

శోధన - సాధన

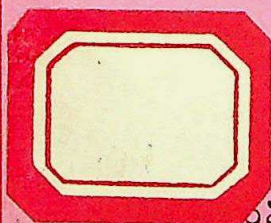
(Enquiry & Practice)

ఆధ్యాత్మిక వ్యాస సంపుటి

రచయిత

పాణ్యం రామనాథ శాస్త్రి

ప్రచురణ

ఆర్య సమాజ్ థియసాపికల్ ఫెడరేషన్

ధియసాపికల్ సొసైటీ ఆదర్శములు

ధియసాపికల్ సొసైటీ స్థూయార్కు నగరంలో నవంబరు 17 1875న స్థాపింపబడి, మద్రాసులో అడయారునందు 1905 ఏప్రిల్ 3వ తేదీ నెలకొల్పబడినది. ఈ సంస్థయొక్క ప్రసిద్ధ లక్ష్యములు మూడు.

మొదటిది : జాతి, మత, కుల, లింగ, వర్ణ, వివక్షతలేని విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వ అణుకేంద్ర నిర్మాణము.

రెండవది : సర్వమత సామరస్యము, తత్వము విజ్ఞాన శాస్త్రముల పఠనమును ప్రోత్సహించుట.

మూడవది : అవ్యక్తములగు ప్రకృతి ధర్మములను, అంతర్గతములగు మానవ శక్తులను పరిశోధించుట.

అన్ని మతములకు మూలాధారమగు సత్యమే “ధియాసఫి.” ఎవరును ఇది తన సొత్తేయని చెప్పకొనుటకు వీలులేదు. దివ్యజ్ఞానము జీవితమును సుబోధక మొనరించును. జీవ పరిణామమును, ధర్మమును పవిత్ర ప్రేమ స్వరూపమును విశద పరచును, తత్వమును తేటతెల్లముచేయును. అనంతమగు జీవ ప్రాప్తించు సంఘటన మృత్యువు, ఆత్మయే తన దేహము తన సేవకులని ధియాసఫి మానవ గ్రంథములలోను సిద్ధాంతములలోను సమర్థనీయములని చాటి యీ ప్రపంచమున

गुरुकुल कांगड़ी विश्वविद्यालय, हरिद्वार
कृपया पुस्तक के ऊपर कोई निशान आदि
न लगायें ।

17
తేదీ
నవ
ముల
లగు
..”
జ్ఞాన
ను,
ను,
జీవ
తన
నాన
ను
ము
టి
నున
రు.

పుస్తకాలయ గురుకుల కాంగ్రీ విశ్వవిద్యాలయ, హరిద్వార

బర్గ సంఖ్యా.....

आगत संख्या.....

పుస్తక—వితరణ కి తిథి నీచే అంకిత హి । ఇస తిథి సహిత ౨౦ వే దిన తక యహ పుస్తక పుస్తకాలయ మే వాపిస ఆ జానీ చాహిణ । అన్యథా ౧౦ పేసే కే హిసావ సే వలమ్వ—దణ్డ లగెగా ।

ఆర్థిక సహాయముచే ప్రచురించబడినది.

శోధన - సాధన

(Enquiry & Practice)

DONATION

ఆధ్యాత్మిక వ్యాస సంపుటి

DONATION

రచయిత

పాణ్యం రామనాథ శాస్త్రి

Forwarded free of cost and with the compliments of the Dept., of Education, Govt. of India, New Delhi

ప్రచురణ

రాయలసీమ థియసాఫికల్ ఫెడరేషన్

రచయిత:

పాణ్యం రామనాథశాస్త్రి

ప్రథమ ముద్రణ: సెప్టెంబరు 1985.

ప్రతులు: 1000

సర్వహక్కులు రచయితవి

మూల్యము: 12-00

ప్రతులకు:

పాణ్యం రామనాథశాస్త్రి, బి.ఎ.,బి.ఎల్.,

కోవెలకుంట్ల - 518 134.

(కర్నూలు జిల్లా.)

ముద్రణ: ఆరో ప్రింటింగ్ ప్రెస్, తాడిపత్రి.

ఐదు దశాబ్దములు అడుగడుగున
 నాతో జీవితాన్ని పంచుకుంటూ, నన్ను
 సన్మార్గ ప్రవర్తకున్ని గావించి నా ఆధ్యాత్మ
 మార్గమున చేయూత నిస్తూన్న నా సహధర్మచారిణీ
 శ్రీమతి శాంతమ్మ కు
 ప్రేమ పురస్కరముగ అంకితము

కృతజ్ఞతలు

ఈ గ్రంథ ముద్రణకు ఆర్థికముగ సహాయపడిన బళ్లారి దివ్యజ్ఞాన సమాజ అధ్యక్షులు శ్రీ సతీశచంద్ర అగర్వాల్ గారికి, కార్యవర్గము సభ్యులకు, సో॥ శ్రీనివాసులుశ్రేష్ఠి గారికి, సి. వసంతమ్మ గారికి తదితర మిత్రులకు నా కృతజ్ఞతలు.

సకాలములో ఈ గ్రంథమును ముద్రించిన తాడిపత్రి ఆర్ ప్రెస్ లింగ్ ప్రెస్ వారికి నా ధన్యవాదములు.

శోధన - సాధన

అభిప్రాయము

సంసారాన్ని సాగరంతో పోల్చారు. ప్రతి జీవి యీ సాగరంలో మునుగుతూ తేలుతూ గాలి వాటంగా కొట్టుకుపోతూ ఉంటాడు. అనేక జన్మలు ఎత్తాక అనుభవాన్ని గడించిన తరువాత, గమ్యస్థాన మేమిటి అనే ప్రశ్న మానవునిలో ఉత్పన్నమవుతుంది. తీరా పరికించి చూస్తే మరీ గందరగోళంగా ఉంటుంది.

ఎన్నో గ్రంథాలు ఉన్నాయి. ఒక గ్రంథములో ఒక విధంగాను మరొక గ్రంథములో మరో విధంగాను చెప్పారు. ఎందరో మహానుభావులున్నారు. అందరూ తలోరకంగా బోధిస్తున్నారు. ఎక్కడ చూచినా ఆధ్యాత్మిక శిబిరాలు నడుస్తున్నాయి. సప్తాహాలు చేస్తున్నారు. ఆధ్యాత్మిక ఉపన్యాసాలు జరుగుతున్నాయి. పై పెచ్చు గురువులు, స్వాములు, కాపాయ వస్త్రధారులై, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పర్యటించి ఆధ్యాత్మిక ప్రచారం చేస్తున్నారు. కొందరు మంచివారు ఉండవచ్చు. మరికొందరు కపట వేషధారులు కావచ్చు. దేవస్థానములు ప్రచారం చేస్తున్నాయి. దేవ దర్శనం విరివిగా జరుగుతోంది. పుణ్య తీర్థాలను సేవించే ప్రజల సంఖ్య అపారంగా పెరిగింది. దానితోపాటు మానవ సంఘములో అవినీతి, విద్వంసక చర్య, అశాంతి తగ్గడానికి బదులు విపరీతంగా పెరిగాయి. జిజ్ఞాసువు దారీ తెన్నూ తోచక సతమత మవుతున్నాడు.

అటువంటి జిజ్ఞాసువుకు ఈ గ్రంథము ఎంతైనా ఉపకరిస్తుంది. ప్రతి వ్యక్తి తనంతట తాను పరిశీలించి, పరిశోధన చేసి గమ్యస్థానాన్ని నిర్ణయించుకోవాలి. ఆ గమ్య స్థానాన్ని చేరడానికి నిర్విరామంగా నిరం

తరమైన సాధన చెయ్యాలి. ఎంతటి మహానుభావుడైన ఆయన చెప్పారని గాని, ఎంతటి ఉత్కృష్ట గ్రంథము ఆయినా అందు వ్రాయబడినదనిగాని దేనినీ తొందరపడి అంగీకరించకుండా స్వతంత్రంగా, బాగా ఆలోచించి, విమర్శించి ఒక దృఢమైన విశ్వాసాన్ని ఏర్పరచుకొని, ఆదర్శాన్ని నిర్మించు కుని ఆ ఆదర్శముయెడ నిరంతర దృష్టి కలిగి ప్రవర్తించే వ్యక్తికి జయం సిద్ధించి తీరుతుంది.

ఆధ్యాత్మిక జీవిత పంథాలో ఎదుర్కోవలసిన యిబ్బందులను, ఆ యిబ్బందులను ఆధిగమించడానికి కావలసిన సాధన సంపత్తి వివరాలను గ్రంథకర్త సరళమైన భాషలో అందరికీ అర్థమయ్యే రీతిగా యీ వ్యాస సంపుటిలో చక్కగా వివరించారు. ఈ గ్రంథము జిజ్ఞాసువులకు ఎంతగానో ఉపకరిస్తుందని విశ్వసిస్తూ శ్రీ రామనాథశాస్త్రి గారికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

17-9-85
అడయారు,
మద్రాసు.

} ఆచంట సూర్యనారాయణమూర్తి,
సంపాదకుడు, దివ్యజ్ఞాన గ్రంథములు
అంతర్జాతీయ దివ్యజ్ఞాన సమాజము.

విషయ సూచిక

1. సత్య శోధన	1
2. కలడు కలండనెడివాడు కలడో లేడో!	5
3. జిజ్ఞాస	8
4. నిన్ను నీవు తెలుసుకో (Know Thyself)	17
5. చూపు	23
6. మనః పరిపాకము	28
7. మరణవిద్య	33
8. శబ్ద ప్రభావము	38
9. ప్రణవముయొక్క ప్రభావము	41
10. “అణోరణీయాం మహతో మహీయాం”	44
11. ప్రార్థన	50
12. క్రియాయోగము	58
13. సాధకుడు - పరీక్షలు	64
14. సాధకుడు - విశేషధర్మాలు	75
15. ఆదర్శములయొడ నిరంతర దృష్టి	80
16. సద్గురువులు - బోధనా పద్ధతి	87
17. గురుస్మరణ	94
18. ఆచారములు - అంతరార్థములు	98
19. వన్యరక్షణ	101
20. మార్గత్రయము	107

నా మాట

ఈ పుస్తకంలోని వ్యాసాలు రెండు దశాబ్దాలుగా అపుడపుడు దివ్య జ్ఞానదీపికలో ప్రచురితములైనాయి. పలుశీర్షికలపై వ్యాసాలు రచించ బడ్డాయి. శ్రీ యన్. శ్రీరాం గారి (దివ్యజ్ఞాన సమాజ అధ్యక్షులు) ఆధారంగా చాలా వ్యాసాలు వ్రాశాను. డా. ఇక్బల్ కృష్ణ టైమ్స్ గారు పతంజలి యోగసూత్రాలకు అంగ్లంలో రచించిన వ్యాఖ్యానం అయిన Science of Yoga అనే గ్రంథంలో 'సాధనపాద' లోని మొదటి సూత్ర మైన 'తపస్సాధ్యాయ ఈశ్వరప్రణిధానాని క్రియా యోగః' అనే సూత్రానికి వ్యాఖ్యానం 'క్రియా యోగము' అనే వ్యాసానికి ఆధారము. సత్యశోధన ప్రతిజ్ఞాను చేయవలసిన కృషి. ఈ శోధనలో నేను పెద్దలవల్ల శ్రవణం చేసిన విషయాలు పొందుపరచబడ్డాయి. దాదాపు 30 సంవత్సరాల క్రితం శ్రీ సూరంపూడి శ్రీహరిరావు అనే జిజ్ఞాసువు మా గ్రామంలో చేసిన ప్రసంగాలు 'కలడుకలండనెడివాడు కలడోలేడో' అనే వ్యాసానికి ఆధారం. అట్లాగే బ్రహ్మశ్రీ సాధు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి నుండి శ్రవణం చేసిన విషయాలు 'నిన్ను నీవు తెలిసికో' అనే వ్యాసం వ్రాయడానికి నన్ను ప్రోత్సహించాయి. ప్రస్తుతం దివ్యజ్ఞాన సమాజ అధ్యక్షులుగా వుంటాన్న శ్రీమతి రాధా బర్మియల్ ప్రసంగాలు 'చూపు' 'మనః పరిపాకము' అనే వ్యాసాలకు ఆధారం. 'అఙ్గోరణీయాం మహతోమహియాం' అనే వ్యాసం నా స్వాధ్యాయముయొక్క ఫలితం. అట్లాగే 'ప్రార్థన' కూడా.

జిజ్ఞాసువు తన కృషిని శోధనకు మాత్రం పరిమితం చేస్తే పొందే ఫలితం స్వల్పం. శోధకుడు సాధకుడుగా రూపొందినపుడే పూర్ణ ఫలితాన్ని పొందగలుగుతాడు. 'సాధకుడు-పరీక్షలు' 'సాధకుడు-విశేషధర్మాలు' అనే వ్యాసాలు సాధన కెంతో తోడ్పడగలవు. ఆదర్శములయొడ నిరంతర దృష్టి సాధకుని కలిముఖ్యమైనది. సాధకునికి సద్గురువు మార్గదర్శకుడు.

ఈ అంశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ‘సద్గురువులు - బోధనా పద్ధతి’ ‘గురుస్మరణ’ అనే వ్యాసాలు యిందు చేర్చబడ్డాయి.

ఆచారాల అంతర్ధాతులు తెలిసికుంటే కొన్ని సదాచారాలు తప్పని సరిగ్గ ఆచరించబడుతాయి. కొన్ని మూఢాచారాలు వదిలిపెట్టడం జరుగుతుంది. నేటి శాస్త్రయుగంలో జిజ్ఞాస దృష్టితో యువకులకు ఈ విషయాలు బోధిస్తే తప్పక వారు సదాచార సంపన్నులు కాగలరని నేను అనుభవంవల్ల తెలిసికొన్నాను. ఈ విషయంలో దివ్యజ్ఞాన సమాజం ఎంతో కృషి చేసింది; చేస్తూంది. యోగి లెడ్ బీటరుగారు Hidden side of Things అనే గ్రంథంలో ప్రాచీన ఆచారాలను, సాంప్రదాయాలను చక్కగ అధ్యయనంచేసి వాటి అంతర్ధాతుని చక్కగ తెలియజేశారు. ప్రార్థన, అర్చన, ధ్యానము అనే పదాల అర్థం వ్యక్తం చేస్తూ ప్రార్థన యొక్క ప్రాశస్త్యాన్ని వివరిస్తూ “ప్రార్థన” అనే వ్యాసం యిందు పొందు పరచబడింది.

శోధన సాధనలతో ఆధ్యాత్మ ప్రగతి చెందాలనే ఉద్దేశంతో ఈ వ్యాసాలు పొందుపరచబడ్డాయి. ఆఖరు వ్యాసం ‘మార్గత్రయం.’ The Triple Path’ అనే శ్రీరాం గారి వ్యాసం ఆధారం చేసుకొని ఈ వ్యాసం రాశాను. భగవద్గీతలో ప్రతి అధ్యాయం ఒక యోగంగా పేర్కొనబడ్డది. ప్రతి యోగం ఒక సాధనాపద్ధతిని సూచిస్తుంది. కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన యోగాలు ప్రధాన సాధనా పద్ధతులు. అన్నీ చెప్పి ఆఖరున మోక్ష సన్యాస యోగంలో అన్ని యోగాలను సమీక్షించి అర్జునా! దివ్యము గుహ్యతి గుహ్యములైన విషయాలను బోధించాను. ఇక నీకు ఏ పద్ధతి నచ్చితే దాన్ని అనుసరించు: “యదేచ్ఛసి తథాకురు” అని సెలవిచ్చినాడు యోగేశ్వరుడైన కృష్ణుడు. సాధకుడు బాగా అధ్యయనం చేసి, తన ప్రకృతికి ఏది అనుగుణ్యమో ఆ పద్ధతిని అనుసరించే స్వేచ్ఛ కలగి యున్నాడు. ఇందుకే ఈ విషయం చివరిదిగా చేర్చబడింది.

దాదాపు పాతిక సంవత్సరాలు దివ్యజ్ఞాన సేవలో చేసిన కృషి ఫలితమే ఈ వ్యాసావళి. దివ్యజ్ఞానం నన్నొక మనిషిగా చేసింది. అట్టి

దివ్యజ్ఞానానికి ఈ వ్యాసావళి నే నర్పించే నీరాజనము. దివ్యజ్ఞాన దీపికకు కొంత కాలం సంపాదకులైన శ్రీ జె. విశ్వనాథం గారు తదుపరి వచ్చిన సంపాదకులందరు నా వ్యాసాలను ప్రచురించి నా కెంతో ప్రోత్సాహాన్నిచ్చారు. వీరందరకు, మరియు తమ తర్వాత నన్ను సంపాదకునిగా ఎన్నుకొనుటకు కారణభూతులైన శ్రీ ఆచంట సూర్యనారాయణ మూర్తిగార్లు నా అనంత ధన్యవాదములు.

సాధన ఎంత కాలం? “దీర్ఘకాల వైరంతర్య సత్కారనేవితోర్పథ భూమిః” అని పతంజలి సమాధానం. అంటే దీర్ఘ కాలము, నిరంతరము శ్రద్ధాభక్తులతో సాధనచెయ్యాలి. ఆధ్యాత్మిక సాధన ఒక జన్మకు పరిమితం కాదు. ‘అనేక జన్మ సంసిద్ధిం తతోయాతిపరాంగతిం’ అనేకజన్మలు కృషి చేస్తేనేకాని లక్ష్మసిద్ధి చేకూరదని గీతాచార్యుని అభిప్రాయం.

నేను పండితుడను కాను. అందరకు అర్థమయ్యే సులభశైలిలో వ్రాయడమే నా ధ్యేయం. 25 సంవత్సరాల్లో రచనా శైలిలో భాషలో ఎంతో మార్పు వచ్చివుంటుంది. ఎన్నో దోషాలుకూడా వుండవచ్చు. పాఠకులు హంసక్షిరనీరన్యాయాన్ని అనుసరించి ఈ గ్రంథంలో వుండే మంచిని మాత్రం గ్రహించి నన్ను ప్రోత్సహించగలరని కోరుచున్నాను. ఈ పుస్తకం ఏ ఒక్కరిలోనైనా ఆధ్యాత్మ దృష్టిని జిజ్ఞాసను ప్రోత్సహించ గలిగితే నా కృషి ఫలించినట్లే!

పాణ్యం రామనాథశాస్త్రి

శోధన - సాధన

సత్య శోధన

ఈ శతాబ్దంలో శాస్త్రజ్ఞానం అత్యధికంగా అభివృద్ధి చెందింది. సత్యాన్ని తెలిసికొనేందుకు ప్రభుత్వాలు కోట్లకొద్దీ డ్రవ్యాన్ని ఖర్చు చేస్తున్నాయి. దిగంతాన్ని కనుక్కుదామని పయనించే బాటసారికి, దిగంతం దూరమవుతున్నట్లు సత్యాన్ని అన్వేషించే సాధకునికి పూర్ణ సత్యం లభించడం లేదు. సత్యం, జ్ఞానం అనంతమైనవి. పరబ్రహ్మకు పరరూపాలు. ఈ సత్యశోధన ఎట్లా జరిగిందో జరుగుతూందో ఒకంత పరిశీలిద్దాం.

పరిశోధన ప్రమాణాలద్వారా జరుపబడుతుంది. ఒక సిద్ధాంతము పరిశోధనతో తెలుసుకోబడుతుంది. అది సత్యమా కాదా అనేందుకు ప్రమాణం అవసరము. ప్రమాణాలు ప్రత్యక్ష, అనుమాన, ఆప్తవాక్యం అని మూడు విధాలు. ఇంద్రియముల ద్వారా తెలిసికొనే ప్రమాణం ప్రత్యక్షప్రమాణం. ఇంద్రియములకు గోచరము కానపుడు కార్య కారణ సంబంధముచేత తెలిసికోబడే విధానం అనుమాన ప్రమాణం. ఉదాహరణకు దూరంగా పొగ కనిపిస్తుంది. అగ్ని కనబడలేదు. అగ్ని వుంటేకాని పొగ రాదు. కనుక పొగ కనిపిస్తే, ఆ చోటు కంటికి కనబడకపోయినా, అగ్ని వుందనే సత్యాన్ని తెలుసుకుంటాము. ఈ రెండు ప్రమాణాలకు అందని విషయాల సత్యాన్ని ఆప్త వాక్యంద్వారా నిర్ణయిస్తాము. అశోకుడు, అక్బరు చక్రవర్తులు భారతదేశాన్ని ఏలినారు. వారు నిజంగా వుండినారా

లేదా అని మనకు మొదటి రెండు ప్రమాణాలద్వారా తెలియదు. శాస్త్ర పరిశోధకులు, శాసనాలను, నాణ్యాలను, గ్రంథాలను పరీక్షచేసి, వారు కొన్ని శతాబ్దాల పూర్వం భారత దేశాన్ని పరిపాలించినారని గ్రంథాల్లో వ్రాసినారు. వీరు నిస్వార్థులు, సత్యశోధకులు, పండితులు కనుక వీరి వాక్యములు అప్రవాక్యము లనబడుతాయి. ఈ పై వుదహరించిన ప్రమాణాలు, తర్కశాస్త్రంచే ఆమోదించబడ్డాయి. నేను ప్రత్యక్షంగా చూస్తేగాని నమ్మను అనేవారి వాదన విడివాదన, మూర్ఖ వాదన. కనుక ఇంద్రియ గోచరములు కాని విషయాలను స్వయంగా, అనుభవపూర్వకంగా తెలిసి కొనేంతవరకు పెద్దలు చెప్పిన మాటలనైనా నమ్మాలి, లేదా తటస్థంగా వుండాలి. కాని ఆ విషయం గురించిన సత్యాన్ని ఖండించరాదు. అట్లా చెప్పినవారిని దూషించరాదు. నిస్పృహతము, నిర్మలమైన మనసు, అనాచ్ఛాదితమైన తత్త్వజిజ్ఞాస కలిగి వుండుటే నిజమైన పరిశోధకుల లక్షణము. ఇట్టి పరిశోధనా దృష్టిగలవారే అమోఘములైన ప్రకృతి రహస్యాలను కనుగొనగలుగుచున్నారు.

శాస్త్ర విజ్ఞానము అభివృద్ధియగుకొలది పూర్వపు మూఢ విశ్వాసాలు తొలగి పోతున్నాయి. నమ్మజాలని విషయాలను విశ్వసిస్తున్నాము. పూర్వము శాస్త్రజ్ఞులచే నిర్ధారణ చేయబడిన సిద్ధాంతాలు తలక్రిందులవుతున్నాయి. కాని ఆ శాస్త్రజ్ఞులను ఈనాటి శాస్త్రజ్ఞులు విమర్శించుటలేదు. ఆనాడుండిన శాస్త్ర పరికరముల ద్వారా వారు అంత మాత్రమే కనుగొనగల్గినారు. ఈ శతాబ్ద ప్రారంభ దినాల్లో అణువు అభేద్యము అని శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించారు. కాని నేటి పరిశోధనల ఫలితంగా అణువును చేదించవచ్చని తెలియవచ్చు చున్నది. అణువు (Atom) అన్నిటికన్న చిన్నదని భావించబడేది. అణువుకన్న 'న్యూక్లియస్' (Nucleus) చిన్నదని, ఎలక్ట్రాన్లు, ప్రోటాన్లు ఈ న్యూక్లియస్ చుట్టూ పరిభ్రమిస్తున్నాయనియు, ఈ న్యూక్లియస్ $\frac{1}{1836}$ సెంటీమీటరు ప్రమాణముకలదని కనుగొన్నారు.

పరిశోధనల ద్వారా భౌతిక విషయాల గురించిన సిద్ధాంతాలే మారుతున్నప్పుడు మనసుకు అందని ఆధ్యాత్మిక సత్యాలను ఏమాత్రము సాధన చేయక మిడిమిడి జ్ఞానంతో తూలనాడుట సరియైన విమర్శనా పద్ధతి కానేరదు. భౌతిక శాస్త్ర పరిశోధనకు యోగ్యత లేట్లు అవసరమో ఆధ్యాత్మిక సాధనకు అంతకన్నా ఎన్నోరెట్లు యోగ్యత అవసరము. వివేకము, వైరాగ్యము, షట్సంపత్తి, ముముక్షుత్వము అనే నాలుగు సాధనలలో నిష్ఠాతుడైన వ్యక్తికే బ్రహ్మవిద్య అభ్యసించేదానికి యోగ్యత వుంటుందని యోగిపుంగవుడు, అవతారమూర్తియైన వ్యాసుడు నిర్వచించాడు. బ్రహ్మను, బ్రహ్మవిద్యను కాదనేవారిలో ఎందరికి సాధన చతుష్టయంలో పేర్కొన్న యోగ్యత లున్నాయి?

ఇప్పుడిప్పుడే మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనలు చేస్తూన్నారు. కాని అభౌతికములు మనసున కందని ఆధ్యాత్మిక విషయాలు తెలిసికోవాలంటే మనసును అధిగమించాలి. మనసుచే పెంపొందించబడిన విజ్ఞానమెక్కడ అంతమగునో, ఆధ్యాత్మికవిద్య అక్కడ ప్రారంభ మవుతుంది. ఈనాడు ఆధ్యాత్మిక విద్యాలయాలు ఎన్నోప్రారంభించ బడుతున్నాయి. ఈరంగంలో కొంత కృషి జరుగుతుంది. పాశ్చాత్యదేశాల్లో భారత దేశంకన్న యోగ శాస్త్రమును గురించిన సాధన, పరిశోధన అధికంగా కొనసాగుతుంది.

భౌతిక శాస్త్రము మాత్రమే సత్య దర్శనానికి ఏకైక సాధనమని చెప్పడం సరికాదు. శాస్త్రము, మతము ముఖ్యములైన మార్గాలు; ఈ మూడింటిలో ఏ ఒక్కటి పూర్ణ సత్యాన్ని పొందజేయ జాలదు. మత మొల్లని శాస్త్రము కుంటిది. శాస్త్ర మొల్లని మతము గుడ్డిది. (Science without Religion is lame, and Religion without Science is blind.) అని ఐన్‌స్టీన్ మహాశయుడు సెలవిచ్చాడు.

‘వినదగు నెవ్వరుచెప్పిన వినినంతనె వేగపడక వివరింపదగున్’ అనేది సూక్తి ఆదర్శ పరిశోధకుని అప్రవక్యం కావాలి. నిజము నిలకడ

మీద తెలియును. కనుక ఇంద్రియములకు గోచరముగాని విషయములు కల్లయని చెప్పటకు వీలులేదు. ఇంద్రియాగోచరుడు, అరూపుడు, అప్రమేయుడు, అవ్యయుడు, పరిపూర్ణుడుగా వర్ణించబడే భగవంతుని తెలిసికొనవలసిన, అనాచ్ఛాదితమైన ఆధ్యాత్మికోపలబ్ధి, నిస్సక్షపాతమైన మనసు, నిర్మల హృదయము, తీవ్రజిజ్ఞాస, ఇంతకు మించిన తీవ్రతరమైన సాధన అవసరము. 'సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన' అన్నాడు యోగి వేమన. సాధనచేస్తే పాండజాలనిదనేది లేదు. Impossibility is in the dictionary of fools అని అన్నాడు నెపోలియన్ చక్రవర్తి. కనుక దీక్షతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో, దృఢనిశ్చయంతో, అంతరంగశుద్ధితో, జిజ్ఞాస చేయుటే అదర్శ పరిశోధకుని లక్ష్యము.

కలడు కలండనెడివాడు కలడో లేడో!

దేవుడు ఉన్నాడా లేడా? అనే ప్రశ్న మానవజాతి ఆరంభం నుండి చర్చించబడుతూనే వుంది. ఆస్తికులు ఉన్నాడని, నాస్తికులు లేడని వాదిస్తున్నారు. ఇంద్రియాలకు గోచరంకాని విషయాలన్నే ఉన్నాయి. వాటిని శాస్త్రజ్ఞులు యంత్రసాధనాలతో ఉన్నాయని ఋజువు చేస్తున్నారు. యంత్ర సాధనాలకుకూడ అందని విషయాలను తర్కంతో వాని ఉనికిని దృఢపరుస్తున్నారు. భగవంతుడు ఇంద్రియాలకు అగోచరుడు కనుక అతని ఉనికిని విచారపద్ధతీతో తెలిసికోవడం మంచిది.

అంగీకరించిన సత్యాలను ఆధారం చేసుకొని విచారణ ప్రారంభించడం శాస్త్రీయమైన పద్ధతి. పృథివి, ఆపస్సు, తేజము, వాయువు, ఆకాశము అనే పంచభూతాలున్నాయని అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. ఈ భూతాలు ఒకదానికంటే ఒకటి సూక్ష్మమైనవి. గుణాలు తక్కువయ్యే కొద్దీ ఆ భూతము సూక్ష్మమవుతుంది.

ఇంకొక సత్యమేమంటే సూక్ష్మము అయిన భూతము నుండి అంతకన్న స్థూలమైన భూతము ఉత్పన్నమైంది అనే విషయం శాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరించారు. ఉపనిషత్తులలో 'ఆకాశము నుండి వాయువు, వాయువు నుండి అగ్ని, అగ్ని నుండి నీరు, నీటి నుండి భూమి' ఉత్పన్నమయ్యాయని చెప్పబడింది. ఈ పై సత్యాలను ఆధారంగా తీసుకొని విచారిద్దాము.

భూతములు	గుణములు	గుణముల సంఖ్య
1) పృథివి	శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ	5
2) జలము	శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస. ...	4

(పృథివికిగల గుణమునకన్న ఒక గుణము తక్కువ)

భూతములు	గుణములు	గుణముల సంఖ్య
3) అగ్ని	శబ్ద, స్పర్శ. రూప.	3
	(జలమునకన్న ఒక గుణము తక్కువ)	
4) వాయువు	శబ్ద. స్పర్శ.	2
	(అగ్నికిగల గుణమునకన్న ఒక గుణము తక్కువ)	
5) ఆకాశము	శబ్ద.	1
	(వాయువునకుగల గుణమునకన్న ఒక గుణము తక్కువ)	
6) అదిభూతము		0
	(ఆకాశమునకుగల గుణమునకన్న ఒకటి తక్కువ) (నిర్గుణము)	
$1 - 1 = 0$		

పంచ భూతములు అయిదింటిలో, ఆకాశానికి 1 గుణము, వాయువుకు 2 గుణాలు, అగ్నికి 3, నీటికి 4, భూమికి 5 కలవని అన్ని పర్కాలవారు అంగీకరిస్తున్నారు. పరిణామము సూక్ష్మమైన ద్రవ్యము నుండి స్థూలమైన ద్రవ్యమునకు జరుగుతుంది. ఆకాశము అన్నిటికంటే సూక్ష్మమైంది. దీనికి 'శబ్దము' అని ఒకే ఒక గుణం వుంది. ఆకాశా న్నుండి వాయువు ఉద్భవించింది. వాయువుకు శబ్ద, స్పర్శ అనే రెండు గుణాలు. ఇట్లాగే వాయువు నుండి అగ్ని, దాన్నుండి జలము, జలము నుండి పృథివి ఉత్పన్నమయ్యాయి. పై నిర్వచించిన సత్యాల నుండి కొన్ని సూత్రాలను సిద్ధాంతీకరించవచ్చును.

- 1) మాతృస్థానంలో వుండే భూతానికన్న అందుండి ప్రభవించే భూతానికి ఒక గుణం అధికంగా వుంటుంది.
- 2) జననముకల భూతములకు గుణాలు వుంటాయి.
- 3) జననము లేని భూతమునకు గుణాలు వుండవు.
- 4) గుణాలులేని భూతానికి జననము లేదు.

ఒకే గుణం కల ఆకాశానికి జననము వుండాలి. అది అంతకన్నా సూక్ష్మమైన భూతాన్నుండి ఉత్పన్నమయి వుండాలి. కనుక ఆ సూక్ష్మమైన

కలడు కలండనెడివాడు కలడే లేడే!

భూతానికి ఆకాశానికన్న ఒక గుణం తక్కువ వుండాలి. అంటే $1-1=0$ ఈ భూతానికి గుణాలు సున్న. ఈ భూతానికి పేరు లేదు. కాబట్టి దాన్ని 'ఆది భూతం' అని అందాం. గుణాలు లేని భూతానికి జననమంటూ లేదు కాబట్టి ఈ ఆది భూతానికి జననం లేదు. ఇది స్వయం భూతము నిర్గుణము. 'సున్న' ను మనవారు పూర్ణం అంటారు.

కనుక పంచ భూతాలకన్న సూక్ష్మమైంది. అన్ని భూతాలకు ఆధారము, మాతృస్థానాన్ని పొందిన ఈ భూతము నిర్గుణము, పూర్ణము, స్వయం భూతము అయింది. నిర్గుణం, నిత్యం, పూర్ణం, అజం, శాశ్వతం అయిన తత్వాన్ని ఋషులు 'బ్రహ్మ' అని అన్నారు. దీన్నే మనం దేవుడు అంటున్నాము. పేరు ఏమైనా ఇది పరమ సత్యం. ఈ సత్యం వున్నదని సందేహించడానికి వీలు లేదు. నాస్తికులు దీన్ని ప్రకృతి అన్నారు. పేరు ఏదైనా కావచ్చు; ఇంతకూ అన్నిటికీ రూపాన్ని, నామాన్ని, ఉనికిని ఇచ్చే తత్వం ఒకటి వుందనే విషయం మాత్రం నిర్వివాదాంశం.

ఈ సత్యాన్ని కనుగొనే దెట్లా? మానవుడు పాంచభౌతికమైన శరీరం కలిగి వున్నాడు. ఈ పంచభూతాల పరిధిలో ఉన్నాడు. అట్లాంటి మానవుడు పంచ భూతాలకు అతీతమైన శక్తిని కనుగొనాలంటే ఈ పంచ భూతాల పరిధిని అధిగమించాలి. ఈ ప్రపంచము, దీని వాసనలు, బంధాల నుండి విముక్తి పొందాలి. భూమి గోళాకారంగా వుంది. అది పరిభ్రమిస్తుంది అనే సత్యాన్ని కన్నులతో చూడాలంటే రాకెట్ లో భూమి ఆకర్షణ పరిధికి అవ్వల వుండే అంతరిక్షంలోనికి వెళ్లిన చూడవచ్చు. అది ఈనాడు సాధ్యం. అట్లాగే బ్రహ్మతత్వాన్ని తెలిసికోవాలంటే అంత రిక్ష యాత్రికుడు పొందే శిక్షణకంటే కఠినాతికఠినమైన శిక్షణను పొంది, మనసును స్వాధీనం చేసుకొని మనసున కఠీతమైన భగవంతుని సందర్శించడం సాధ్యమవుతుంది. కానీ ఏమీ కృషి చేయక దేవున్ని తెలిసికోవడం దుస్సాధ్యం.

జిజ్ఞాస

పిలాసఫీ అను పదమునకు వేదాంతము, తత్వజ్ఞానము అని అర్థము. పిల్, సోపియా అను రెండు పదములు కలసి పిలాసఫీ అనే పదము ఏర్పడినది. పిల్ అనగా ప్రేమ. సోపియా అనగా విజ్ఞానము. విజ్ఞానమును కాంక్షించుట, ప్రేమించుట అని ఈ పదమునకు అర్థము. ప్రేమ, విజ్ఞానము అను పదములు ఉదాత్తభావగర్భితములైనవి. ఈ అమోఘమైన భావము నొకింత తెలిసికొందము.

వేదాంతి తత్వజ్ఞాని అనగానే కుర్చీలో కూర్చుని సామాన్యులకు అగోచరమైన విషయాలను గురించి మాట్లాడేవాడు అని కొందరు వ్యాఖ్యానము చేయుచు అపహాస్యము చేయుచున్నారు. ఇది నిజమగు వేదాంతి లక్షణము ఏమాత్రము కాదు. తను తెలిసికొనిన జ్ఞానము నిత్య జీవితములో అనుసరించువాడే వేదాంతి. తత్వజ్ఞుడగు సోక్రటీస్ జీవితమే యిందుకు నిదర్శనము. ప్రతి విషయమును తత్వదృష్టితో చూచి, చూపించిన ప్రజ్ఞాన ఘనుడగు సోక్రటీస్ మరణమును పరమ మిత్రుని పరి నెదుర్కొనెను. ఇట్టికోవకు చెందిన మహానుభావులు అన్ని దేశములలోనూ కలరు. ఏ జ్ఞానము భయమును పొగొట్టి ధైర్యమును నిత్య సంతోషమును శాంతిని, అనందమును ఎంతటి కష్టములైనను భరించి చిరునగవుతో సహించగల శక్తిని ప్రసాదించగలదో, అదియే నిజమగు విజ్ఞానము (Wisdom). ఇట్టి జ్ఞానమును కలవారగుట చేతనే జనకాదులు రాజ్యభారమును వహించుచూ నిరహంకారులై లోక క్షేమము కొరకై కర్మ చేయుచు రాజయోగులని పేరు గాంచిరి.

జ్ఞానముతో సరితూగగల విషయము ప్రపంచములో మరొక్కటి లేదు, అని సోక్రటీస్ తన శిష్యులకు తెలియజేసెను. “నహి జ్ఞానేన సదృశం, పవిత్ర మిహ విద్యతే” అని గీతాచార్యుడు అర్జునునకు బోధించెను. కాని జ్ఞానులను గురించి ఒక అపోహ కలదు. ప్రాపంచిక

విషయములతో నెట్టి సంబంధము పెట్టుకొనక విజ్ఞాన వీధులలో ఊహా సాధములు నిర్మించుకొనువారు" అని. ఇది ఎంతమాత్రము నిజముకాదు. విజ్ఞానమును సంపాదించుటలో ఎంతటి శ్రమనైనను పడగలరు. ప్రపంచములో నివసించుచూ, ప్రాపంచిక సుఖదుఃఖముల ననుభవించుచున్నను, వాటిలో పడక, నిర్లిప్తతతో జీవించు యోగిపుంగవులే నిజమగు విజ్ఞానులు. వీరు సర్వ సములు. "యుక్తాహార విహారస్యయుక్తచేష్టస్యకర్మసు, యుక్తస్వప్నావ బోధస్య యోగోభవతి" అను విధముగ వీరు యుక్తతను జీవితమున అన్నిరంగములలో పరిపూర్ణముగ అనుష్ఠింతురు. ధర్మవిరుద్ధములు కాని కామముల ననుభవింతురు. కాని ఇంద్రియ సుఖములకై ప్రాకులాడరు. అయాచితముగ, తమ పూర్వ కర్మానుసారముగ వచ్చెడి సుఖదుఃఖములను సమబుద్ధితో అనుభవింతురు. వీరు ద్వంద్వతీతులు. విజ్ఞానమెప్పుడును శుభమునే ప్రసాదించును. ఇంద్రియభోగములు ఆదిలో సుఖము నిచ్చినను తుదకు దుఃఖమును కలిగించును. విజ్ఞానము మానవుని ఇంద్రియభోగములవైపు పురికొల్పుదు. సుఖమును కల్గించునవన్నియు, మంచివని చెప్పటకు వీలులేదు. ఇంద్రియభోగములు ఆది అంతము కలవి. కనుక ఏ విషయములు శాశ్వత సుఖమును కలుగజేయునో అవియే నిజముగ శుభప్రదములు. ఇట్టి శాశ్వతానందమును పొందజేయు విషయము లేవియో మనకు తెలియజేయు జ్ఞానమే విజ్ఞానము.

నిత్య జీవితమునకు విజ్ఞానము అనుగుణ్యముగ నుండవలెను, జీవితములోని ప్రతి రంగములో ప్రతిబింబించవలెను. విజ్ఞానము ఒక అద్వితీయమైన తేజస్సు. ఈ తేజస్సు హృదయములో వెలిగినపుడు దీక్షరూపములోనున్న దైవగుణములన్నియు ఒక్కసారిగ వికసించును. విజ్ఞానము అఖండమగు జ్యోతివంటిది. ఈ విజ్ఞానాగ్ని తేజస్సుయొక్క ప్రభావముచే హృదయమును ఆవరించియున్న సమస్త కల్మషములు హరించిపోవును. అందులకే "నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రం" అని గీతాచార్యులు జ్ఞానమును ప్రశంసించిరి. జ్ఞానముచే కర్మలన్నియు

పునీతములైనపుడే ఆత్మ తత్వము ప్రబోధితమగును. ఆత్మయందు జ్ఞాని తన మనస్సునెప్పుడు లయింపజేసి యుండును. ఇతనే ఆత్మారాముడు. జ్ఞానియెల్లప్పుడు ఆత్మారాముడై యుండుటచే అతని కర్మలన్నియు ఆత్మ ప్రేరితములై, సత్యసుందరములై, లోక కల్యాణప్రదములై వెలయుచుండును. ఇట్టివారే జీవన్ముక్తులగు మహాత్ములు. సామాన్య మానవుల పలెనే జీవించుచున్నను నిరంతరము వారిదృష్టి ఆత్మయందే వర్తించుచుండును. ఈ లోకమునందు నివసించుచున్నను వారు వాసనాదూరులై నిర్లిప్తతతో, లోక కల్యాణముకొరకై కర్మ చేయుచుందురు. కొందరు మహాత్ములు బౌతిక శరీరమును ధరించియున్నను, తమ సూక్ష్మ శరీరములతో భూలోకవాసులకు నిరంతరము సేవ చేయుచుందురు. భూలోక వాసులందరిని తరింపజేసి తమంతవారిగ రూపొందజేయుటే వారి ఆశయము. వారు అనాసక్తబుద్ధితో అనంతమగు కర్మ చేయుచు, లోక కల్యాణమునకై పాటుపడుచున్నారు. ఆసక్తితో కర్మ చేయువారు ఎంత తీవ్రముగా కృషి చేయుచున్నారో అనాసక్తితో ఈ మహాత్ములు ఆసక్తులకన్నా ఎన్నోరెట్లు అధికముగ కృషిచేయుదురు. అందుకే వారికి దుఃఖమే లేదు. ఫలాపేక్షతో కర్మచేయు మానవుడు దుఃఖమును పొందును. అనాసక్తితో కర్మచేయు జ్ఞాని దుఃఖము నొందడు.

విజ్ఞానాపేక్షులైన సాధకులెవ్వరు తాము చేయు కర్మలను ఇతరులు ప్రశంసించవలెనని కొరరు. తమ గొప్పతనము గుర్తించబడవలెనను కొరిక వారిలో పూజ్యము. లోకము పొగడిన సామాన్యులకు ఉత్సాహము కలుగును. కాని విజ్ఞానాపేక్షియగు సాధకుడు నిందాస్తుతుల కలీతుడై అనంతమగు కర్మ చేయును. కనుక సాధకులు గుర్తింపబడవలెనను సూక్ష్మమగు కొరికకు దూరులై యుండవలెను.

“ప్రపంచము నుండి దూరముగవెల్లి సాధనగావించవలెను.” అను భావము సరియైనది కాదు. ఇది నిజమైన సన్యాస మేనాటికి కాదు. “కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం సన్యాసం” అనియు “అనాశ్రితః కర్మ

ఫలం కార్యం కర్మకరోతి” అనియు సన్యాసుల లక్షణములుగ గీత ప్రస్తావించినది. బాధ్యతల నుండి పరిగెత్తిపోవుట సన్యాసమెన్నటికి కానేరదు. సమస్యలను ధైర్యముగ నెదుర్చినవలసినదేకాని వానిని తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిన అవి మరొక రూపముతో మరొక విధముగ సాధకు నెదుర్చును. అంతేకాదు సమస్యలను తప్పించుకొని తిరుగుట వలన తాత్కాలికముగ బాధ లేకపోవచ్చునేమో గాని శాశ్వతమైన బాధానివృత్తి నొందజాలము. ఇదియే భారతీయ సంస్కృతిలో విశిష్టముగ కాననగు స్వధర్మ నిర్వహణ. ఎంతటి కష్టముతో కూడుకున్నను హేయముగ చూడబడినను స్వధర్మమే ఆచరణీయము అని గీతాచార్యులు వక్కాణించిరి. స్వధర్మాచరణము వీరుని లక్షణము. స్వధర్మము నుండి పారిపోవుట భీరుత్వము.

ఆధ్యాత్మిక మార్గమున సాధకుని ప్రవృత్తి సామాన్యులకు చాల విచిత్రముగ తోచవచ్చును. ధర్మ విరుద్ధముగాని ప్రాపంచిక సుఖభోగములను నిరసించడు. కాని విషయభోగములకై ప్రాకులాడడు. యదృచ్ఛా లాభసంతుష్టుడు, ద్వంద్వాత్మీతుడు విమత్సరుడు, మరణము నాతడు పరమ మిత్రునిగ ఆహ్వానించును. కాని మరణించవలెనని తొందరపడడు. పరమమైన సత్యమును పొందుటే అతని లక్ష్యమైనను, సామాన్య ప్రాపంచిక సత్యములను తెలిసికొనుట కాతడు వెనుకాడడు. తెలిసికొనవలెనని తొందరపడడు. జ్ఞానము పొందుట అతని లక్ష్యమైనను, ఇంకను అధికముగ తెలిసికొనవలెనని తహతహపడడు. సముద్రము ఎన్ని నదులు తనలో ప్రవేశించుచున్నను ఇంచుకైనను పొంగదు. కొన్ని నదులు తనలో చేరలేదని క్రుంగదు. అటులనే విజ్ఞానియగు పండితుడు జ్ఞానార్జనయందుకాని, మరియేయితర ప్రాపంచిక విషయముల యెడగాని సమబుద్ధితో, నిర్లిప్తతతో అనాసక్తితో ప్రవర్తించును. అతడుద్రష్టవలె ప్రవర్తించును. జీవవాహినిని నిర్లిప్తతతో జూచును. అతని దృక్పథము సువిశాలమైనది. జీవిత ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోవువారిని చూచుచుండును. తన శక్తికొలది వారికి సహాయ మొనర్చును. కాని సహాయము

పునీతములైనపుడే ఆత్మ తత్వము ప్రబోధితమగును. ఆత్మయందు జ్ఞాని తన మనస్సునెప్పుడు లయింపచేసి యుండును. ఇతనే ఆత్మారాముడు. జ్ఞానియెల్లప్పుడు ఆత్మారాముడై యుండుటచే అతని కర్మలన్నియు ఆత్మ ప్రేరితములై, సత్యసుందరములై, లోక కల్యాణప్రదములై వెలయు చుండును. ఇట్టివారే జీవన్ముక్తులగు మహాత్ములు. సామాన్య మానవుల వలెనే జీవించుచున్నను నిరంతరము వారిదృష్టి ఆత్మయందే వర్తించు చుండును. ఈ లోకమునందు నివసించుచున్నను వారు వాసనాదూరులై నిర్లిప్తతతో, లోక కల్యాణముకొరకై కర్మ చేయుచుందురు. కొందరు మహాత్ములు భౌతిక శరీరమును ధరించియున్నను, తమ సూక్ష్మ శరీరములతో భూలోకవాసులకు నిరంతరము సేవ చేయుచుందురు. భూలోక వాసులందరిని తరింపజేసి తమంతవారిగ రూపొందజేయుటే వారి ఆశయము. వారు అనాసక్తబుద్ధితో అసంతమగు కర్మ చేయుచు, లోక కల్యాణమునకై పాటుపడుచున్నారు. ఆసక్తితో కర్మ చేయువారు ఎంత తీవ్రముగా కృషి చేయుచున్నారో అనాసక్తితో ఈ మహాత్ములు ఆసక్తుల కన్నా ఎన్నోరెట్లు అధికముగ కృషిచేయుదురు. అందుకే వారికి దుఃఖమే లేదు. ఫలాపేక్షతో కర్మచేయు మానవుడు దుఃఖమును పొందును. అనాసక్తితో కర్మచేయు జ్ఞాని దుఃఖము నొందడు.

విజ్ఞానాపేక్షులైన సాధకులెవ్వరు తాము చేయు కర్మలను ఇతరులు ప్రశంసించవలెనని కోరరు. తమ గొప్పతనము గుర్తించబడవలెనను కోరిక వారిలో పూజ్యము. లోకము పొగడిన సామాన్యులకు ఉత్సాహము కల్గును. కాని విజ్ఞానాపేక్షయగు సాధకుడు నిండాస్తుతుల కతీతుడై అసంతమగు కర్మ చేయును. కనుక సాధకులు గుర్తింపబడవలెనను సూక్ష్మమగు కోరికకు దూరులై యుండవలెను.

“ప్రపంచము నుండి దూరముగవెళ్లి సాధనగావించవలెను.” అను భావము సరియైనది కాదు. ఇది నిజమైన సన్యాస మేనాటికి కాదు. “కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం సన్యాసం” అనియు “అనాశ్రితః కర్మ

ఫలం కార్యం కర్మకరోతి” అనియు సన్యాసుల లక్షణములుగ గీత ప్రస్తావించినది. బాధ్యతల నుండి పరిగెత్తిపోవుట సన్యాసమెన్నటికి కానేరదు. సమస్యలను దైర్యముగ నెదుర్చెనవలసినదేకాని వానిని తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిన అవి మరొక రూపముతో మరొక విధముగ సాధకు నెదుర్చెనును. అంతేకాదు సమస్యలను తప్పించుకొని తిరుగుట వలన తాత్కాలికముగ బాధ లేకపోవచ్చునేమో గాని శాశ్వతమైన బాధానివృత్తి నొందజాలము. ఇదియే భారతీయ సంస్కృతిలో విశిష్టముగ కాననగు స్వధర్మ నిర్వహణ. ఎంతటి కష్టముతో కూడుకున్నను హేయముగ చూడబడినను స్వధర్మమే ఆచరణీయము అని గీతాచార్యులు వక్కాణించిరి. స్వధర్మాచరణము వీరుని లక్షణము. స్వధర్మము నుండి పారిపోవుట భీరుత్వము.

ఆధ్యాత్మిక మార్గమున సాధకుని ప్రవృత్తి సామాన్యులకు చాల విచిత్రముగ తోచవచ్చును. ధర్మ విరుద్ధముగాని ప్రాపంచిక సుఖభోగములను నిరసించడు. కాని విషయభోగములకై ప్రాకులాడడు. యదృచ్ఛా లాభసంతుష్టుడు, ద్వంద్వాతీతుడు విమత్సరుడు, మరణము నాతడు పరమ మిత్రునిగ ఆహ్వానించును. కాని మరణించవలెనని తొందరపడడు. పరమమైన సత్యమును పొందుటే అతని లక్ష్యమైనను, సామాన్య ప్రాపంచిక సత్యములను తెలిసికొనుట కాతడు వెనుకాడడు. తెలిసికొనవలెనని తొందరపడడు. జ్ఞానము పొందుట అతని లక్ష్యమైనను, ఇంకను అధికముగ తెలిసికొనవలెనని తహతహపడడు. సముద్రము ఎన్ని నదులు తనలో ప్రవేశించుచున్నను ఇంచుకైనను పొంగదు. కొన్ని నదులు తనలో చేరలేదని క్రుంగదు. అటులనే విజ్ఞానియగు పండితుడు జ్ఞానార్జనయందుకాని, మరియేయితర ప్రాపంచిక విషయముల యెడగాని సమబుద్ధితో, నిర్లిప్తతతో అనాసక్తితో ప్రవర్తించును. అతడుద్రష్టవలె ప్రవర్తించును. జీవవాహినిని నిర్లిప్తతతో జూచును. అతని దృక్పథము సువిశాలమైనది. జీవిత ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోవువారిని చూచుచుండును. తన శక్తికొలది వారికి సహాయ మొనర్చును. కాని సహాయము

పాండరనిగాని, పాండలేదనిగాని ఎట్టి తాపత్రయము నొందడు. తన కర్తవ్యమును నెరవేర్చును. లాభాలాభములతో, జయాపజయములతో, నిందాస్తుతులతో నాతనికెట్టి నిమిత్తములేక అనాసక్తుడై వ్యవహరించును.

సంస్కృత భాషలో “జ్ఞానాత్మ” అను పదము కలదు. ఉపద్రష్ట అనికూడా అర్థము చెప్పవచ్చును. మానవుడు అనాసక్తుడైననేగాని నిష్పాక్షికముగ వ్యవహరించజాలడు. ఆసక్తత సత్యమునకు తీరని అపరోధము. అనాసక్తుడే పూర్ణ సత్యమును తెలిసికొనగలడు. కనుక జిజ్ఞాసువు అనాసక్తుడై జ్ఞానార్జనము గావించవలెను. నిష్పక్షపాత బుద్ధితో శోధన గావించినపుడే పూర్ణ సత్యమును తెలిసికొనగలడు. ఎవరైన ఒక భావమును ప్రకటించిన దానిని వెంటనే ఆమోదించుటగాని, తిరస్కరించుటగాని పనికిరాదు. క్రొత్తభావమును నెమ్మదిగ సన్మతితో నిష్పక్షపాతముగ విమర్శ గావించి ఆ భావమును ఆమోదించవలెను. అదెందులకు సరికాదో లోప మెచట నున్నదో తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఇదియే జిజ్ఞాసువున కుండవలసిన నిష్పక్షపాత మనస్సు. జీవితమను నాటక రంగమును తాను ఒక ప్రేక్షకుడుగ చూడగలిగినపుడే అతడు విజ్ఞాని కాగలడు. జిజ్ఞాసువు అతిశయోక్తులకుగాని, చమత్కారములకుగాని తావివ్వరాదు. కొందరు తమ వాదము సత్యదూరమని తెలిసియు తమ వాదమును నెగ్గించుకొనుటకు అతి చాకచక్యముతో, న్యాయవాదులు ప్రయత్నించునట్లు, ప్రయత్నింతురు. ఆవలి పక్షములో సత్యమున్నదని తమ అంతరాత్మకు తెలిసియు తమ వాదమే సరియైనదని నిరూపించుటకు తమ మేధాశక్తి సంతయు ఉపయోగింతురు. సత్యాన్వేషియగు జిజ్ఞాసువు తన మేధాశక్తి నీ విధముగ దుర్వినియోగము గావించడు. సత్యాన్వేషి ఆత్మవంచన గావించుకొనడు. ఇతరులను వంచించడు. ఇతడు సత్యప్రియుడు. సత్యవ్రతుడు. త్రికరణములలో సత్యమునే అనుష్ఠించుటకు ప్రయత్నించును. ఇట్టి జిజ్ఞాసువులే నిజమైన వేదాంతులు.

మతములను మతాచారములను లెక్కసేయరని వేదాంతులను గురించి దుష్ప్రచారము కలదు. అది సరికాదు. వేదాంతి, తత్వవేత్త, జిజ్ఞాసువు, సత్యప్రియుడు, సత్యవ్రతుడు. ఇతడు సమదృష్టితో వ్యవహరించును. సత్యముకన్న మిన్నయగు మతమే లేదని ఈతడు భావించును. మతములు భగవంతుని తెలిసికొనుటకేర్పడిన వివిధ మార్గములు. కాని మతమును పలువురు వారి స్వప్రయోజనమున కుపయోగించుకొనుచున్నారు. మతములోని సత్యసూత్రములను ఆచరణలో పెట్టక మతము నొక బుర్రాగా తగిలించుకొని, డంబాచారులై వర్తించుచు ఇతరులను మోసపుచ్చుచున్నారు. ఏనుక్రిస్తువంటి ప్రవక్త ఈ తెగకు చెందిన ఫారసీలను గర్హించి వారి మోసకృత్యములను బయటపెట్టెను. జిజ్ఞాసువు తాను వంచించడు. వంచకుల నుపేక్షించడు. సత్యమెక్కడ నున్నను దానిని స్వీకరించును.

విజ్ఞానము వ్యక్తిగత వ్యవహారమునకు సంబంధించినది కాదు. వ్యక్తికి, సంఘమునకు సత్సంబంధ మేర్పరచుటకు విజ్ఞానము ఉపయోగపడవలెను. “వేదాంతి తన విజ్ఞానమును రాష్ట్ర పరిపాలన ఆదర్శవంతముగ నుండునట్లుపయోగించి, రాష్ట్రమును స్వర్గరాజ్యముగ మార్పుటకు ప్రయత్నించవలెను,” అని సోక్రటీస్ తన సంభాషణలలో వివరించెను. మానవు డెప్పుడును ప్రకృతి ధర్మముల ననుసరించి జీవించవలెను. భగవత్సంకల్పమేదో తెలిసికొనుటే విజ్ఞానము. కనుక ప్రకృతిధర్మ రహస్యముల తెలిసి తదనుగుణ్యముగ వ్యవహరించుటే వేదాంతియొక్క లక్షణము.

“తత్వశాస్త్రమునకన్న మధురమైన సంగీతము మరొక్కటి లేదు.” అని ప్లేటో అభిప్రాయము. “పశుర్వేత్తి, శిశుర్వేత్తి వేత్తిగానరసంఫణి:” అని సంగీతము ప్రశంసింపబడినది. సామాన్య సంగీతము తాత్కాలికముగ మానవునకు ఉల్లాసము కల్పించును. కాని తత్వజ్ఞాన సంగీత లహరి, మానవునకు శాశ్వతానందమును ప్రసాదించును. జీవన సంగీత

రసాస్వాదియగు తత్త్వజ్ఞుడు ఒక ఉదాత్తస్థితిని పొందినపుడు ప్రేమ అతని హృదయము నిండి పొంగి పొరలును. ఈ ప్రేమ ఒక వ్యక్తిని గురించి కావచ్చును. ఆరాధ్యమూర్తిని గురించి కావచ్చును. లేదా మొత్తము మానవ సంఘమును గురించి కావచ్చును. ఇట్టి పవిత్ర ప్రేమ మధురాతి మధుర సంగీతముకన్నను మిన్నయైనది. లయ, తాళ, భావ యుక్తమైన మధుర సంగీతము హృదయమును ద్రవింపజేయును. కాని వేదాంతము హృదయ వికాసము కల్పించుటకాక, లోకక్షేమము కొరకు కర్మగావించ మానవుని ప్రోత్సహించును. హృదయ వీణను మీటి జీవన సంగీతము నాలపించి, మానవాళిని పునీతము జేయునది విజ్ఞాన శాస్త్ర సంగీతము.

విజ్ఞాన సంగీతాపేక్షకులగు వేదాంతులు యీ సంగీతము నాస్వాదించుకొలది తమ స్వార్థమును విస్మరించి లోక కల్యాణముకొరకై మరింత ఉత్సాహముతో కర్మ యొనరింతురు. పై వివరించిన విషయము లన్నియు దివ్యజ్ఞాన సమాజ సభ్యులమైన మనందరకు సంబంధించినవే దివ్యజ్ఞానము తత్త్వశాస్త్రము. కనుక దివ్యజ్ఞానము తమకు తెలుసునని వ్యవహరించు వారందరు పై వివరించినట్లు నిజమగు వేదాంతులుగా వ్యవహరించనగును. పునర్జన్మ సిద్ధాంతమును గురించి కృష్ణాజీ గారి నొకరు ప్రశ్నించగా “మీకు పునర్జన్మ సిద్ధాంతములో విశ్వాసము లేదు. నిజమగు విశ్వాసముండిన మీ ప్రవర్తన మరొక్క విధముగ నుండెడిది” అని బదులు చెప్పిరి. కనుక మనము అన్నియు తెలిసినట్లు ప్రవ ర్తింతుము. కాని వాస్తవములో మనకు తెలిసినది అతి స్వల్పము. నిజ ముగ తెలియుట యన, తెలిసికొన్నదానిని పూర్తిగ తదనుసారముగ జీవించుటయే. పరబ్రహ్మ, జీవాత్మ, పరమాత్మ అ నెడి మాటలు మాట్లాడినంత మాత్రముననే మనకు అన్నియు తెలుసునని గర్వింతుము: ఇది నిజముగ తెలివి లేమియే. “మిమ్ములను ఎందులకు మహా జ్ఞాను లని ప్రపంచము చెప్పుకొనుచున్నది” అని సోక్రటీసును ప్రశ్నించగా “నాకు తెలిసినదానికన్న తెలియని విషయములు కోకొల్లలుగ నున్నవని

తెలిసికొంటినిగాన నన్ను జ్ఞానియని లోకము తలచుచున్నది అని సమాధాన మొసగెను. కొన్ని గ్రంథముల చదివినంత మాత్రముననే తాము జ్ఞానులమని భావించుట పొరపాటు. “జీవిత సత్యములను తెలిసికొని వాటిని నిర్భయముగ జీవితములో నాచరించుటయే నిజముగ తెలిసిన వాని లక్ష్యము.” మన ధర్మ మేమి? మన బాధ్యత లెట్టివి? ఎట్లానరించిన మన కర్మలు విశిష్టములై అంద చందములతో నెప్పును? మన మెట్లు జీవించిన సామరస్యతను పెంపొందజేతుము? లోక కల్యాణమున కెట్లు దోహద మొసంగ గలము? అని విమర్శనాత్మక బుద్ధితో జీవించుటయే నిజమగు దివ్యజ్ఞానుల లక్షణము. ఇట్టి వివేకాత్మకమగు విమర్శ కావలె నన్న నిర్మలమైన మనసు, నిష్పక్షపాతమైన బుద్ధి, ఉదార హృదయము, ప్రశాంతత, తృప్తి, సంతోషము అవసరము. విమర్శ ఎప్పుడును సమ బుద్ధితో నిష్పక్షపాతముగ నుండవలెను. ఆవేశము, ఉద్రేకము మనసును క్షుభిత పరచును. క్షుభితమైన మనస్సు నిష్పక్షపాతముగ వ్యవహరింప జాలదు. విమర్శ విజ్ఞానమును పెంపొందించవలెను. కనుక విమర్శ ఎప్పుడును ప్రశాంతతతో, అనాసక్తతతో ఆవేశరహితముగ నుండవలెను. హెచ్. పి. బ్లావట్స్కిగారు చెప్పినట్లు విమర్శ యనగా మానవుని నీచ ప్రకృతి ఉత్తమ ప్రకృతి యెదుట మోకరిల్లి తన్ను తాను పరీక్షించు కొనుటయే! ఎవరికి వారు నిష్పక్షపాతముగ విమర్శించుకొనుటయే ఆత్మ విమర్శ. తమ్ము తాము సమర్థించుకొనుటగాని, తీసివేసికొనుటగాని ఆత్మ విమర్శ కానేరదు. అది ఆత్మ వంచన యగును. ‘నీ’ ‘నా’ అనెడి వివక్షత లేక ఉన్నదున్నట్లు తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుటయే జిజ్ఞాసు యొక్క పరమ లక్షణము.

దివ్యజ్ఞానులు కాగోరు వారందరు తమ భావములను, వైఖరిని, మాట తీరును పై విధముగ విమర్శన గావించుకొనవలెను. ఇట్టి విమర్శ మనలో తప్పక మార్పును తెచ్చును. ఇదియే దివ్యజ్ఞాని అనుసరించ వలసిన దివ్యమగు మార్గము. పొందిన జ్ఞానమును ప్రేమలో నిత్య జీవిత ములో ననుష్ఠించవలెను. ఈ మార్గమున సత్వరముగ సాధకునిలో ఒక

విశిష్టమగు మార్పు గోచరించును. ఈ మార్పు విశృంఖలమైన వివేకము చేతనే, నిర్మల హృదయముచేతనే పొందసాధ్యము. మన భావములే సరియని విషయప్రమత్తులమై, దురహంకారులమై జీవితము సాగించినంత కాలము ఈ దివ్యపథమున కెంతో దూరముగనున్న వారమగుదుము. ఈ మార్గము కత్తి పదునుకన్న వాడియైనది. ఈ మార్గమున నడక సాగించు వారల కెన్నియో కష్టములు వాటిల్లును. కాని వాటిని లెక్కసేయక అంతిమ విజయము మనదేనని ఈ దివ్యపథము నాశ్రయించిన వారెల్లరును, అప్రమత్తతతో, దీక్షతో, శ్రద్ధాసక్తులతో, విశ్వాసముతో, వివేకముతో వ్యవహరించనగును.

నిన్ను నీవు తెలుసుకో (Know Thyself)

ప్రపంచములో ప్రతినిత్యము వేసకు వేలు గ్రంథాలు ప్రచురించబడుతున్నాయి. శాస్త్ర పరిశోధన అతిచురుకుగా సాగుతూ వుంది. మానవుని విజ్ఞానాపేక్షకు భూమండలము చాలక చంద్రమండలానికెగిరి అచటి విషయాలను తెలుసుకుంటున్నాడు. కాని ఎంత తెలిసికొంటున్నా మానవునికి శాంతిగాని, విశ్రాంతిగాని లేదు. యౌవనము, ధనసంపత్తి, అధికారము, అందము అన్నీవున్నా తృప్తిలేక మానవులు ఆత్మహత్య గావించుకుంటున్నారు. మానవుడు తన పెరట్లోవున్న దివ్యోషధాన్ని కనుగొనలేక దూరములో నున్న దేనికొరకో ప్రాకులాడుచున్నాడు. ప్రాకులాడే కొలది ఎండ మాపులవలె శాంతి యింకా దూరమైపోతూవుంది. ఫలితము నిస్సృహ, నిరాశ.

శాంతికాముకులైన జిజ్ఞాసులకు ఈ శతాబ్దంలో ఆత్మవిదురుడుగ పేరొందిన రమణమహర్షి ఒక దివ్య మంత్రాన్ని ఉపదేశించారు. Know thyself నిన్ను నీవు తెలుసుకో అన్నదే యీ దివ్య మంత్రము. “ఈ మంత్రాన్ని బాగా పునశ్చరణ చేయుము. నీ సమస్యలన్నీ పరిష్కారమవుతాయి.” అనేవారు రమణమహర్షి. అలనాడు ఆదిశంకరులు చెప్పిన మాట ఇదే! కస్త్యం? కోహం? కుత ఆయాతః “నీ వెవరు? నే నెవరు? ఎక్కడనుంచి వచ్చాం? ఎక్కడికి వెళ్తాం?” అని ఎవరికివారు ప్రశ్నించుకుని విచారించి శాంతిని పొందండి అని వారు బోధించిరి. కనుక ఈ ఉపదేశాలను ఒకింత విచారించి సత్యాన్ని గ్రహించేందుకు ప్రయత్నిస్తాము.

ప్రతి ఒక్కరము జీవితంలో ప్రతి క్షణం ‘నేను’ అని వ్యవహరిస్తున్నాము. ఈ మాటను విభక్తి ప్రత్యయాలతో కలిపి నా తల, నాచేయి, నా కాలు, నా కన్ను అని చెప్పుకుంటున్నాము. నేను అనునది ఇతరు

లను నీవు, వాడు, అది, అని సంబోధిస్తూవుంది. ఈ నీవు, వాడు, అది కూడ వాటివాటి వ్యవహారాల్లో 'నేను' అని వ్యవహరిస్తూన్నారు. ఈ 'నేను' అందరిలోగల (common) సమపదార్థమని తోచుచున్నది.

మరొక్క విధంగా ఆలోచిద్దాము. నా తల, నా కన్ను, నాచేయి, నా కాలు, అని దేహంగాలను గురించి చెప్పుకుంటున్నాము. ఈ అంగాలన్నీ ఒకే దేహంలో భాగాలయినా ఏ ఒక్కటి మరొక్కదానివలె లేదు. వేరు వేరు పనులు చేస్తాయి. కాని ఈ 'నేను' వీటన్నిటికి ఒక ఐక్యతను ప్రసాదిస్తూవుంది. ఈ అవయవాలన్నీ 'నేను' కు సంబంధించినవే. కాని 'నేను' మాత్రము ఈ అవయవాలలో ఏదీ కాదు. మరొక్క విశేష మేమంటే ఈ అంగాల్లో ఏ ఒక్కదానికి బాధ కలిగినా మిగతావన్నీ ఆ బాధను కొద్దిగనే గొప్పగనే పొందుతున్నాయి. ఇందుకు కారణము 'నేను' అన్నిటికి సంబంధము కల్గజేసి దండలోని దారం లాగ అన్నిటికి ఒక విశిష్టమైన ఐక్యతను, సామరస్యతను సమకూర్చినది. ఈ 'నేను' భిన్న త్వములోని ఏకత్వము, అసమతలోని సమత అని తేటతెల్లమవుతుంది. శరీరంలో ప్రాణమున్నంతవరకు ఈ దేహంగాలన్నీ చైతన్యవంతంగావుండి వానివాని పనులను చేస్తుంటాయి. ప్రాణంపోతే ఇవి చైతన్యరహితమై స్తబ్ధతను పొందుతాయి. కలసివున్నవి కొంత కాలమునకు విడిపోతాయి. అప్పుడు శరీరంలో 'నేను' అని వినపడుట లేదు. 'నేను' ఈశరీరాన్ని విడిచి పోయింది. పోతూపోతూ ప్రాణశక్తిని దీన్నుండి ఉపసంహరించి తనతో బాటు తీసికొనివెళ్లింది. అపూర్వమై చైతన్యాన్నిచ్చే ఈ ప్రాణాన్ని 'నా ప్రాణం' అంటున్నాము. కనుక ప్రాణం, 'నేను' కాదు. అది 'నేను' కు సంబంధించిన శక్తిమాత్రమే. ప్రాణానికన్నా సూక్ష్మమైంది మనస్సు. బొందిలో ప్రాణం వున్నా మనసు పనిచేయండి దేహంగాలు చక్కగా పని చేయజాలవు. మనసు బాగా పనిచేస్తున్నప్పుడే శరీరంలోని అన్ని అంగాలు సవ్యంగా పనిచేయగలుగుతాయి. మనసున్నవాడు కాబట్టి మానవుడు అని పేరొచ్చింది. ప్రాణంకన్న సూక్ష్మమును, విశిష్టమును అయిన మనసును కూడ నా మనస్సు అని అంటున్నాము. కనుక మనసుకూడ 'నేను'

యొక్క ఉపకరణమనే చెప్పవలసి వస్తుంది. 'నేను' మనస్సుకన్న విలక్షణమైంది.

మనస్సుకన్న సూక్ష్మమైంది బుద్ధి. బుద్ధి మనసుకు వివేకాన్ని విచక్షణాశక్తిని ప్రసాదిస్తుంది. మనసు ఏకత్వంలో అనేకత్వాన్ని చూస్తుంది. బుద్ధి అనేకత్వంలో ఏకత్వాన్ని చూస్తుంది. యుక్తాయుక్త వివేకాన్ని మనసుకు పొందజేస్తుంది. ఇట్టి బుద్ధినికూడ 'నా బుద్ధి' అంటున్నాము. కనుక బుద్ధికూడ 'నేను' కు ఉపకరణము మాత్రమే.

ఇదియది అననేల నాది అని చెప్పుకునే ప్రతి విషయము 'నేను' కు ఉపకరణమనే తెలుసుకోవాలి. 'నేను' కు ఇవన్నీ క్షేత్రాలు. 'నేను' క్షేత్రజ్ఞుడు. "క్షేత్రజ్ఞంచాపిమాం విద్ధిసర్వక్షేత్రేషు భారత" అన్నాడు గీతాచార్యుడు. దేహము నిద్రావస్థలో వున్నపుడు దేహియైన 'నేను' స్వప్నంలో జరిగేవిషయాలన్నిటిని చూస్తావుంటుంది. అదేరీతిగ సుషుప్తి తురీయావస్థలోకూడ 'నేను' సాక్షిగా వుంటుంది.

'నేను' సర్వత్రా వుంటుంది ఈ 'నేను' సర్వకాల సర్వావస్థలలో వుంటుంది. అన్ని అవస్థలు, అన్ని లోకాలు ఆద్యంతములు గలవి. కాని 'నేను' ఎప్పుడు నిత్యమై సత్యమై వుంటుంది. పునర్జన్మ పొందవలసినపుడు 'నేను' సువర్లోక, భువర్లోక ద్రవ్యాన్ని సేకరించి పృథ్వీలోక దేహానికి ఉపయోగించే మనోమయ శరీరాన్ని, భువర్లోక (కామలోక) శరీరాన్ని నిర్మించుకుంటుంది. తదుపరి భూలోకంలోని పంచభూతాలతో భూలోక శరీరాన్ని నిర్మించుకొని మరలా దానిలో కొంతకాలం నివసిస్తుంది. కనుక భూలోకము, భువర్లోకములోని ద్రవ్యములు పంచభూతములు ఈ 'నేను' ఉపయోగించే క్షేత్రాలు మాత్రమే. సర్వకాల సర్వావస్థలలో సాక్షిభూతంగా వుండేది 'నేను.' చైతన్య స్వరూపము 'నేను.' నిత్యసత్య వస్తువు 'నేను' అసమతలోని సమత 'నేను' భిన్నత్వములోని ఏకత్వము 'నేను.' ఇట్టి విశిష్టమైన 'నేను' యొక్క తత్వాన్ని శ్రీ శంకరాచార్యులవారు ఈ విధంగా

వర్ణించారు.

నాహందేహో నేంద్రియాణ్యంతరంగః

నాహంకారో ప్రాణవర్గో నబుద్ధిః!

దారాపుత్ర క్షత్ర విత్రాసు దూరః

సాక్షి నిత్యం ప్రత్యగాత్మా శివోహం॥

ఆదిశంకరులు ఈ తత్వాన్నే కుష్టువ్యాధిపీడితుడైన ఒక భక్తునకు ప్రశ్నోత్తర రూపంగా బోధించి అంతా నేనే అనే తత్వాన్ని అతని కెరుకపరచి అతని వ్యాధిని నివారణ చేయడమేగాక అతని భవరోగాన్నికూడ నిర్మూలనం చేయగల్గారు. ఆ సంస్కృత శ్లోక భావాన్ని ఈ పద్యం సువ్యక్తం చేస్తుంది.

“నానాదృశ్య పదార్థ నిర్ణయము దేనం దోచు? భానుప్రభన్
భానుండస్తమయంబుచెందినను దేనందోచు? దీప్రభన్
దానిం దీనినిదేన జూచెదవు? నేత్రస్ఫూర్తిచే మూసినన్
దేనంజూతువు? బుద్ధిచేత, అదియున్ దేనప్రభూతంబగున్?
నేనేతప్ప మరేమి లేదు తెలియన్ సర్వంబు నేనే ప్రభూ”

ఈ నేనును గురించిన జ్ఞానముచేత దేహ రోగములేగాక భవ రోగములు కూడ తొలగిపోతాయంటే ఆశ్చర్యమేమి లేదు. ఈ నేనును గురించిన విద్యయే ఆత్మ విద్య. ఈ విద్య తెలిస్తే అన్ని విద్యలు తెలిసినట్లే! ఆ విషయాన్నే గీతాచార్యులు “యత్జ్ఞాత్వా నేహ భూయోన్యత్ జ్ఞాతవ్య మవశిష్యతే” అని ప్రశంసించారు. ఈ నేనును గురించి తెలుసుకోవడంతో తృప్తిపడితే ఉపయోగం శూన్యం. ఈ ఆత్మ జ్ఞానాన్ని నిత్య జీవితంలో అడుగడుగునా అనుష్ఠించినపుడే పూర్ణఫలం లభిస్తుంది. ఈ జ్ఞానము సార్థక్యతను చెందుతుంది. ఈ ఆత్మజ్ఞానానుష్ఠానాన్ని గురించి ఒకింత విచారిద్దాము.

నేను అన్ని భూతములలోని సమపదార్థమని తెలుసుకున్నాము. ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తికి ఇష్టుడు కావలెనన్న ఈ యిద్దరు వ్యక్తులలోని నేను అత్యంత సన్నిహితం కావాలి. ఈ నేను ఆ నేను రెండూ ఒకటి అనే జ్ఞానంతో వ్యవహరించాలి. ఇట్లా ఈ నేనులు రెండూ కలసి మెలగి నపుడే ప్రేమ వ్యక్తమౌతుంది. స్వార్థం సన్నగిలి త్యాగం అధికమౌతుంది. ఒకరి బాధను మరొకరు పంచుకుంటారు. ఒకరికై మరొకరు అనంత మైన త్యాగాలు చేసుకుంటారు. విడిపడని జంటగా వ్యవహరిస్తారు. ఇద్దరిలో నేను ఒక్కటై మేము మనము అవుతుంది. ఆదర్శ దంపతుల నేనులు మేనులు ఒక్కటై అనంతమైన ఆనందాన్ని పొందుతాయి. “స్వార్థమే దుఃఖం,” “త్యాగమే ఆనందం” అనే జ్ఞానాన్ని పొందుతాయి. తమ మను ధనములలో ఒక్కటై అర్థనారీష్టరులవలె ఈ దంపతులు మెలగుతారు. వీరిద్దరి ఆత్మీయత, ప్రేమ సంతతి కలగటంతో దానిపై ప్రసరింపబడుతుంది. తమ సంతానముయొక్క సుఖమే తమ సుఖమనే త్యాగబుద్ధితో వ్యవహరిస్తారు. ప్రేమకు ప్రతిఫలం ప్రేమే. ఆ సంతతి కూడ తల్లిదండ్రులను ప్రేమిస్తుంది. ఈ ప్రకారంగా కుటుంబము ప్రేమకు త్యాగానికి ఆనందానికి నిలయమై వెలుస్తుంది. ప్రేమబీజము మరింత వికసించి మన కులము మనరాష్ట్రము మన దేశానికి విస్తృత మవుతుంది. దేశభక్తుడు దేశములోని ప్రతి వ్యక్తి తనవాడేనని, అందరిలో తనను చూస్తాడు. ఈ భావంతో తన దేశ ప్రజల సుఖమే తన సుఖమని దేశము కొరకై ఎంతటి త్యాగాలన్నా గావిస్తాడు. ప్రాణాన్ని సైతము చిరునగవుతో అర్పిస్తాడు. ఇంకను ఈ ‘నేను’ విస్తృతమై దేశ ప్రజలలోనే కాక, సమస్త మానవాళిలో తన్ను చూస్తాడు. “వసుధైవకుటుంబకం” అను భావంతో మెలగుతాడు. ఇంకా ఈ భావము పెరిగి సర్వభూతము లందలి ‘నేను’ తానే నను జ్ఞానాన్నిపొంది వ్యవహరించడం ప్రారంభిస్తాడు. భగవద్గీతలో పరమగురుడు భగవంతుడగు శ్రీకృష్ణుడు “అహమాత్మా గుడాకేశ సర్వభూతాశయ స్థితః” అని ధీరవాణితో పలుక గల్గినాడు. ప్రహ్లాదాది పరమభాగవతోత్తములు “తనయందు నఖిలభూతములయందు నొక భంగి సమహితత్వంబును” బరుపగల్గిరి. మానవుని బంధించేది

స్వార్థము. ఈ స్వార్థము సన్నగిలి అంతా నావారే నావారికై నేను పాటు పడుతాను అన్నప్పుడు బంధ మెక్కడిది? సర్వభూతములలో తనను గాంచిన వానిని లోకములోని పశుపక్ష్యాది సర్వభూతములు పరమ మైత్రితో జూచునట. “గలగల ప్రవహించే నదీజలములే అతని ఉద్గ్రంథ ములు. రాళ్లు సస్మంత్రములగు” నని షేక్స్పియర్ మహాకవి ఒక్కచో వర్ణించాడు. ఇట్టి సర్వభూతహితేరతుల ఆనందము అవధి లేనిది. ఇదియే ముక్తి. ఈ ముక్తి ప్రసాదించిన స్వాతంత్ర్యముతో అతను తన్ను తాను మరచిపోతాడు. ఆత్మభావము బ్రహ్మభావముగ పెరిగినది. “అహం బ్రహ్మస్మి” తత్వరహస్యము అతనికి సువిదితమై అనుభూతికి వచ్చింది. ఇట్టి బ్రాహ్మిస్థితిలో నున్నవారిలో ‘నీవు’ ‘వాడు’ ‘అది’ అనునవి ‘నేను’ లో లయించినవి.

సంస్కృతభాషలో అహం అనగా నేను. సః అనగా వాడు. ఈ రెండు ఏకమైనప్పుడు అహం + సః = హంస అయింది. ‘వాడు’ ‘నేను’ అను భేదభావరహితులే హంసలుగ పేరెన్నిక గన్నారు. అహంభావము సోహంభావముగ పరిణతి చెందింది. సర్వభూతములలో తనను తనలో సర్వభూతములను చూడగల్గి ఆ జ్ఞానములో వ్యవహరించ గల్గినవారే హంసలు, పరమహంసలు. ఇదియే మానవుని పరమావధి. ఇట్టి స్థితిలో పొందెడి శాంతి, ఆనందము వర్ణనాతీతము. ఈస్థితి భగవద్గీతలో “బ్రాహ్మ స్థితి” అని వర్ణించబడినది. ఆ స్థితిలో మానవుడు ఈవిధంగా వుంటాడట.

ఆ పూర్వమాణమచల ప్రతిష్ఠం ।

సముద్రమాపః ప్రవిశంతియద్వత్ ।

తద్వత్కామాయంప్రవిశంతి నర్వే

సశాంతి మాప్నోతి సకామకామీ (విషాబ్రాహ్మిస్థితిః)'

— భగవద్గీత. 2-70

నేను ఎవరో నా గమ్యమెట్టిదో తెలిసికొనుటకన్న ఉత్తమవిద్య లేదు. ఇట్టి పరమ విద్యను తెలుసుకుంటే మానవునికి సృష్టి రహస్యమంతా విదిత మవుతుందని పెద్దలు చెప్పుతారు. కనుక ఇట్టి పరమమైన ఆత్మ విద్యను అభ్యసించి మనము తరించి సోదరమానవులందరిని తరింప జేయుటకు అనవరతము కృషి చేయుదుము గాక!

ఓం తత్సత్.

చూపు

కన్ను చూచేందుకు ఉపయోగించబడే జ్ఞానేంద్రియం. బాహ్య విషయాలు వున్నవి వున్నట్లు కనపడాలంటే కంటిలో ఏ దోషం వుండరాదు. కొందరికి పుట్టుకతోనే కనిపించవు. కొందరు కొన్నిరంగులు గుర్తించలేరు. కొందరికి దూరపు వస్తువులు కనబడవు. మరికొందరికి దగ్గర విషయాలు కానరావు. కంటికి ఏదో జబ్బు వుండడంవల్ల దృష్టి లోపించవచ్చు. నేత్రేంద్రియంలో ఏ లోపం వున్నా బాహ్య ప్రపంచం యథాతథంగా అగుపించదు. కన్నులలో ఏ లోపం లేకున్నా వస్తువు ఎదురుగా వున్నా ఆ వస్తువును కొందరు తెలుసుకోలేరు. ఇందుకు కారణం మనసు అక్కడ లేకుండుటే. కనుక బాహ్య విషయాలు కంటితో తెలుసుకోబడాలంటే చూపులో లోపం లేకుండుటేగాక మనసుకూడ అక్కడ కేంద్రీకరింపబడాలి.

పై ఉదహరించిన రెండూ సరిగావున్నా, దృశ్యవిషయాల తత్త్వం పూర్తిగా తెలుసుకోవడం సాధ్యం కాదు. వస్తువుయొక్క రూపం తెలుసుకున్నంత మాత్రాన దాని తత్త్వం తెలియబడదు. రూపం ఆ వస్తువు యొక్క పై తొడుగు మాత్రమే. రూపాన్ని చక్కగా తెలుసుకోవడమే కష్ట సాధ్యమైతే దాని తత్త్వాన్ని తెలుసుకోవడం యింతకన్నా ఎంతో కష్టం. వస్తువుల గుణాలను తెలుసుకోడానికి శాస్త్రజ్ఞులు యెన్నో పరిశోధనలు చేస్తున్నారు. ఎంత తెలుసుకున్నా యింకా తెలుసుకోవలసినది యెంతో వుంది.

సామాన్య వస్తువులను గురించిన జ్ఞానాన్ని పొందడం ఇంత కష్టమైతే ఇక మానవుని తెలుసుకోవడం ఎంత కష్టమో పూహించవచ్చు. జనక మహారాజు పండిత సభకు అష్టావక్రమహాముని వచ్చారు. అతడు యెనిమిది వంకరలుగల కురూపి. అతన్ని చూడంగానే సభికులంతా

నవ్వారు. అష్టావక్రడు జనకునిచూచి “రాజా మీసభ పండితసభ అని భ్రమపడ్డాను. కాని యిది చర్మకారుల సభ అని తెలుసుకొన్నాను.” అన్నాడు. జనకుడు ఆశ్చర్యంతో కారణము అడిగాడు. “చర్మకారులు కేవలం చర్మముయొక్క నాణ్యాన్ని మాత్రమే చూచి విలువ కట్టుతారు. మీ సభికులు నా వికారమైన ఆకారాన్నిచూచి నా విలువను నిర్ణయిస్తూన్నారు. కాబట్టి యిది పండిత సభ కాదు. చర్మకారుల సంత” అని అష్టావక్రడు సమాధానం యిచ్చాడట. మనిషి చూచేదానికి అందంగా వున్నా అతను మహాకూరుడై వుండవచ్చు. అష్టావక్రడు కురూపి అయినా అతడు మహా జ్ఞాని. అట్లాగే మాటలు తేనెసోనలు కావచ్చు. కాని అది కేవలం నటన కావచ్చు. కనుక రూపము, వేషభాషలు, బాహ్యప్రవర్తన మానవుని వ్యక్తిత్వాన్ని పూర్తిగా తెలియచేయ లేవు. ఇంద్రియజ్ఞానము అసంపూర్ణము పరిమితమయినది.

మానవుడంటే శరీరము మాత్రమే కాదు. అతని కొరికలు, ఉద్దేశాలు, భావాలు గుణగణాలు ఇన్నీ చేరితేగాని వ్యక్తిత్వం కాదు. మనసు కలవాడే మనిషి. కనుక మనసులోని మర్మం తెలియందే, అతని వ్యక్తిత్వాన్ని తెలుసుకోవడం పూర్తి కాదు. ఇతరులను తెలుసుకోవడం అట్లావుంచి మనము మనల గురించి ఎంత మాత్రము తెలుసుకున్నాము? మన ముఖం మనకు తెలియదు. మనవీపు మనకు తెలియదు. ఇతరులను తెలుసుకొనే దానికి ముందుగా మనం మనలను తెలుసుకోగలిగితే ఇతరులను తెలుసుకోవడం అంత కష్టం గాదు. మనం మనల్ని తెలుసుకోవాలంటే మన మనసును ముందుగా తెలుసుకోవాలి.

మనసు సామాన్యంగా బహిర్ముఖంగా వుంటుంది. తన్నుతప్ప ఇతరులను యితర వస్తువులను తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుండేకాని తన్నుతాను మాత్రం తెలిసికోలేదు. తన్నుతాను తెలుసుకోవాలంటే బహిర్ముఖమైన మనసు అంతర్ముఖం కావాలి. బహిర్ముఖమై ఇంద్రియముల ద్వారా బాహ్య విషయాలను చూడగలుగుతూండే మనసు తన్నుతాను చూచుకోవాలి. ద్రష్టయైవుండే మనస్సు దృశ్యపదార్థంగా మారాలి.

ప్రభువైన మనసు దాసుడు కావాలి. ఎవరు ద్రష్ట, ఎవరు ప్రభువు? 'నేను' అని వ్యవహరించే చైతన్యమే ప్రభువు. ఇతనే ద్రష్ట. ఇంతవరకు మనసుపై ఆధారపడివుండే మనిషి, మనసుపై ఆధారపడటం లేదు. మనసు చేష్టలు ప్రతిఒక్కదానిని ప్రశ్నిస్తూంది. అంతర్ముఖమైన మనసు అంతరాత్మ అయిన 'నేను' చే వీక్షింపబడుతుంది. అంతరాత్మ అనే న్యాయాధీశుని యెదుట నిలబడి అంతరాత్మవేసే ప్రశ్నలకు అది సమాధానం చెప్పాలి. సర్వజ్ఞుడైన అంతరాత్మ ముంగిట కించిజ్ఞుడైన మనసు అబద్ధం చెప్పజాలదు. తన ఉద్దేశాలను వెళ్లగ్రక్కాలి. ఇదే క్రైస్తవ పరిభాషలోని (confession, repentance) నేరము ఒప్పుదల, పశ్చాత్తాపము యొక్క అంతర్యం. తప్పు ఒప్పుకోవడంతో పాపపరిహారం అవుతుందని కొందరు భావిస్తారు. అది పొరపాటు. నిజమైన పశ్చాత్తాపం అంటే చేసిన తప్పు మరల చేయకుండుట. (True repentance is not to repeat). నిజమైన పశ్చాత్తాపంతో జాళితుడైన మానవుడు మరల ఆ తప్పును చేయజాలదు.

పొరపాట్లు చేయడం మానవ నైజం. (To err is human). కనుక ప్రతి దినం అంతశ్శోధన అత్యవసరం. ప్రతి నిత్యం ఎవరికివారు ఆత్మపరిశోధన గావించుకోవాలి. ఈ సాధన వలన మనసు ప్రతి నిత్యం గమనించబడుతుంది. ఎవరైనా చూస్తున్నారంటే సామాన్యంగా ఎంతటి వాడైనా చేయరాని పనులు చేయ సాహసించజాలడు. అట్లాగే 'తాను' ఎప్పుడూ గమనించబడుతుందని తెలుసుకుంటే అది జాగ్రత్తగ వ్యవహరిస్తుంది. చేయగూడని పనులు చేయదు. కాని మనసు జిత్తులమారి. ఎప్పుడైనా ఈ గమనికలో ఏమరుపాటు వుంటే మనసు పూర్వమువలె స్వార్థమైన అహంకార పూరితమైన పనులు చేయటం ప్రారంభిస్తుంది. కనుక అంతరాత్మ గమనికలో వుండే మనసు జాగృతమై మెలగుతుంది. దీన్ని సదా జాగృతి (Ever awareness) అంటారు. ఈ జాగృతమైన మనసు ఇంద్రియములను పెడదారి పట్టినీక సరియైన మార్గాన నడిపిస్తుంది.

ఇందుకే మహాత్ములు సందిగ్ధావస్థలో సదా జాగృతమైన మనసును సంబోధిస్తారు. శర్వోజి మహారాజు త్యాగరాజును తన ఆస్థానానికి ఆహ్వానిస్తూ విలువైన కానుకలను పంపినాడు. తన దారిద్ర్యం, అన్నల ప్రబోధం అతన్ని ఖుభితుణ్ణి చేస్తుంది. తన కర్తవ్యమేదో తెలిసికొనదలచి తన పరిశుద్ధ మనసును “నిధి చాల సుఖమా రాముని సన్నిధి సేవ సుఖమా తెలుపుమో మనసా” అని అభ్యర్థిస్తాడు. బుద్ధి ప్రబోధితమైన మనసు త్యాగరాజునకు రాముని సన్నిధి సేవయే సుఖము అని ఉద్బోధించింది.

మనసు ప్రబోధితం కావాలంటే అనేక జన్మలనుండి దాని కలుషితం చేసిన స్వార్థం అంతరించాలి. స్వార్థమే కామ క్రోధాదులకు, అన్ని దుర్గుణాలకు మూలం. స్వార్థం లేకుండా పోవాలంటే తీవ్రమైన కృషి అవసరం. మనసుకు మలవిక్షేపాలనే రెండు దోషాలున్నాయి. ధ్యానం వలన మనసుయొక్క చాంచల్యత తగ్గి ఏకాగ్రత పొందుతుంది. విచారం వల్ల, అధ్యయనంవల్ల, సత్సాంగత్యమువల్ల మలదోషం అంతరించ గలదు. ఈ రెండు దోషాలు తొలగుటచే మనసు వినిర్మలమై అచంచలమగు అర్థమువలె అంతరాత్మను ప్రతిబింబిస్తుంది. అంటే మనసుచే చేయబడే కర్మలన్నీ ఆత్మప్రబోధితమగు కర్మలుగా మారుతాయి. ఇంతకు పూర్వము “మనసు సత్యహంతకి” గా ఉండేది, ఇప్పుడు “సత్య రక్షకి” గా మారింది. పూర్వము ఏకత్వములో అనేకత్వము చూచే మనసు ఇప్పుడు అనేకత్వంలో ఏకత్వాన్ని దర్శిస్తుంది. అన్నిట్లో సమంగా వుండేది ఆత్మ. మనసు ఆత్మబుద్ధితో వ్యవహరించినపుడు అందరిలో అన్నిటిలో ఈ ఆత్మ తత్వాన్ని దర్శిస్తుంది. ప్రతి ఒక్కరిలో వుండే విశిష్టతయే ఈ ఆత్మ తత్వం. దేహాలు చేసేది, చూచేది దేహదృష్టి. దేహదృష్టితో చూస్తే ప్రతివారిలో లోపాలు మాత్రమే అగుపిస్తాయి. ఆత్మ దృష్టితో చూచినపుడు, చూచువారు ప్రధానంగా విశిష్టతను మాత్రం చూస్తూ, ఉండే లోపాలను తల్లివలె కడుపులో దాచుకుంటారు. ఇట్టి చూపు కలవారినే “చూపుల చూడక చూచువారలు” అని భాగవతం వర్ణిస్తుంది. ఇట్టి

చూపు కలవారే నిజముగా చూచువారు అని భగవద్గీత పేర్కొంటుంది.

“సమం సర్వేషు భూతేషు తిష్ఠంతం పరమేశ్వరం
వినశ్వత్స్వ వినశ్యంతయఃపశ్యతి సపశ్యతి” గీత 13-28

సర్వ భూతములకు అంతరాత్మయై అన్నిటను సమంగా నెలకొన్నట్టియు వినాశనమగు వస్తువులలో నాశరహితుడైన పరమేశ్వరుని ఎవరు చూడ గలరో వారే నిజమగు చూపు గలవారు. చూడగలవారు. ఈ భావాన్నే Those that have eyes let them see అని ఏసుక్రీస్తు బోధన వ్యక్తం చేస్తుంది. “కన్నులు కలవారే చూడగలరు.” అంటే ఆత్మదృష్టి కలవారే నిజంగా చూడగలరు. మిగతావారందరు కన్నులుండియు చూడలేనివారు, ఇట్లాంటి దృష్టినే బౌద్ధులు “సన్యక్ దృష్టి” అని అంటారు.

ఇట్లాంటి దృష్టి పొందాలంటే స్వార్థం నశించాలి. అహంకార మమకారాలకు దూరం కావాలి. వినయ విధేయతలతో సత్పురుషుల నుండి జ్ఞానాన్ని పొందాలి. ఈ జ్ఞానాన్ని పొందడానికి గీత మూడు సాధనలు ప్రతిపాదించింది. ఇవే ప్రణిపాతము (సర్వసమర్పణ), పరిప్రశ్న (జిజ్ఞాస), సేవ. (తద్విద్ధిప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేన సేవయా ఉపదేశ్యం తితేజ్ఞానం, జ్ఞానినస్తత్త్వదర్శినః గీత 4-34

ఈ సాధనల ద్వారా ఆత్మదృష్టిని అలవరించుకొని ధన్యత చెందడం మన కర్తవ్యం.

మనః పరిపాకము

మనసు జ్ఞాపకాల పుట్ట. ఈ జ్ఞాపకాలు ఈజన్మంలోనివి కావచ్చు పూర్వజన్మల్లోనివి కావచ్చు. పూర్వజన్మల జ్ఞాపకాలు వాసనా రూపంగా జీవుణ్ణి ఆశ్రయించి వుంటాయి. ఇవన్నీ మనసును కలుషితం చేస్తాయి. ఈ జ్ఞాపకాల ప్రభావంతో, మనసు సత్యాన్ని ఉన్నదున్నట్లుగా చూడలేదు. అందుకే మనసు “సత్య హంతకి” గా వర్ణించబడింది. సత్యాన్ని చక్కగా అవగతం చేసుకోవాలంటే జ్ఞాపకాల ప్రభావం మనసుమీద ఏ మాత్రం ఉండరాదు.

కామక్రోధ లోభాలు మనసును మలినం చేస్తాయి. ఇవన్నీ పూర్వజన్మ వాసనల వలన సంభవిస్తాయి. ఇంతకు పూర్వము ఏదైనా ఒక విషయాన్ని అనుభవించినపుడు మరల ఆ విషయం ఇంద్రియ గోచరమైనపుడు, పూర్వపు మధుర స్మృతులు జ్ఞాపకానికి వస్తాయి. మరల మరల ఆ విషయాన్ని అనుభవించాలనే కోరిక కలుగుతుంది. కనుక కోరికలకు మూలము పూర్వపు అనుభవములయొక్క స్మృతి. కోరిక తీరినా మరల అదే అనుభవాన్ని పొందాలనే భావం ఆ విషయముపై ఆసక్తిని పొంద జేస్తుంది. తనకు సుఖానుభవాన్ని పొందచేసిన విషయము తనదిగా చేసుకోవాలి అనే కోరిక “లోభం” అనబడుతుంది. ఆ విషయాన్ని తానొక్కడే అనుభవించాలనే కోరిక లోభం పరిధిలోకి వస్తుంది. పంచేంద్రియాలకు సంబంధించిన కోరికలేకాక, అధికారము, జ్ఞానము, కీర్తికూడ లోభం పరిధిలోకే వస్తాయి. తాను పొందిన ఏ విషయాన్ని తనకు లేకుండా చేయుటకు ప్రయత్నించే ప్రతి వ్యక్తిపైన అసూయ, ద్వేషం కలుగుతుంది. ఇందువల్ల యుక్త యుక్త జ్ఞానం నశిస్తుంది. కనుక ఈ విషయానక్రతయే మనసులోని కాలుష్యానికి కారణం.

ఈ దోషమే కాకుండా స్వాభావికంగా మనసుయొక్క స్వభావం చాంచల్యం కలుషితము, చంచలమైన మనసు సత్యాన్ని చూడ నివ్వదు. ఇందుకే

“సత్య హంతకీ” అయిన మనస్సును హతం చేయి. (Let the Disciple slay the slayer) అని అంతర్వాణి (Voice of the silence) ఉద్బోధించింది. మనసు చస్తే మనిషి జీవించ లేడు. మనసును చంపడమంటే మభ్యపెట్టే మనసులోని దోషాలను నిర్మూలనం చేసి మనిషి పురోగతి చెందడానికి మనసును సరియైన సాధనంగా రూపొందించాలని అర్థం. విషాన్ని శుద్ధి చేస్తే అది ప్రాణాన్ని రక్షించే ఔషధంగా రూపొందుతుంది. అట్లాగే మనసులోని కాలుష్యాన్ని, చాంచల్యతను, నిర్మూలనం చేస్తే, విశుద్ధమైన నిశ్చలమైన మనసు మానవునికి సత్యదర్శనం గావించి ఆతని పురోభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది.

మనసును నిర్మలము, నిశ్చలము చేసి మానవ పురోగతికి చక్కటి సాధనంగా చేయాలంటే బహిర్ముఖమైన మనసు అంతర్ముఖం కావాలి. ఇంద్రియాల ద్వారా ఎప్పుడూ మనసు బాహ్య విషయాలనే సందర్శిస్తూ వుంటుంది. ఇతరులను చూస్తుండేకాని తన్నుతాను చూసుకోదు. తన్నుతాను చూచుకోవాలంటే మనసు అంతర్ముఖం కావాలి. అర్థంలో చూచుకున్న పుడు తన ముఖంలో వుండే లోపా లోపాలు తెలిసి వస్తాయి. అప్పుడు తన లోపాలను సరిదిద్దుకొని తన ముఖాన్ని మరింత అందంగా ఉంచేటందుకు ప్రయత్నం జరుగుతుంది. ఉదాహరణకు తనలో “లోభము” అనే దుర్గుణం ఉందని ఆత్మ విమర్శవల్ల తెలిసివచ్చింది. ఇంకా లోతుగా విచారం చేసి ఈ లోభానికి కారణమేమో తెలిసికోవచ్చు. ఈ లోభం కేవలం ధనం ఆస్తికి మాత్రమే సంబంధించింది కాకపోవచ్చు. అధికారము, జ్ఞానము, కీర్తి అనే వాటికూడ సంబంధించి వుండవచ్చు. అన్నీ తనకే కావాలి. ఇంటి బయట అంతా తన మాటే చెల్లుబాడి కావాలి. అంతా తన్నే గౌరవించాలి, అనే స్వార్థభావం దీనికి కారణం. తాను దేహము అనేభావం. ఈ దేహం తాను కాదని, ఈ దేహం ఒకపుడు నశిస్తుందని అప్పుడు తాను కోరే ధన, వస్తు, కాంతా కనకాలు, అధికారం తన వెంట రావని తెలిసినపుడు, ఇట్లాంటి అశాశ్వతమైన విషయాలపై మమకారం ఎందుకు పెంచుకోవాలి, అని యోచన రాక తప్పదు. ఇంకా లోతుగ

అలోచిస్తే విషయ భోగాలకు దాసులైనవారు ఎంత పతనావస్థను పొంది నారని తన అనుభవమువల్ల, అధ్యయనంవల్ల, తెలుసుకున్న విషయాలు జ్ఞప్తికి వస్తాయి. ఈ ప్రకారంగా అలోచించడంవల్ల విషయ వాసనలపై విముఖత ఏర్పడుతుంది. ఆత్మ విచారంవల్ల ఈ ఒక్కదోషమేగాక ఎన్నో దోషాలు మనకు అవగతమవుతాయి. తన నిజరూపం ఎంత అసహ్యంగా ఉందో తెలిసివస్తుంది. అప్పుడు కలుషితమైన మనసును, ఎట్లా విశుద్ధం చేసుకోవాలి అనే ఇచ్చ కలుగుతుంది. సత్సాంగత్యంవల్ల సద్గ్రంథ పఠనం వల్ల మార్గము అవగతమవుతుంది.

ఇంత తెలిసినా మానవుణ్ణి జిత్తులమారి మనసు పెడదోష పట్టి వస్తుంది. మంచి విషయముల నుండి మనసు మరలుతుంది. కాని వివేకంతో దాన్ని మరలించి స్వాధీనం చేసుకొనేందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. దొంగ గొడ్డు పరిగెత్తిపోతూవుంటే దాన్ని మరల పగ్గాలతో కట్టి లాక్సోనివచ్చి గాటకి కట్టేయాలి. ఇదే సాధన. “శనైశ్శనైరుపరమేత్ బుద్ధ్యాధృతి గృహీతయా” (6-25) ఉద్బోధిస్తాడు. వాయువుకంటే చంచలమైన మనసును ఎట్లా స్వాధీనం చేసుకోవాలంటే, అభ్యాస వైరాగ్యములచేత - అని సమాధానం భగవద్గీత ఇస్తుంది. ఈ అభ్యాసము బలికున్నంతకాలము చేయాలి. దీర్ఘకాలము, నిరంతరము, సద్విశ్వాసముతో చేయాలి, అని పతంజలి యోగసూత్రాలు ఉద్బోధిస్తాయి (దీర్ఘకాల నైరంతర్యసత్కార సేవితో దృఢ భూమిః)

పతంజలి సూచించిన అష్టాంగయోగము, శంకరులు ఉద్బోధించిన సాధన చతుష్టయము, బుద్ధ భగవానుని ఆర్య అష్టాంగ మార్గము ఇంకా ఎన్నో సద్గ్రంథాలు సాధన చేసే విధానాన్ని బోధించాయి.

విచారముచేత వైరాగ్యము లభిస్తుంది. సాధనచేత మనసు విశుద్ధమవుతూ వస్తుంది. ఈ ప్రకారంగా దీర్ఘకాలం దృఢ విశ్వాసంతో, పట్టుదలతో సాధన చేస్తే మనసు వినిర్మలమై, నిశ్చలమై, పరిశుద్ధమైన

అద్దంవలె ప్రకాశిస్తుంది. బుద్ధి అనేకత్వంలో ఏకత్వాన్ని చూస్తుంది. బుద్ధి వెలుగులో సర్వసృష్టిలో సమత్వం గోచరమవుతుంది. బుద్ధి వికాసం చెందినప్పుడు సత్యస్ఫూర్తి లభిస్తుంది. మనసును మభ్యపరిచే విషయాలు ఎన్ని వున్నా బుద్ధి వికాసం చెందినవాని దృష్టిని మలినపరచ లేవు. అసంగుడగుటచే విషయాల్లో దేహము చరిస్తున్నా, ఆ విషయాలు ఆతనిపై ఎట్టి ప్రభావాన్ని చూపలేవు. సముద్రంలో వున్నా, నావ సముద్రపు అలలను లెక్కచేయక ప్రయాణం సాగిస్తూన్నట్లు, విషయాల్లో చరిస్తూకూడా నిశ్చలుడై, నిర్మలుడై జీవితాన్ని తన లక్ష్యంవైపు నడుపగలుగుతాడు.

నిర్మలము, నిశ్చలమైన మనసు, సాధనద్వారా జాగ్రతమవుతుంది. ఇట్లాంటి మనసు Sensitive Photo Plate వలె సత్యాన్ని యథాతథంగా గ్రహిస్తుంది. ఇట్టి సత్యస్ఫూర్తి కలుగటంతో సాధకుని ప్రవర్తనకు స్వస్తి చెప్పబడుతుంది. ఇంతకుముందు మనసును కలుషితం చేసిన మూఢాచారాలు, మూఢ విశ్వాసాల పరిధిని అతిక్రమించి, మనసు స్వతంత్రంగా నిర్ణయాలు తీసుకోగలుగుతుంది. సామాన్యంగా విషయ పరిగ్రహణములో మనసుకు ఎంపికచేసే (choice) ప్రవృత్తి వుంటుంది. కాని ఇప్పుడు అటువంటి ఎంపిక చేయడమంటూ వుండదు. ఏది నిత్యమో ఏది సత్యమో దానంతటదే స్ఫురిస్తుంది. ఇట్లాంటి స్ఫూర్తినే choiceless awareness అని కృష్ణాజీ అంటారు. ఇట్లాంటి స్థితిలో ద్వంద్వాతీతమైన ఏకైక నిర్ణయం జరుగుతుంది. ఈ నిర్ణయంవల్ల చేయబడే కర్మ సత్కర్మ (Right Action) అవుతుంది.

ఇట్లాంటి మనః ప్రవృత్తి పొందిన సాధకుల ప్రవృత్తి చాల ఆశ్చర్యకరంగా వుంటుంది. ఆర్కిటిక్ అంటార్కిటిక్ ప్రదేశాల్లో కొన్ని పెద్ద దేహాలుకల జంతువు లున్నాయి. ఎవరికి భయపడవు. మృత్యు భయం అసలే లేదు. వాటిని ఎవరైనా చంపుతుంటేకూడా ఎదురు తిరుగవు. అవి పసిపిల్లలవలె సరళమైన స్వభావం కలిగి వుంటాయి. పసి పిల్లలు ఎవరిని ద్వేషించరు. చిరునవ్వుతో అందరినీ ఆనందింప చేస్తారు.

ప్రతిమిటిచే ప్రయత్నంగాని తమ్ము రక్షించుకోవాలనే ఆసక్తికాని వుండదు. వారికి భయం లేదు. క్రూర జంతువులతో, విషసర్పాలతో ఆడుకుంటూ వుండే పసిపిల్లల వుదంతాలు ఎన్నో విన్నాము. అందుకే పసిపిల్లలు దైవ స్వరూపులని అంటారు “స్వర్గరాజ్యము పసిపిల్ల రాజ్యమువలె ఆనంద సామ్రాజ్యము” అంటాడు ఏసుప్రభువు (The Kingdom of Heaven is childlike.) ఇట్లాంటి వారినే భగవద్గీత స్థితప్రజ్ఞులు అని వర్ణిస్తుంది. వారు నిత్యసంతోషులు. నిరాశ్రయులు. ద్వంద్వరహితులు. ఎవరిని ద్వేషించరు. శోకించరు. కాంక్షలు లేవు. వారికి శత్రువులుకాని మిత్రులు కాని లేరు. అందరు ఆత్మ స్వరూపులే. వారియెడ ఎవరైనా హాని తల పెట్టిన తమ్ము రక్షించుకోవాలనే ప్రయత్నమే చేయరు. సముద్ర మధ్య మున ఉండే కొండ అలల తాకిడికి గురిఅవుతున్నా ఇసుమాత్రము చలించ నట్లు, విషయాల మధ్యవున్నా విషయాలకు పట్టుబడరు ఇంచుకైనా చలించని స్థిరమతులు.

ఇట్లాంటి మహనీయులు బుద్ధి వికాసము చెందిన వారగుటచే, ఇతరులచే క్లిష్టముగా భావించబడే విషయాలు వారికి సులభసాధ్యములు. వారికెన్నో అలౌకికశక్తులు కలుగుతాయి. కాని వాటి నెప్పుడు ఉపయోగించరు. ఏమి తెలియనివారివలె ప్రవర్తిస్తారు. కాని వారికి అన్నీ తెలుసు. భూత భవిష్యద్వర్తమానములు వారికి కరతలామలకములు. ఇట్లాంటివారు ఒక్కరున్నా ఆ ప్రదేశం సుభిక్షంగా ఉంటుందని పెద్దలు అంటారు. ఇట్లాంటి మనఃపరిపాకాన్నిచ్చెందుటే మానవ జీవిత లక్ష్యం. ఇందుకై ప్రయత్నం ఎంతైనా అవసరం.

మ రణ విద్య

మరణము అత్యంత బాధాకరమైందని, దుఃఖాన్ని కలుగజేసేదని, అమంగళకరమైనదని సామాన్య ప్రజానీకం భావిస్తున్నారు. మరికొందరు ఐహిక సంపదలు పుష్కలంగా వున్నవారు, అవి ఏమి లేక దారిద్ర్యంతో దుఃఖంలో ముగ్గుతుండేవారు, బ్రతకడంకన్నా చావు మేలని తమ చేజేతులా జీవితాన్ని అంతం చేసుకుంటున్నారు. ఈ రెండు విధాలైన భావాలు కేవలం అజ్ఞానంవల్ల కలిగినవి మాత్రమే.

మానవుడు దేహం కాదు. ఆత్మ. ప్రగతిపథంలో ఆత్మ ఎన్నో దేహాలు సంతరించుకొని, అనుభవాలను పొంది, తుదకు జన్మబంధ విముక్తిని పొందుతుంది. “అనంతమగు ఈ జీవనస్రవంతిలో మరల మరల ప్రాప్తించే సంఘటన మృత్యువు. పూర్ణతరమైన అపర జీవితానికి దారితీసే ద్వారము మృత్యువు.” అని థియాసఫీ బోధిస్తుంది. (It puts death in its right place as a recurring incident in the endless life opening the gateway to a fuller and more radiant existence.) కనుక మరణమంటే యేమో, మరణాన్ని ఎట్లా ఎదుర్కొనాలో అనే విషయాలను ఒకింత విచారిద్దాము.

“పుట్టిన ప్రాణి గిట్టక తప్పదు” (జాతస్యహిద్రువేమృత్యుః) అనేది తిరుగులేని సత్యం. పుట్టిన పండగలు ఎంతో సంతోషంగా చేసు కుంటాము. కాని ప్రతి పుట్టిన పండగ మనల్ని ఒకసంవత్సరం మృత్యువు దగ్గరకు చేరవేస్తుందన్న సత్యాన్ని గుర్తించము. ఇంతకు మరణమంటే ఏమి? జీవుడు ఒక శరీరంలో కొంత కాలం జీవించి, ఆ శరీరం తన పురోగతికి పనికిరాదని తెలియడంతో, ఆ శరీరం నుండి నిష్క్రమిస్తాడు. మరొక క్రొత్త శరీరాన్ని సంతరించుకుంటాడు. పనికిమాలిన పాత శరీరా న్నుండి నిష్క్రమించుటే మరణం. ఛిద్రమై, శిథిలమైన పాత కొంపను

వదలి కొత్తయింటికి వెళ్ళడం అమంగళం ఎట్లా అవుతుంది? ఒక ఉద్యోగి కొంత కాలం ఒక చోట ఉద్యోగం చేస్తూ మరొక వూరికి ప్రమోషన్ మీద వెళ్ళుతున్నారు. అతనికి మిత్రులంతాచేరి ఘనంగా వీడ్కోలు ఇస్తారు. ఉద్యోగి బదిలీకి జీవుని బదిలీకి ఒకే ఒక భేదం. ఉద్యోగి కొత్త ప్రదేశం అడ్రసు తెలుస్తుంది. జీవికి కొత్త అడ్రసు తెలియదు. కాని మరణించిన జీవి ఇంకొక జన్మ పొందడం తథ్యం. (ధృవం జన్మ మృతస్యచ). అందుకు చింతించడం దేనికి? అని అర్జునుని మందలిస్తాడు కృష్ణుడు. చిక్కి శిథిలమై జీవునికేగాక అతని బంధు జాలానికికూడా బాధాకరంగా వుండే శరీరాన్ని వదిలిపెట్టి పొతూంటే బంధు మిత్రులు శోకించడం భావ్యం కాదు. కొన్ని జాతుల్లో పుట్టినప్పుడు ఏడుస్తారు. చచ్చినప్పుడు సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చుతారు. ఈ సాంప్రదాయం చాల మంచిదనిపిస్తుంది కనుక దుఃఖమయమయిన ఈ లోకాన్ని విడిచి మరొక ఉత్తమమైన జన్మను పొందేదానికి ఈ శరీరాన్ని విడిచిపెట్టివెళ్లే సమయంలో ఆ జీవికి హర్షిక మైన వీడ్కోలు యివ్వడమేగాక అతనికి, అతనువెళ్లే కొత్త ప్రదేశాల్లో సుఖ శాంతులు కలుగాలని శుభాకాంక్షలు ఇవ్వాలి. అపర కర్మల ఉద్దేశంకూడా అదే. ఇట్లాంటి జ్ఞానం పొందిన వారెవరు మృత్యువుకు వెరువరు. మీదుమిక్కిలి మృత్యు దేవతను పరమ మిత్రునిగ పాతయింటి నుండి కొత్త ప్రదేశంలో సరికొత్త యింటికి చేరవేసే అతిసన్నిహిత బంధువుగా భావిస్తారు.

“భగవాన్ నీ భృత్యుడు మృత్యుదేవత. ఎన్నో సముద్రాలు దాటి ఎంతో దూరదేశాల నుండి వచ్చి, నా యింటి ముంగిట నిలచి యున్నాడు. నీ పిలుపును నాకు అందజేశాడు. అతనికి ముకుళిత హస్తాలతో ఆనందాశ్రువులతో, స్వాగతం తెలిపి, నా జీవిత ధనాన్నంతా ఒక చిన్న కానుకగా అతని పాదసన్నిధిని అర్పిస్తాను.” అని విశ్వకవి రవీంద్రుడు మృత్యుదేవతకు అంజలి పుటించాడు. (Death Thy servant is at my door. He has crossed the unknown seas and brought Thy call to my home. I will worship him placing at his feet the treasure of my heart.)

ఇట్లాంటి భగవంతుని ప్రతినిధిని గురించి భయపడడం భావ్యం కాదు. మృత్యువు సమీపంలో వుందని తెలిస్తే, జ్ఞానియైనవాడు శేష జీవితాన్ని అతిజాగ్రత్తగా గడుపుతాడు. వారం రోజుల్లో తక్షక విషానికి అహుతి కానున్నానని తెలిసి పరీక్షిన్నహారాజు తన ఐహిక సంపదల నన్నిటిని పరిత్యజించి సర్వసంగ పరిత్యాగియై శుక యోగీంద్రుని వలన భాగవతాన్ని శ్రవణం చేస్తూ ధన్యత నొందినాడు.

“అంత్య కాలంలో భగవంతుని స్మరిస్తూ ప్రాణోత్క్రమణం చేస్తే భగవంతుని పొందవచ్చు” అని భగవద్గీత సందేశిస్తూంది. అంత్య కాలములో కఫ, వాత, పిత్తముతో కంఠము మూసుకొని పోయినప్పుడు భగవన్నామ కీర్తన సాధ్యమవుతుందా? కనీసం జ్ఞాపకానికన్నా భగవన్నామము స్మరణకు వస్తుందా? ఇది సాధ్యము కావాలంటే జీవితంలో భగవన్నామ స్మరణ అలవాటు అయివుండాలి. అట్లా అనుదినము భగవన్నామస్మరణ చేస్తూ వుండినాడు కాబట్టే మహాత్మాగాంధీ ‘హే రామ్’ అంటూ అనువులు బాసినాడు. సర్వకాల సర్వావస్థలందు మనో బుద్ధులను భగవంతుని కర్పించి అతన్ని స్మరిస్తూ జీవిత పాఠాటం సలిపితే భగవంతుని చేరవచ్చని భగవద్గీతలో చెప్పబడింది. జీవిత సమరంలో మనసును, బుద్ధిని భగవంతుని కర్పించడమంటే చేసే ప్రతిపని భగవంతుని పనిగాచేయుటే. “అతని పేరిట” (In his name) అన్ని పనులు చేయుచుండుటే. ఫలాపేక్ష లేక, కర్మత్వబుద్ధి లేక అహంకార మమకారములు లేక, సమర్పణ బుద్ధితో భగత్ప్రీతికొరకు అన్నికర్మలు చేయగల్గుటే! భగవత్ప్రీతి అంటే? భగవంతుడు సర్వాంతర్యామియై వెలుగుచున్నాడు. కనుక ఏ ప్రాణికి సాయము చేసినా అది భగవంతునికి ప్రీతి కలుగచేయునదే. సమాజము సర్వేశ్వరుని బాహ్యరూపము. సమాజములో జన్మించి సమాజముచే పోషింపబడి ప్రతిజీవి సమాజమునకు ఋణపడి వున్నాడు. కనుక సమాజ సంక్షమము దృష్టిలో నుంచుకొని స్వధర్మాన్ని నిర్వహించటంకన్నా శ్రేష్ఠమైన సేవ మరొక్కటి లేదు. సమాజ శ్రేయస్సుతో తన జీవితాన్ని మేళవింపజేసుకొని ఏ పని చేసినా, ఆ పని భగత్కైంకర్యముగా రాణిస్తుంది.

తుది ఘడియ వరకు తన ధర్మాన్ని పాల్పాటాక నిర్వహించగలిగిన మానవుణ్ణి ధర్మదేవతయే రక్షిస్తుందని నానుడిగలదు. జనరూపంలో వున్న జనార్దని సేవించుటకన్న మిన్నయైన భగవన్నామ స్మరణ వేరొక్కటి లేదు. “తత్ బ్రహ్మ తదస్మి” అనే వేదవాక్కును “తత్కర్మ తదస్మి” అని జనరాజదాసగారు మార్చి చెప్పినారు. చేసే ప్రతి కర్మను కర్మలో లీనమై బ్రహ్మత్వ బుద్ధితో సమాజ హితం కొఱుకుచేయు బ్రహ్మనిష్ఠులకు మృత్యుభీతి యెక్కడిది?

ఎవరు ఆత్మజ్ఞానం కల్గి వుంటారో వారికి మృత్యుభయం అంటూ వుండదు. “మానవుడు దేహం కాదు. ఆత్మయే” అనే జ్ఞానం లేనివారు మృత్యు భయం పొందుతారు. వీరు శరీరమే తాము అని భావిస్తారు. అట్లాంటి వ్యక్తి శరీరంతో సంబంధముకల దారా పుత్రవిత్తాదులపై ఆసక్తి కల్గి వుంటాడు. ఈ శరీరం పోతే “తాను” అంతమై పోతాడని భావిస్తాడు. మమకారం పెంచుకున్న తనభార్య పుత్ర ధనాలు ఏమయి పోతాయోనని భ్రమతో భయం పొందుతాడు. తనవెంట ఒక పూచిక పుల్తైనా తీసుకొని వెళ్లేటాడు. తాను ప్రేమించే భార్య బిడ్డలు తన మృతదేహాన్ని చూచి భయపడుతారు. చచ్చిన కొన్ని ఘంటలైనా ఇంట్లో శవాన్ని ఉంచుకోడానికి భయపడుతారు. కనుక ఆ మరణ భీతికి కారణం చిక్కి శిథిలమై చచ్చే శరీరమే ‘తాను’ అనే అజ్ఞానం. ఆత్మజ్ఞానాన్ని పొంది తాను శరీరము కాదని, తాను ఆత్మయని, ఆత్మ నిత్యము శాశ్వతము అని తెలిసికొన్నవాడు జీవితంలో నిర్లిప్తతతో, పద్మపత్రంపైన నీటిబొట్టు వలె మెలుగుతాడు. మరణకాలంలో, శరీరాన్ని, శరీరానికి సంబంధించిన అన్నివిషయాలను, చినిగిపోయిన అంగీని తీసివేసినట్లు, అన్నిటిని వదలి వెళ్తుతాడు. అట్టి ఆత్మజ్ఞానికి ఈజన్మలో దుఃఖంలేదు. శరీరాన్ని వదలి పోయేటప్పుడుగాని, తరువాతగాని దుఃఖం వుండదు. ఇట్టివారే మృత్యుం జయులు. జ్ఞాననేత్రం కలిగిన పరమశివుని కన్ను తెరిచేసరికి మృత్యు దేవత అయిన యముడు మృతిని చెందాడట! జ్ఞాననేత్రం కలిగిన ఆత్మ విదుడు మృత్యుంజయుడు. ఆత్మవిదుని చూస్తే మృత్యువే తనకు

మృత్యువు సంభవిస్తుందేమోనని పరుగెత్తిందని ఉపనిషత్తులు ఘోషిస్తున్నాయి. ఆదర్శ ఆత్మజ్ఞానికి దేనివలన భయములేదు. తననుచూచి ఎవ్వరు భయపడ పనిలేదు. అందరూ తనకు ఆత్మీయులే. అందరూ మిత్రులే.

భయంకర రూపుడుగా వర్ణించబడే మృత్యుదేవత యముడు. భగవంతుని అనుయాయులలో ముఖ్యుడైన దిక్పాలకుడు. అతను ధర్మ ప్రభువు. సామ్యమూర్తి. తన యింటివద్ద మూడు దినాలు వేచియున్న నచికేతుని దైర్యాన్ని కొనియాడి అమోఘములైన వరాలు ఇవ్వడమేకాక అతనికి ఆత్మ విద్య గరిపిన దయాసాగరుడు. “యమ గాజా నా దోష ములను నశింపజేసుకొను శక్తిని నా కిమ్ము” అని వేద ఋషులు యముని ప్రార్థించారు. (“యమో రాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమాం”). ఇట్లాంటి యమధర్మరాజు భీకరాకారుడని, నిర్దయుడు అని కొన్ని గ్రంథాలలో వర్ణించబడడం కడు శోచనీయం. ఇట్లా యమధర్మరాజును పరమ మిత్రునిగా భావిస్తూ దేహత్యాగ సమయంలో స్మరిస్తూ అతనికి అంజలి పుటించడం శిష్టాచారుల సాంప్రదాయం. అట్లాంటి యమరాజుకు అంజలులు పుటించడం మన కర్తవ్యం.

ఈజన్మలో మృత్యువును ఎలా ఎదుర్కోవాలో తెలిసికొంటే భవిష్యత్ జన్మలో ఎట్లా జీవించాలో తెలిసికోవచ్చు. (To know how to die in one life is to know how to live in lives to come) అని అంటూ పరమ తాత్వికుడైన గియార్దనేబ్రూనో అగ్నికి ఆహుతి అయినాడు. సమస్త కర్మలను భగవంతుని కర్మలుగా అతని ప్రీతికొఱకు చేస్తూ, అసంగుడై ఎవరు గడుపుతారో, వారికి మరణభయమంటూ లేదు. మృత్యు దేవత అతనికి సన్నిత్రుడు.

ఇట్లాంటి ఉత్కృష్టమైన మరణ విద్యను తెలిసికొన్నవారు మరణ సమయంలో ఎటువంటి బాధ లేకుండ భగవంతుని స్మరిస్తూ దేహ త్యాగం చేస్తే భగవంతుని పొందగలరనుటలో సంశయము లేదు.

శబ్ద ప్రభావము

‘ఓం’ అనే అక్షరం పరబ్రహ్మకు ప్రతీక. ఇదే శబ్ద బ్రహ్మగా తెలియబడుతుంది. ‘ఓం ఇత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ’ అని వేదం ఘోషిస్తుంది. సృష్టికి అది ఈ అక్షరమే. In the beginnig there was word, the word was God and the word was with God అని బైబిల్ లో చెప్పబడింది. కనుక సృష్టికి పునాది శబ్దం. శబ్దం అకాశముయొక్క తత్వము. ఈ తత్వమునుండి గుణములుకల పంచభూతాలు ఉద్భవించి నాయి. అకాశమునుండి వాయువు, వాయువునుండి అగ్ని, అగ్నినుండి జలము, జలమునుండి పృథ్వి, పృథ్వినుండి ఓషధులు, వానినుండి అన్నము, అన్నమువలన జీవులు ఉద్భవమైనాయి. కనుక అన్నిటికి మూలము శబ్దము. శబ్దము మహా శక్తివంతమైనది. అది సృష్టి స్థితి లయములు గావించగలమహాశక్తి సమన్వితమైనది. కనుక శబ్దముయొక్క తత్వాన్ని తెలిసికొని చక్కగా ఉపయోగించగలిగితే ఇహపరలోకాల్లో సుఖాన్ని శాంతిని పొందవచ్చు. నాదోపాసనద్వారా ముక్తిని పొందవచ్చు.

ఈ శబ్దాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తే దుఃఖము అశాంతి కలుగు తాయి. ఈమధ్య శాస్త్రజ్ఞులు శబ్దకాలుష్యాన్ని గురించి పరిశోధన జరిపారు. చెవులకు చిల్లులుపడే జెట్ విమానాల శబ్దము, యంత్రాలు, రైళ్లు, మోటార్లుచేసే శబ్దాలవలన మానసిక రోగాలు, గుండె జబ్బులు, ఊపిరి తిత్తుల వ్యాధులు సంభవిస్తాయని కనుగొన్నారు. విమానాశ్రయాల సమీపంలో నివసించేవారిలో ఇతర ప్రదేశాల వారిలోకన్న మరణించువారి సంఖ్య 29 శాతం, నరముల బలహీనత 31 శాతం, గుండెజబ్బులు 40 శాతం అధికంగా వున్నాయనియు, పెద్ద పెద్ద శబ్దాలు ప్రధానంగా వుండే డిస్కో, పాప్ సంగీతాలకు వెళ్లేవారు అతి శీఘ్రంగా చెవిటివారవు తున్నారని Dr. Dala Hottis అనే ప్రఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞుడు తన పరిశోధనల వలన కనుగొన్నాడు. సున్నితమైన, మధురమైన సంగీతం ఎంతోహాయిని మనశ్శాంతి నిస్తుంది. సుశబ్దాలతో, చక్కని శ్రుతులతో కూర్చబడిన సంగీతము కొన్ని జబ్బులనుకూడా నయం చేయగలదని అమెరికా,

కాలిఫోర్నియా స్పెక్ట్రమ్ ఇన్స్టిట్యూట్ డైరెక్టరగు స్టీఫన్ హెల్ఫర్ను అనే శాస్త్రజ్ఞుడు తన పరిశోధనలవలన కనుగొన్నాడు.

శబ్ద స్పందనాలు, ఒకేరీతిలో ప్రయోగింపబడితే పెద్ద పెద్ద భవనాలు కాని, వంతెనలుకాని పడిపోగల ప్రమాదం వుందని శాస్త్రజ్ఞులు చాలాకాలంక్రితమే కనుగొన్నారు. కనుకనే సైనికులు పదవిన్యాసంచేస్తూ వంతెనమీద పోవలసినపుడు, ఆ విన్యాసం చాలించి, మామూలుగా నడచి పోవలెనని ఆదేశింపబడుదురు. కనుక బ్రహ్మతత్వముతో పుష్టి నొందిన శబ్దాన్ని కడు జాగ్రత్తగా ఉపయోగించడం ఎంతైనా అవసరం.

నేటి ప్రపంచములో ముఖ్యముగా పట్టణాల్లో విపరీతమైన శబ్దకాలుష్యం గోచరమవుతుంది. విమానాలు, రైళ్లు, కార్లు మొదలైన శకటాలు కర్మాగారాలు చెవులు చిల్లులుపడే శబ్దాన్ని చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా భారతదేశపు పట్టణాల్లో సినిమా సంగీతము ప్రార్థనమానము మైకులలో ప్రసారం కావడంవలన పట్టణాల్లో ప్రశాంతతకు అవకాశమేలేదు. ప్రశాంతత కావాలంటే Sound proof air conditioned గదులు అవసరం. కాని సామాన్యుల కది ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది? శబ్ద కాలుష్యం, వాతావరణ కాలుష్యం, జలకాలుష్యంతో పట్టణాలు రోగాలకు ఆలవాలమవుతున్నాయి. ఈ వాతావరణమునుండి బయట పడాలంటే పట్టణాలకు దూరంగావుండే వనాంతరాలకు వెళ్లవలసి వుంటుంది.

ఒక శతాబ్దంపూర్వం వాతావరణము చాలా ప్రశాంతంగావుండేది. ప్రకృతి సౌందర్యం వెల్లివిరిస్తూ వుండేది. ప్రకృతి ప్రశాంతతలో మానవుడు అంతర్ముఖుడు కావడానికి ఎంతైనా అవకాశం వుంది. పక్షుల కలకలావములు, నదీజలముల గలగలలు, సముద్రముయొక్క హోరు, జలపాతములయొక్క గంభీరస్వరము, మనసుకెంతో ఆహ్లాదాన్ని ప్రశాంతతను కలిగిస్తాయి. ధ్యానానికి ఎంతో తోడ్పడతాయి; దేహరోగ్యానికి ఎంతో దోహదం చేస్తాయి. "Tongues in trees, Books in running brooks, Cermons in stones" అని ప్రకృతిపాడే మధుర సంగీతముయొక్క ప్రభావం షేక్స్పియర్ మహాకవి వర్ణించాడు.

తాన్ సేన్ తన మధుర సంగీత ప్రభావంతో మొఘల్ యువరాజు యొక్క తీవ్ర జ్వరాన్ని నిర్మూలించ గలిగారు. 'దీపక్' అనేరాగం ఆలాపించేసరికి మణిదీపాలన్నీ విపరీతంగా కాంతులు పొందగల్గినాయి. 'అమృతవర్షిణి' అనేరాగం ఆలాపిస్తే మేఘాలు వర్షించేవి. కనుక సుశబ్దాల ప్రభావం ఇంతా అంతా అని వర్ణించడానికి సాధ్యంకాదు. 'పశుర్వేత్తి శిశుర్వేత్తి, వేత్తిగాన రసంఫణి' అని మన కవులు పాడినారు. పశువులు, శిశువులు, పాములుకూడ సంగీత ప్రభావానికి లోనవుతాయి. జోలపాటలు పాడి తల్లులు పిల్లలను నిద్రపుచ్చుతారు. కొన్నిరాగాలు ఆలాపించడం వలన పంటలు అధికంగా పండుతాయని శాస్త్రపరిశోధనలు నిరూపించాయి.

ఇంతటి శక్తివంతమైన శబ్దాలను మానవులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. మాటలు ఈటెపోట్లవలె మనసును చేదించగలవు. మహా వక్తల ఉపన్యాసాలు మహామహుల ప్రసంగాలు శ్రోతలలో విపరీతమైన పరివర్తన తేగలవనుట నిస్సందేహం. కనుక వాక్కు 'సత్యం, శివం, సుందరం' అనే లక్షణాలు కలిగివుండాలి. ఈ లక్షణాలు లేక మాటలు మాట్లాడ జాలనపుడు మౌనంగా వుండడం మంచిది.

శబ్దము పరబ్రహ్మకు పరరూపం. ప్రేమతో భక్తితో శబ్దాలను ఉపయోగించి, ఉపాసించి పురోగతి జెందవచ్చును. పోతన భాగవతాన్ని వ్రాస్తూ శబ్దానికి అధి దేవత అయిన సరస్వతిని 'సుశబ్దంబుల్ శోభిల్లన్ పల్లుము, నాదువాక్కునను సంప్రీతిన్ జగన్మోహిని' అని ప్రార్థించినాడు. 'మా వీనులు సుశబ్దములనే ఎప్పుడూ వింటూ వుండుగాక' అని ఉపనిష ద్యములు [భద్రం కర్ణభిశ్రుణు యామ దేవాః] ప్రార్థించారు.

కనుక శబ్దముయొక్క పవిత్రతను, శక్తిని చక్కగా తెలిసికొని ఎప్పుడూ సుశబ్దాలను పలుకుతూ, పలికించుతూ, మనము తరించి ఇతరులను తరింపజేయుదుము గాక.

ప్రణవముయొక్క ప్రభావము.

యజ్ఞ దాన తపములు 'ఓం' పదోచ్ఛారణతో ప్రారంభమగుట భారతీయ సాంప్రదాయము. స్వాధ్యాయ ప్రవచనములు వాఙ్మయ తపస్సులుగా పరిగణింపబడినవి. ఇవి ఎల్లప్పుడును ప్రణవోచ్ఛారణతో ప్రారంభింప బడుచున్నవి. గాయత్ర్యాది మహామంత్రము లన్నిటికిని 'ఓం' అనునదే ప్రథమాక్షరము.

“ఓ మిత్యే కాక్షరం బ్రహ్మ” అని శృతివాక్యము. కావున ప్రణవము పరబ్రహ్మముయొక్క ప్రతీక. చేయు ప్రతిపనియు ప్రణవోచ్ఛారణతో ప్రారంభింపబడుటచే అది ఆ పరబ్రహ్మకు అర్పితమగును. ఇంతే కాక ప్రణవోచ్ఛారణలో మరియొక విశేషముకలదు. ఈ పవిత్ర పదోచ్ఛారణ చేయగనే మనదేహములు (స్థూల, కామ, మనోదేహములు) జాగృతములగును. ఈ మూడు దేహములు, జాగృతములై ఒకే విషయముపై కేంద్రీకరించబడినపుడు ఆకర్మ మరింత వీర్యవంతమై తేజరిల్లగలదు. ఈ ప్రణవోచ్ఛారణవల్ల దేహములెట్లు జాగృతములు కాగలవో కొన్ని దృష్టాంతములచే అవగతము చేసికొనుటకు ప్రయత్నింతము.

సృష్టిలోని ప్రతి వస్తువు పరమాణువుల (Atoms) సంఘటనచే నిర్మితమగుచున్నది. ప్రతి పరమాణువు దాని కేంద్రకముపై అపార వేగముతో తిరుగుచుండును. వివిధ ద్రవ్యములకు (Elements) సంబంధించిన పరమాణువులు సంయోగమై అణువులుగా (Molecules) రూపొందును. అణువు దాని కేంద్రముపై పరిభ్రమించుచుండును. అట్లే అణువులోని పరమాణువులు వాటివాటి కేంద్రకములపై పరిభ్రమించుచుండును. ఈ పరిభ్రమించుచుండిన అణువులన్నియు వస్తువుయొక్క కేంద్రమునకు అభిముఖమై తిరుగుచుండును. ఇట్టి అణుసంఘాత నిర్మితమగు ఒక లోహపుముక్కపై విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రసరింపజేసిన, అన్ని దిక్కులనుండి కేంద్రంవైపుకు పరిభ్రమించుచున్న అణువులన్నియును, తమ పూర్వపు గతిని వదలి ఒక్కమారు ఆ విద్యుత్ప్రవాహమువైపు

మరలును. సామాన్యమగు ఆ విద్యుచ్ఛక్తికే అణువులపై ఇంత ప్రభావమున్న గ్రహతారకాదులకే, తేజమును జీవమును ప్రసాదించు పరబ్రహ్మ శక్తి అణువులపై ఎంతప్రభావము కలిగియుండునో ఊహించనగును. పరబ్రహ్మయొక్క వాచక రూపమైన 'ఓం' శబ్దముచ్ఛరించబడిన వెంటనే మానవుని స్థూల, సూక్ష్మదేహములలోని అణుసంతతి యంతయు ఒక్కతూరిగ జాగృతమై ఒకేవైపునకు అభిముఖమగును. పెద్దగాలి వీచినపుడు చేతిలోని పైరంతయు ఆ గాలి వీచిన వైపునకు ఎట్లు వూగినలాడునో ఈ పవిత్ర శబ్దోచ్ఛారణచే మానవుని శరీరములోని అణువులన్నియు ఒకే వైపునకు అభిముఖములగును. ఎప్పుడు అనేకాగ్రములైన మానవుని దేహములు ఒకేవిషయముపై కేంద్రీకరించబడునో అప్పుడు ఆ చేయబోవుపని అత్యంత కౌశలముతో నుండగలదనుట నిస్సందేహము.

ఈ విషయమునే మరియొక ఉదాహరణద్వారా తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నింతము. కవాతు చేయుటకు పూర్వం సైనికులందరు కొన్ని బారులలో యధేష్టముగా నిలిచియుందురు. కాని నాయకుడువచ్చి ఆజ్ఞా పూర్వకముగా ఒకమాట పలికినంత మాత్రముననే అందరూను, తమ వివిధ వ్యాపారముల వదలి జాగృతులై తమతమ నిర్ణీత స్థానములందు నిటారుగా నిలుచుందురు. అదేవిధముగ విశ్వమునంతకు అధినేతయగు పరబ్రహ్మ వాచకమగు ప్రణవము ఉచ్ఛరించబడిన వెంటనే వివిధ వ్యాపారములలో నిమగ్నములైయుండిన దేహాణువులన్నియు జాగృతములై సంకల్పించిన కార్యము వైపునకు కేంద్రీకరించబడును.

ప్రణవనాదము మన శరీరములపైన మాత్రమేగాక సూక్ష్మలోకము లందుగూడ ప్రభావము కలిగియుండును. సూక్ష్మలోకములలో (భువర్లోకము, సువర్లోకము) పితరులు దేవతలు వసించుచుందురు. ప్రణవనాదముచే ఈ లోకములలోగూడ ఒకవిధమగు సంచలనము కలుగును. భూలోక జీవితములో ప్రణవ నాదమునకు అలవాటుపడిన భువర్లోక వాసులు ఇక్కడ ఏదోయొక పవిత్రకార్యము జరుగుచున్నదని ఇచ్చోటికి ఆకర్షింపబడుదురు. కనుక మనము చేయబోవుచున్న కార్యమునకు

మన దేహములన్నియు సంసిద్ధములగుటయేగాక పితరులు దేవతలు ఆ ప్రదేశమున కాకర్షింపబడుదురు. వారి సానుభూతిగూడ మనకు లభించును.

ఏదైన పనిచేయునప్పుడు దాని భావమును లక్ష్యమును తెలిసి చేసిన ఆపని ఎంతో బాగుగానుండును. దానికితోడు ప్రణవనాదము చేయుటచే ఆ చేయుపని పరబ్రహ్మర్పణమగును. దేహములు జాగృతము లగును. త్రికరణశుద్ధి కలుగును. అందున జేసిన ఆపని మరింత వీర్యవంతముగ నుండును. దీనితోపాటు సూక్ష్మలోకవాసుల సానుభూతి, సహకారము గూడ లభించును. ప్రణవనాదముతో ప్రారంభించబడినవి ఎంతో వీర్యవంతములు, ఫలవంతములు, ఉత్తేజవంతములుగ నుండగలవని తెలిసికొని, వ్యక్తిగతముగగాని, సామూహికముగగాని, యజ్ఞ దాన తపము లాచరించిన, అవి అత్యంత శక్తివంతములై బహుళ ప్రయోజనకరములై రాణించగలవు.

[యోగి లెడ్డబీటరుగారు వ్రాసిన ఒకవ్యాసము ననుసరించి వ్రాయబడినది]

“అణ్ణో రణీయాం మహతో మహీయాం”

సృష్టి ప్రారంభదశలో బ్రహ్మ విష్ణువులకు ఒక పెద్ద లింగాకారం అగుపించిందట. అది ఎంతో ఎత్తుగవుంది. ఇంత ఎత్తుగావున్న లింగము యొక్క పునాది ఎంత లోతులోవుంటుంది? కనుక ఆ లింగము ఆద్యంతాలు కనుగొనాలని బ్రహ్మ విష్ణువులు నిర్ణయించుకున్నారు. బ్రహ్మ హంసరూపములో విష్ణువు వరాహరూపంలో లింగముయొక్క ఆద్యంతాలు కనుక్కోవాలని బయలుదేరారు. కొన్నివేల సంవత్సరాలు బ్రహ్మ ఆకాశంలో పయనించాడు. అంతు దొరకలేదు. ఒక మొగలిరేకు లింగాకారం పైనుండి క్రిందికి వస్తూండింది. ఇంకా శివలింగం ఎత్తు ఎంతవుందని బ్రహ్మ దాన్ని ప్రశ్నించాడు. తాను బయలుదేరి కొన్నియుగాలు అయి వుండవచ్చని ఆ మొగిలిరేకు చెప్పింది. బ్రహ్మ తనప్రయత్నం విరమించి క్రిందికి చేరుకున్నాడు. ఈలోగా విష్ణువుకూడా వరాహరూపంలోవెళ్లి అంతుతెలియక పైకి వచ్చాడట! విశ్వేశ్వరుడు ఆద్యంత రహితుడు అనే సత్యాన్ని బోధించే ఒక పురాణగాధ. విశ్వేశుని ఆద్యంతాలు తెలిసికొనే దానికి బ్రహ్మ విష్ణువులకే సాధ్యంకానపుడు మానవ మాత్రులకది ఎట్లా సాధ్యపడుతుంది?

ఆద్యంతరహితుడు, అప్రమేయుడు అయిన పరమాత్మ ‘అణ్ణో రణీయాం మహతో మహీయాం’ అని వర్ణించబడ్డాడు. అంటే పరమాణువు కన్న చిన్న మహాత్ముకన్న పెద్ద. ‘సఃభూమి విశ్వతోవృత్త్యా అత్యతిష్ఠద్ధ శాంగుళం’, అని వేదాలు ఈ పరమాత్మయొక్క పరిమాణాన్ని వూహించాయి. ‘భూమిని, విశ్వాన్ని ఆవరించి అంతకుపైన పది అంగుళాలు ఉన్నాడు’, అని ఆమంత్రముయొక్క భావము. ఈ అంగుళము అనేది దేవమానమునకు సంబంధించినదై వుండవచ్చు. “ఈ సృష్టిలోని చరాచర వస్తుసంపద అంతా తనదేహంలో భాగమే. దీన్ని చూడాలంటే చర్మ చక్షువులకు సాధ్యంకాదు”. అని కృష్ణపరమాత్మ అర్జునునకు బోధించారు.

‘ఇహైకస్థం జగత్కృతం పశ్యాద్యసచరాచరం
మమదేహే గుడాకేశ యచ్ఛాన్య ద్రష్టుమిచ్ఛసి’’
నతుమాం శక్యసే ద్రష్టుం అనేనైవస్వ చక్షుషా
దివ్యంద దామితేచక్షుః పశ్యమేయోగ మైశ్వర్యం॥

(గీత 11 అ. 7,8 స్లో)

అవతారమూర్తి అయిన కృష్ణుడు చెప్పినా మానవుడు విశ్వ
రూపము యొక్క ఆద్యంతాలు తన మేధాశక్తితో తెలిసికోవాలన్న ప్రయ
త్నం కొనసాగిస్తూనే వున్నాడు. మహా మేధావులైన శాస్త్రజ్ఞులు తమ తమ
పరిశోధనల ఫలితంగా తెలిసికొన్న విషయాలను అవగాహన చేసు కొనేం
దుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

సూర్యమండలంలో భూమితోపాటు చంద్రుడు, అంగారకుడు,
బుధుడు, గురువు, శుక్రుడు, శని, వరుణుడు, ప్లూటో, అని తొమ్మిది
గ్రహాలున్నాయి. ఈ గ్రహాలన్నిటికి సూర్యుడే ప్రాణము. సూర్యుని నుండే
ఈ గ్రహాలన్నీ తమ శక్తిని పొందుతున్నాయి. భూమియొక్క వ్యాసం
8000 మైళ్లు. గురువుయొక్క వ్యాసం 88000 మైళ్లు ఈ గ్రహాలన్నిటికి
ప్రభువు సూర్యుడు. (Solar Logo) సూర్యుని చుట్టుకొల్ల 8,65,000
మైళ్లు. సూర్యునిలో 10 లక్షల భూగోళాలు ఇముడగలవు. సూర్య మండ
లంలో అత్యంతదూరంలో వుండేగ్రహం ప్లూటో. సూర్యునికి ప్లూటోకు
మధ్యదూరం 4000,000,000 మైళ్లు. సౌరమండలము ఒక అండా
కారంలో వుందనుకుంటే ఒక అంచుకు మరియొక అంచుకు మధ్య
దూరం 70000,000,000 మైళ్లు.

ఇంత వైశాల్యంగల సూర్యమండలం అంటరిస్ (Anteres, Red
Star) అనే నక్షత్రంతో పోల్చిచూస్తే చాల చిన్నది. ఈ నక్షత్రంపరిధిలో
27,000,000 సూర్యులు ఇముడగలవు. మన సూర్యుడు, పాలపుంత
(Milky way) అనే నక్షత్రవ్యూహం (Galaxy) లో ఒక చిన్న నక్షత్రం

ఈ వ్యూహంలో దాదాపు 10 లక్షల కోట్ల నక్షత్రాలు (10^{11}) ఉన్నాయని శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్నారు. ఇట్లాంటి నక్షత్ర వ్యూహాలు కొన్నికోట్లు వున్నాయట. ఒక వ్యూహానికి మరొక వ్యూహానికి సరాసరి దూరం 3000 మిలియన్ల కాంతి సంవత్సరాలు. కాంతి సంవత్సరం అంటే 5.88 బిలియన్ల మైళ్లు (వేయి మిలియనులు ఒక బిలియను).

ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్న మరికొన్ని అద్భుతమైన విషయాలు గమనిస్తే విశ్వముయొక్క అనంతత్వము ఒకింత గోచరమవుతుంది.

కొన్ని నక్షత్రాలు - వ్యూహాలు - భూమి నుండి దూరం (Galaxy)

నక్షత్రం పేరు	సూర్యుని కన్నువన్ని అంతలు పెద్ద	సూర్యుని నుండి దూరం- కాంతి సం॥లలో	నక్షత్ర వ్యూహాల పేరు	భూమినుండి దూరం కాంతి సంవత్సరాలలో	పయనించేవేగం సెకండుకు భూమి నుండి దూరం
రోహిణి	74	57	ఆంధ్రమేడ	1.5×10^6	—
స్వాతి	1000	41	విర్లో	7.5×10^7	750 మైళ్లు
ఆర్ద్ర	2.5 కోట్లు	200	బూట్సు	4.5×10^9	24,440 మైళ్లు
జ్యేష్ఠ	9 కోట్లు	380	గ్రేట్ బేర్ Greatbear	10^9	9,300 మైళ్లు

నక్షత్ర వ్యూహాలు అతివేగంగా భూమినుండి దూరంగా వెళ్లుతున్నాయి. అనగా అవి ఒకప్పుడు భూమికి సమీపంలో వుండివుండాలి. గాలక్సిలు భూమికి అత్యంత సన్నిహితంగా వుండినకాలం దాదాపు 10^{10} సంవత్సరాలు అని శాస్త్రజ్ఞుల అంచనా. ఈ అంకెలను పట్టిచూస్తే ఈ విశ్వం ఎంత విశాలమైందో ఊహించవచ్చు. కథలో చెప్పబడినట్లు విశ్వాంతరాళంలో కొంతదూరం మాత్రమే బ్రహ్మదేవుడంతటివాడు వెళ్లగల్గి

చేతగాక తిరిగి వచ్చినపుడు మానవుడెంత! అతని శక్తి ఎంత? కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు, ఈ విశ్వం ఇంకా విస్తృత మవుతుందని, మరికొందరు కుంచించుకొని పోతుందని అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఈ విషయాన్నంతా ద్రష్టలైన మహర్షులు తమ తపశ్శక్తిచే ఏనాడో కనుగొన గల్గినారు. వ్యాస భగవానుడు ఈ విశ్వం పెరుగుట, తరుగుట కేవలం పరబ్రహ్మకుక్షిలోని బ్రహ్మాండాల ఆవిర్భావ తిరోభావాలుగ గమనించి భాగవతంలో ఈ ప్రకారంగా ప్రస్తావించాడు.

‘ఒకపరి జగములు వెలినిడి ఒకపరి లోపలికిగనుచు ఉభయముతానై సకలార్థ సాక్షయగు అయ్యకలంకుని ఆత్మమూలు అర్థి భజింతున్’

ఖగోల శాస్త్రజ్ఞులు ఒక నక్షత్ర వ్యూహానికి (Galaxy) మరొక్క దానికి మధ్యనున్న 3000 మిలియన్ల కాంతి సంవత్సరాలు ప్రగాఢమైన గాఢాంధకారము అని తెలుసుకున్నారు. ఈ విషయం ఈ విధంగా భాగవతంలో వర్ణించబడింది.

“ లోకంబులు లోకేశులు, లోకస్థులు, తెగిన తుది
అలోకంబగు పెంజీకటి కవ్వల నెవ్వండెకాకృతి వెలుగునతని సేవింతున్”

ఈ వర్ణన అంతా అప్రమేయుడు, అవ్యయుడు అనంతుడైన పరబ్రహ్మముయొక్క మహత్తు. అందుకు ‘మహతో మహియాం’ అని ఆత్మతత్వము ప్రస్తుతించబడింది.

పరమాత్మ ఎంతటి పెద్దవాడో, అంత చిన్నవాడు. అణువులోని అణువు ‘అణ్డోరణీయాం’ అని వర్ణించబడిన ఆ పరమాత్ముని సూక్ష్మాతి సూక్ష్మతను శాస్త్రజ్ఞులు ఏమాత్రం తమ పరిశోధనలవలన కనుగొన్నారో తెలిసికొందాం.

ఒక ఘన అంగుళం గాలిలో 100,000,000,000,000 మాలి క్యూలు అతివేగంగా పరిభ్రమిస్తున్నాయి. మాలిక్యూలు అణువుకంటే చిన్నది. ఒకపుడు అణువు భౌతిక వస్తువు లన్నిటికంటే చిన్నదని, అభేద్యమైందని శాస్త్రజ్ఞులు భావించేవారు. కాని శాస్త్ర పరిజ్ఞానము అభివృద్ధి యగుకొలది అణువుకన్న 'న్యూక్లియాస్' చాలాచిన్నదని 'ఎలక్ట్రాన్' 'ప్రోటానులు' ఈ న్యూక్లియాస్ చుట్టూ పరిభ్రమిస్తున్నాయని కనుగొన్నారు. ఈ న్యూక్లియస్ ఎంత చిన్నదంటే అది ఒక సెంటీమీటరులోని 1000 మిలియన్లలో ఒకభాగము ($\frac{1}{1000}$ బిలియన్) ఇది పృథివి అణువు యొక్క విషయం. ఈ అణుశక్తి మానవుని పురోభివృద్ధికి వినాశనానికికూడా కారణం కాగలదు.

ఇంతటి శక్తివంతమైన పృథివి అణువు కన్న చిన్నది భువర్లోక అణువు. ఈ లోకాల అణువులన్నీ ఆదిలోకము (సత్య) అని చెప్పబడే సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమైన ఆదిలోకపు అణువుల సమీకరణ వలననే ప్రభవించినవి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ పెద్దలు ఈ విషయంలో పరిశోధనగావించి 49⁶ ఆది అణువులైతే ఒక పృథివి అణువు అవుతుందని కనుగొన్నారు. ఒక పృథివి అణువులో దాదాపు 138,000,000,000 ఆది అణువులున్నాయి. కనుక 'అణోరణియాం' అని పరమాత్మ వర్ణించబడటంలో ఆశ్చర్యమేమీలేదు.

అణు రూపంగా విశ్వమంతట పరమాత్మ సర్వవ్యాపకుడై వెలయుచున్నాడు. 'అణోరణియాం మహతో మహియాం' అని ప్రస్తుతించబడే ఆ పరమాత్మను కనుగొనే దానికి చర్మచక్షువులు చాలవు. అతని రూపాన్ని సందర్శించాలనుకున్న అర్జునునకు దివ్య చక్షువులు కృష్ణపరమాత్మ ప్రసాదించాడు. అద్భుతమైన ఆ దివ్యరూపము మనసుకు అందదు. భగవంతుని పూర్ణ స్వరూపం తెలిసికోవాలంటే మానవుడు భగవంతుని అంతస్తుకు ఎదగాలి. ఇందుకు మానవ కృషికి భగవంతుని అనుగ్రహం తోడు కావాలి. యోగశాస్త్ర ప్రవక్త అయిన పతంజలి 'ఈశ్వర ప్రణిధానేన' అని సూత్రీకరించాడు.

మానవుని ఉపాధులు పరిశుద్ధములు కావాలి. మానవుడు దైవీ సంపూర్ణుడు కావాలి. అప్పుడే అతను ఆత్మ సాక్షాత్కారాన్ని పొందగలుగుతాడు. ఈ ఆత్మ సాక్షాత్కారానికి భక్తికన్న వేరొకమార్గం లేదంటాడు కృష్ణపరమాత్మ. సర్వకామనలను పరిత్యజించి 'నీవేతప్ప నితః పరం బెరుగ' అనే సర్వ సమర్పణ భావంతో కర్మ చేస్తూవుంటే, కాలకర్మ సంయోగంచే, ఈశ్వరానుగ్రహంతో మానవుడు తనలోనే ఈ విశ్వాన్నంతా చూడవచ్చు. శ్రీకృష్ణుడు విశ్వరూప సందర్శనానికి ఏ మార్గాన్ని బోధించాడో ఆ మార్గాన పయనించి 'అణ్ఠోరణీయాం మహతో మహీయాం' అని స్తుతించబడే పరమాత్మ సందర్శనాన్ని పొందవచ్చు.

మత్కర్మకృత్ మత్ పరమోమద్భక్త స్సంగవర్జితః

నిర్వైర స్సర్వ భూతేషు యస్సమామేతి పాండవః (గీత11 అ 55 శ్లో)

సర్వసంగ పరిత్యాగివై, నా భక్తుడవై, సర్వభూతహితేరతుడవై (నిర్వైరుడవై) అన్నిపనులను భగవంతుని కర్మలుగ భగవంతుని ప్రీతి కొరకు చేయుము. అప్పుడు నన్ను పొందగలవు.

ప్రార్థన.

సామాన్యంగా దైనందిన వ్యవహారాల్లో పదాలను చాల తేలికగా వాడుతూ వుంటాము. విషయం ఒకటైతే మనం ఉపయోగించే పదం మరొక విషయాన్ని వ్యక్తం చేస్తుంది. నా మిత్రుడు ఉదయం ధ్యానం చేస్తూవుంటాడు. నేను వారి అబ్బాయిని 'నాన్నగారు ఏమిచేయుచున్నారు' అని అడిగితే 'పూజ' చేసుకుంటున్నారనే లేదా 'ప్రార్థన' చేస్తున్నారనే సమాధానం చెప్పతాడు. ఈ విధంగా పిన్నలేకాదు, పెద్దలుకూడా పదాల అర్థం ఆలోచించకుండా ఉపయోగిస్తూ వుంటారు. ధ్యానం, పూజ, ప్రార్థన అనే పదాలు సమానార్థక పదాలు ఏమాత్రంకావు. అవి వేరువేరు భావాల్ని వ్యక్తం చేస్తాయి. సత్యాన్వేషకులైన సాధకులు పదాలను కడు జాగ్రత్తతో వాడటం అలవర్చుకోవాలి. ఈ పదాల నిజరూపమేమిటో స్థూలంగా విచారించేందుకు ప్రయత్నిస్తాము.

మనసును ఒకే విషయంపై కేంద్రీకరించి, దాని భావంతో నిమగ్నమై దానితో తాదాత్మ్యం చెందేకృషి ధ్యానసాధన అని చెప్పవచ్చు. అనేకాగ్రమైన మనసును ఏకాగ్రం చేసేకొరకు సాధకుడు ఒక విగ్రహం పైననో, లేదా ఒక విషయం పైననో మనసును మరల్చిస్తాడు. అన్యాయత మైన మనసును తనధ్యేయ వస్తువుపై కేంద్రీకరించి, ఆ ధ్యేయవస్తువును మరింత గాఢంగా యోచించడం ప్రారంభిస్తాడు. ఉదాహరణకు శ్రీరామ చంద్రుడు ధ్యేయ విషయమైనపుడు ముందుగా అతని రూపమును మాత్రమే మనస్సుకు తెచ్చుకుంటాడు పిదప ఆ విగ్రహముయొక్క అందచందాలు, రీతి, ముఖవర్చస్సు, మున్నగు వాటినిగురించి యోచించడం ప్రారంభిస్తాడు. తర్వాత అతని సాహసచర్యలు, గుణాలనుగురించి యోచించడం ప్రారంభిస్తాడు. ఇట్లా యోచిస్తూ, యోచిస్తూ తనదేహన్నే మరచిపోయే స్థితినికూడా పొందుతాడు. ఈ విధంగా మనసును నియమితంచేసి సాధనను ధ్యానం అని చెప్పవచ్చు.

తన యిష్టదైవత్వాన్ని పోడ శోపచారలతో విధిపూర్వకముగా పుష్పాలతో అర్చించడం 'పూజ' లేక 'అర్చన' అని అనబడుతుంది. ఇటువంటి తంతు ప్రతిదినం దేవాలయాల్లో జరుగుతూవుంటుంది. భక్తులు తమ ఇండ్లలోకూడ తమ యిష్ట దైవతాన్నే, లేదా గురువునే అర్చిస్తూవుంటారు.

ఇక 'ప్రార్థన' అనే విషయాన్నిగురించి తెలిసికొనేందుకు ప్రయత్నిద్దాం. 'ప్ర' (బాగా) 'అర్థన' (కోరుట) అనే రెండుపదాలు కలిపి 'ప్రార్థన' అనే పదంగా రూపొందింది. గాఢంగాకోరుట అనే భావాన్ని ప్రార్థన అనేపదం వ్యక్తం చేస్తుంది. ఒకేవ్యక్తి ధ్యానించవచ్చు, పూజించవచ్చు, ప్రార్థించవచ్చు. కాని ఈ మూడు ఒకటికాదని మన విచారణలో స్పష్టమైనది.

'ప్రార్థన' అనే పదం దైవపరంగా గాక మానవపరంగా కూడ ఉపయోగింపబడుతుంది. ఒక ప్రభుత్వోద్యోగికి తమ కోరికలు నెరవేర్చవలసిందిగా దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటూవుంటాము. వీటిలో "మాపైకోరికలు మన్నించవలసిందని ప్రార్థన" అని వ్రాస్తుండడము పరిపాటి అయింది. ఇదేవిధంగా ఒక యాచకుడు దాతను కోర్తాడు. నౌకరు యజమానిని అభ్యర్థిస్తాడు. ఇంతకు మనము అధికారము శక్తిగల వ్యక్తులనే ప్రార్థిస్తాము కాని చేతకానివానిని ఎప్పుడూ ప్రార్థించము. మనకన్న తక్కువ స్థితిలో వుండి మన అధికారానికి లోబడినవారిని ఆజ్ఞాపిస్తాము. మనకన్న అన్నివిధాలా శక్తిసంపన్నులైనవారిని కోరేకోరిక 'ప్రార్థన' అనబడుతుంది. మనకన్న తక్కువవారిని కోరేకోర్కె 'ఆజ్ఞ' అవుతుంది. 'ఆజ్ఞ' గాని 'ప్రార్థన' కాని యీ రెండుకూడా కోర్కెనే వ్యక్తపరుస్తాయి.

సామాన్యంగా ప్రార్థన అనే పదాన్ని భగవత్పరంగా వుపయోగిస్తూ వుంటాము. కొందరు భగవంతుని భక్తితో కొలుస్తారు. మరికొందరు భయంతో ప్రార్థిస్తారు. ఒక దేవత తమకు అపకారం చేస్తుందనే భయంతో

ఆ దేవత నుద్దేశించి “ఓ దేవతా! నీవు కోరినదల్లా సమర్పించి నీకు ప్రీతి చేకూరుస్తాము. దయచేసి మాకు అపకారం చేయకు” అని కొందరు ప్రార్థిస్తారు. మరికొందరు “ఓతల్లీ! నీకు నమస్కారములు. మేము నీబిడ్డలము. మా పూజలు గైకొని నీ దీవెనలు మాకు అందజేయి” అని భక్తితో ప్రార్థిస్తారు. ‘మేలు కలుగజేయి’ అని ప్రార్థించుట ఎంతటి కోరికో ‘ఒక అపద కలుగకుండా కాపాడు’ అని అభ్యర్థించుటగూడ అంతటి కోరికే అని గుర్తించాలి.

ప్రార్థన మూఢ విశ్వాసంతో గాని, సద్విశ్వాసంతోగాని చేయబడుతుంది. ఒక భక్తుడు తిరుపతి వెంకటేశ్వరులను ప్రార్థించి తన కోరిన కోర్కెను పొందాడు. తత్ఫలితంగా స్వామికి నిలుపుదోపు సమర్పించి బ్రహ్మాత్మవం చేయించాడు. ఈ విషయం తెలిసి కష్టాల్లోవున్న మరొక్కడు అదేవిధంగా స్వామికి మొక్కుకున్నాడు. త్యాగయ్యలాంటి భక్తులు అదే వేల్పును సేవించి “స్వామీ! నీకు తెలియందేమిలేదు. సర్వశక్తిసమన్వితుడవు. నిన్ను నన్ను వేరుచేసే అజ్ఞానమను తెరతీయగరాదా” అని ప్రార్థిస్తారు. కనుక మనకన్న అత్యధిక శక్తిసంపదలున్న మానవుడినో, దేవుణ్ణో భయంతోగాని, భక్తితోగాని, సద్విశ్వాసంతోగాని, మూఢవిశ్వాసంతోగాని, తనకు గల్గిన, కలుగబోయే అపదలనుండి రక్షించుమనో, లేదా తనకు ధన, కనక, వస్తు, వాహనాలు, అధికారాలు, పదవులు, సుఖభోగాలు కల్గించమనో, స్వర్గం, మోక్షం ప్రసాదించమనో, అజ్ఞానాంధకారాన్నిండి ఉద్ధరించమనో గాఢంగా కోరేకోర్కెలు ప్రార్థనలని నిర్వచించవచ్చు. ఇంతకు ప్రార్థనలోని అంతరార్థం కోరిక. ఈ కోరిక స్థూలమైందికావచ్చు. సూక్ష్మమైంది కావచ్చు. కోరిక తీరితే దక్షిణరూపంగానో, లేదా మొక్కుబడిరూపంగానో ఆ మొక్కిన దేవుడికో లేదా గురువుకో ప్రతిఫలం సమర్పించే వారున్నారు. ప్రార్థించినాము. కోర్కెఫలించినప్పుడు ఏదో తృణమో పణమో సమర్పించుకోవచ్చు ముందుగానే మాటచెప్పి తర్వాత యిబ్బంది పడటం దేనికని వుదాసీనంగా ప్రార్థన సలిపేవారుంటారు. ఇంతకు ప్రార్థనలు సల్పే వారిలో ఎక్కువసంఖ్య తను కోర్కెలు తీరినందుకు

ప్రతిఫలంగా ఏదో తృణమో, పణమో సమర్పించేవారున్నారు. కనుక సామాన్యంగా చేసే ప్రార్థనలో 'కోరిక, ఫలం, ప్రతిఫలం' అనే విషయాలు అంతర్గతమై వుంటాయి.

కోరికల్లో ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ, అధమాధమములగు కోరికలున్నాయి. ఉర్వ్యాద్వేషాలతో కూడుకున్న యిద్దరు సోదరులు తపస్సు చేసి భగవత్సాక్షాత్కారాన్ని పొందారట. మొదటివానిని నీకు ఏమి కావాలని అడిగితే, రెండవవాడు కోరేదానికంటే రెండింతలు ఫలాన్ని తనకు ప్రసాదించమని భగవంతుని కోరాడు. రెండవవాణ్ణి భగవంతుడు ప్రశ్నిస్తే అతను మొదటివాని వరమేదో తెలుసుకొని తన కన్నెకటి లోట్ట పోవాలని కోరాడట! తత్ఫలితంగా మొదటివాని రెండుకళ్లు పోయాయి. తనకన్ను ఒకటి పోయినా ఫరవాలేదు, తన శత్రువు రెండుకళ్లు పోతే చాలు అనేది అధమాధమ స్థాయికి చెందినకోరిక. తనశత్రువు కష్టాల పాలు కావాలి, నశించాలి, వాని వంశం అంతరించాలి అనేటటువంటి కోరిక అధమమయినది. తన బిడ్డడికి ఆరోగ్యం చేకూరాలి. తనకు పెద్ద ఉద్యోగం లభించాలి, సత్సంతానం, శాంతి, సుఖాలు కల్గాలి అనే కోరికలు మధ్యమ తరగతికి చెందినవి. తమకులం, గ్రామం, తాలూకా జిల్లా, దేశం, ప్రపంచం శాంతిగ నుండాలి. ప్రజలందరు సుఖులైవుండాలి అని తమ కొరకుగాక సమాజక్షేమాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని తపస్సులు, యజ్ఞయాగాదికములు, పూజా పునస్కారాలు ప్రార్థనలు చేస్తుంటారు. ఇట్టివి ఉత్తమతరగతికి చెందిన కోర్కెలు. కోర్కెలలో స్వార్థం తగ్గేకొలది ప్రార్థనలోని విశిష్టత పెరుగుతుంది.

ప్రార్థనలోని విశిష్టత, ప్రార్థించే వ్యక్తికి భగవంతుని గురించిన అభిప్రాయము జ్ఞానముపై అత్యధికంగా ఆధారపడి వుంటుంది. సామాన్యంగా చేస్తుండే ప్రార్థనలను పరిశీలించినపుడు భగవంతుడనేవాడు తమ యిష్టకామ్యాలను ప్రసాదించగల శక్తిసామర్థ్యాలుగల ఒక మానవాతీత శక్తిగలవాడై యుండాలనేభావం వ్యక్తమవుతుంది అతడు మనపూజలకు, సొత్త

పాఠాలకు, ముడుపులకు ప్రీతినొంది మన కోరికలనుతీర్చే ఒక మహానియంత, సార్వభౌముడనియు, అతనికి కోపంవస్తే, ప్రపంచాన్నంతా మాడ్చిపారేయగలడనియు కనుక అతనికి కొన్ని పూలో, పండ్లలో, కొంత ద్రవ్యమో, కొన్ని ఆభరణాలలో, అతనికొక ఆలయమో లేదా పదీమందికి ఉపయోగించే మంచినీ చేసి అతనికి ప్రీతిపాత్రులమై, అతన్నుంచి ప్రతిఫలంగా మనంకోరిన కోరికలు నెరవేరవలయునని ఆశిస్తాము. కోర్కెలను మన్నించకపోతే, కోర్కె తీర్చేశాకీ అతనిలో లేకపోతే, కనీసం అతనికి చెరుపు చెనేశక్తిఅయినా లేకపోతే అలాంటి “మ్రొక్కినవరమీనివేల్చును” ఎవరూ ప్రార్థించరు సరికదా అతనివైపు అయినా చూడరు. ఒక ఎలక్షనులో రెండు పార్టీలు తమకు విజయాన్ని చేకూర్చుమని ఒకేదేవుని ప్రార్థిస్తాయి. పోటీలో ఎప్పుడూ ఒకేపార్టీ గెలుస్తుంది. మరొక పక్షం వీగిపోతుంది. గెలిచినపార్టీ ఆదేవుణ్ణి వైభవపేతంగా పూజిస్తుంది. వీగిపోయిన పార్టీ అతన్ని తిట్టి దుష్మిత్రిపోస్తుంది. ఓ తండ్రి! మాకు మా ఆనుదినా హరమును దయచేయుము’ అని ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. ఇలాంటి ప్రార్థనలోని భావం విమర్శిస్తే భగవంతుడు తండ్రి, ప్రార్థించేవారు అతని సంతానము అనేభావం వ్యక్తమౌతుంది. తండ్రియైన భగవంతుని నిత్యం అతనిబిడ్డలు “అన్నం పెట్టు తండ్రి” అని ప్రార్థించాలా? ప్రార్థించకపోతే అతడు అన్నం పెట్టడా? అలాగని ప్రార్థించని వారిని పస్తుపెట్టే కఠినాత్ముడా దేవుడు! అన్నమో రామచంద్రా! యని ఎప్పుడూ ఏడుస్తుండే వారెంతమంది లేరు? ప్రార్థిస్తేనేగాని అన్నంపెట్టని తండ్రి ఒక తండ్రేనా? అందరికోర్కెలు తీర్చేదేనా భగవంతునిపని? తండ్రిగా భావింపబడే భగవంతుడు విరుద్ధభావాలు కోర్కెలుగల తన బిడ్డల కోర్కెలను ఏ విధంగా సమభావంతో తీర్చగలడు? కనుక యీ విధమగు ప్రార్థనల వైఖరిని నిశితంగా పరిశీలించినపుడు, జగత్ప్రీత, సర్వసముడు, నిర్వికారుడు జగత్పాక్షి, అని కీర్తించబడే భగవంతుణ్ణి పూజలకు, నమస్కారాలకు, స్తోత్రాలకు పాల్పడి ప్రీతిచెంది, వారివారి కోర్కెలను తీర్చే కేవలం లంచగొండి యగు అధికారి స్థానానికి తగ్గదీసినవాళ్లం అవడంలేదా? ముడుపులు చెల్లించక, గుళ్లు గోపురాలు కట్టించక, సాంప్రదాయ నిద్రంగా

ప్రార్థనలు సలుపనివారిని అతను నిర్లక్ష్యంతో చూస్తాడా? దేవుడేలేడని గుళ్లు గోపురాలు నాశనంచేసి దేవుని పేరెత్తినవారిని శిక్షించే వ్యవస్థల్లో జీవిస్తుండే ప్రజలను దేవుడు ఏమిచేయడములేదే? ఒకవిధంగా చూస్తే దేవుని పూజించే దేశాలలోకన్నా దేవుడులేడనిచెప్పే దేశాలలోనివారి పరిస్థితి ఇంకా మెరుగ్గావుందే? కనుక విమర్శించిచూస్తే ప్రార్థనలు ప్రార్థించేవ్యక్తుల మానసిక వికాసంపై భగవంతుని గురించిన వారిభావంపై ఆధారపడి వుంటాయి.

భగవంతుని నిజస్వభావం ఎట్టిదనే జ్ఞానం పొందేకొలది ప్రార్థన వైఖరే మారిపోతుంది. దేహభావముతో తానుదాసుడు, శ్రీరాముడు ప్రభు పనియు, జీవభావంతో రాముని అంశ తాననియు, ఆత్మభావంతో శ్రీరాముడే తాను, తానే శ్రీరాముడనియు, భక్తాగ్రేసరుడైన అంజనేయుడు శ్రీరామచంద్రునిపై తనకుగల భావాలను వ్యక్తపరచినాడట ప్రప్రథమంలో దేహభావంతో రాముని సేవిస్తూవుండిన అంజనేయుడు అధిక వికాసం పొందుతూరాగా, రాగా తుదకు శ్రీరాముడేతాను, తానే శ్రీరాముడను ఆత్మ భావం పొందినాడు. తాను నిరంతరము సేవిస్తూవుండే ధ్యేయమూర్తి ఎక్కడను లేడు; తనలోనే, తానే అనేస్తాయి పొందినపుడు తాను ఎవరిని ఏమని ప్రార్థిస్తాడు? ఈ భావన లేనివారిని దృష్టిలో వుంచుకొనే రవీంద్రుడు "O! Beggar, to beg at thy own door" అని వాపోయినాడు. భగవంతుడు తాను ఒకటే అనేభావాన్ని పొందినపుడు, అతని ధ్యానము, పూజ, ప్రార్థన అన్నీ ఒకటే అవుతాయి భగవంతుడనెక్కడో, ఏ ఆకాశంలోనో, వైకుంఠంలోనోలేడు. తన హృదయంలోనే ఉన్నాడనే పరమ సత్యాన్ని గుర్తించినపుడు, భగవంతుడు, భక్తి, భక్తుడు, అనే త్రిపుటి సశిస్తుంది. ప్రార్థించేవాడు, పార్థించబడేది, ప్రార్థన అనే భేదం అంత మొందుతుంది. కాని ఈ స్థితిని అందుకునేవరకు ఏదోఒక విధమైన ప్రార్థన, ధ్యానమో, జపమో, తపమో సాధకునికి అవసరం కావచ్చు. తన పరమలక్ష్యాన్ని పొందాలని ఒకే ఒక్క కోరికతప్ప సాధకునకు మరో

కోరిక వుండరాదు. అలాంటప్పుడు సాధకుడు చేసే ప్రార్థన ఎవరినోగాక తన అంతరాత్మను ఉద్దేశింపబడినదై వుంటుంది. ఇట్టి ప్రార్థన స్వప్రేరణ (Auto Suggestion) రూపంలో వుంటుంది. సంధ్యావందనాది అనుష్ఠానాదులు చేయునపుడు శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం అని సంకల్పిస్తారు.

అనుష్ఠానంతరం విఫలమైనా పొందితే దానిని “తత్సత్ బ్రహ్మ ర్పణమస్తు” అని ఆ పరబ్రహ్మకే అర్పిస్తారు. వారికోరిక పరమేశ్వరప్రీతి. సాధకుడు తన ధ్యేయమూర్తి సూర్యమండలాని కంతటికి ప్రభువైన సవిత్తు దేవుని దివ్యశక్తియగు గాయత్రిని ‘ఓజోసి, సహోసి, బలమసి-విశ్వమసి, సర్వమసి’ అని స్వప్రేరణ గావించుకుంటూ ధ్యేయమూర్తియైన గాయత్రినే తానుగాభావించి గాయత్రి మంత్రాన్ని జపిస్తాడు. ఆ మంత్రముయొక్క భావం బుద్ధి వికాసాన్ని పొందుటే.

‘థియోయోనః ప్రచోదయాత్’ మా బుద్ధి వృత్తులు ప్రేరేపింప బడుగాక! యని సూర్యమండలాంతర్గతుడైన సవిత్తుదేవునియొక్క శక్తిని గాఢంగా కోరుట. ఇది సామాన్య దృష్టికి ప్రార్థనారూపంగా అగుపడని దివ్యమైన ప్రార్థన. ఈ మంత్రజపంలో స్వార్థం మచ్చుకైనాలేదు. ఒక్కని బుద్ధి వృత్తులు ప్రేరేపింప బడవలయునని కోరుటగాక ‘మా’ బుద్ధి వృత్తులు ప్రేరేపింపబడుగాక యని జపించుచున్నాడు. ఇది ప్రార్థనగా అగుపించని పరమోత్కృష్టమైన ప్రార్థనకాదా! ఇలాంటి ప్రార్థనలు ఎన్నేవున్నాయి. “సబ్కో సన్మతి దే భగవాన్” “లోకస్సమస్తా స్సుఖినో భవంతు” ‘అసతోమా సర్గమయ, తమసామా జ్యోతిర్గమయ, మృత్యోర్మా అమృతంగమయ’ ‘భద్రం కర్ణభిస్సుణు యామదేవాః’ అనేటటువంటి స్వస్తి మంత్రాలన్ని ఈ కోవకు చెందిన ప్రార్థనలే!

భక్తుడుగాని, జ్ఞానికాని ఎప్పుడూ నిస్వార్థంతో, ప్రేమతో వ్యవహరిస్తాడు. వారిలక్షణాలు, గుణాలు సర్వేసర్వత్రా ఒకటిగనే వుంటాయి. ప్రేమతో, సద్విశ్వాసంతో భగవంతుని భజిస్తారు. నేను నీచేతిలో పని

ముట్టును. నన్ను నీవెట్లా ఆడిస్తావో అట్లా ఆడతాను 'నీటముంచినా పాల ముంచినా నీవేదిక్కని భగవానుని సర్వసమర్పణ బుద్ధితో శరణు పొందు తారు. "సర్వ భూతస్థమాత్మానాం, సర్వభూతాని చాత్మని' అను భావంతో పుష్టి నొందిన పండితులు, జ్ఞానులు ఎప్పుడు బ్రహ్మభావంతో వుంటారు. తనయందు నఖిల భూతములందు ఒకభంగి సమహితత్వంబును బరపు చుందురు. వారిధ్యేయము విశ్వశాంతి, వారి కర్మానుష్ఠానము విశ్వ శ్రేయముకొఱకే. సర్వ భూతహితులు, సాధుచిత్తులు, అగునట్టి మహత్తులు చేయు ప్రతిపని ఈశ్వరాధారే యగును. వారి సత్సంకల్పములే పరమ శ్రేష్ఠములగు ప్రార్థనలు 'యద్యత్ కర్మకరోమితత్తదఖిలం శంభోతవారాధనం' అని శ్రీ ఆదిశంకరులు ప్రార్థించిరి. పరమాద్వైతమూర్తియగు శంకరులకు శివుడు, మాధవుడు, లక్ష్మి, పార్వతియను భేదమేలేదు. అందరిలోను అతను పరబ్రహ్మను చూచాడు.

ఏదో గ్రుడ్డిగా గాక ప్రార్థన అంటేయేమో, పూజ అంటేయేమో, ధ్యానం అంటేయేమో తెలుసుకొని మనధ్యేయమేమో గుర్తించి, సద్భావ నతో సద్విశ్వాసంతో ఎవరెవరి ప్రత్యేకతల ననుసరించి వారివారి అనుష్ఠానములు సలుపుటకు యత్నింతురుగాక!

క్రియా యోగము

“చిత్తవృత్తుల నిరోధము” యోగమని పతంజలి మహర్షి నిర్వచించెను. చిత్తవృత్తులను నిరోధించనిది ఏకార్యమైనను పరిపూర్ణత నొందజాలదు. చేయుపనిలో మనసు సంపూర్ణముగ సంలగ్నమైనపుడే అపని అందచందములతో రాణించును. ఆ భావమునే గీతాచార్యుడు “కర్మలలో కుశలతయే యోగమని” నిర్వచించెను. యోగమును గురించి యెన్ని గ్రంథములు చదివినను క్రియారూపము దాల్చనియోగము నిష్ప్రయోజనము. అందులకే ఆచరణాత్మకమైన యోగమును “క్రియా యోగము” అని పతంజలి పేరిడెను. తపస్సు, స్వాధ్యాయము, ఈశ్వర ప్రణిధానము, అనునవి క్రియా యోగమని సూత్రీకరించబడినవి. ఈ మూడును అష్టాంగ యోగములోని యమ, నియమసాధనలో పేర్కొనబడినను వీనికి ప్రత్యేకించి క్రియా యోగమని పేరిడుటలో, ఇవి యోగసాధనలో నెంత ప్రాముఖ్యమైనవో గమనించదగును. యోగసాధనకు ఈ మూడు పునాదులవంటివి. ఈ సాధనలు ప్రాథమికాభ్యాస సిద్ధాంతములు మాత్రముకాక, ఇవి ఆచరణాత్మకములు. సామాన్యమానవుడు యోగాభ్యాసము గావించదలచిన కొన్ని కనీసపు యోగ్యతలను పొందియుండవలెను. ఈ క్రియా యోగములోని మూడు సాధనలలో నిష్ఠాతుడైనపుడే కష్టతరములగు ఉత్తమ యోగసాధనల నభ్యసించుటకు తగిన యోగ్యతను పొందగలడు.

కొందరు అభ్యాసకులు ప్రప్రథమమున అధికోత్సాహముతో సాధన చేయుదురు. కాని అనతికాలములోనే వారి ఉత్సాహము చల్లబడును. కారణము వారి కర్మ పరిపక్వము చెందలేదు. కనుక యోగసాధన చేయవలెననిన కేవలము ఉత్సాహము మాత్రమేచాలదు. కర్మ పరిపాకము, ఈశ్వరానుగ్రహముకూడ కావలెను.

యోగాభ్యాసము క్రమక్రమంగా నెమ్మదిగా చేయవలెనేగాని, ఒకే తూరి తీవ్రతతో గావించరాదు. కొన్నిదినములుచేసి మరికొన్ని దినములు అభ్యాసము మానిన ప్రయోజనము శూన్యము. అతితీవ్రతను దేహాణువులు భరింపజాలక విపరీత పరిణామములకు దారితీయవచ్చును. దీర్ఘకాలము, నిరంతరము సద్భావముతో యోగాభ్యాసము గావించవలెనని సూత్ర కారుడు తొలుదొల్తనే హెచ్చరిక గావించెను. యోగసాధన జీవితముతో మిళితముగావలెను. జీవితమే యోగము కావలెను. ఈ రీతిగా అభ్యాసము చేసిననే సాధకుడు శీఘ్రగతిని తనలక్ష్యము చేరగలడు.

తపస్సు:- “తపః” అను పదమునకు తపింపజేయుట అని అర్థము. బంగారమునుగాని మరి యే లోహమునుగాని పరిశుద్ధము గావించ వలెననిన దానిని అగ్నిలో బాగుగా తప్తము గావించవలెను. అప్పుడు దానిలోని మాలిన్యము తొలగి విశుద్ధమై ప్రకాశించును. అట్లే తపశ్చర్య అనెడి అగ్నిలో మానవుని ఉపాధులు తప్తమైనపుడు వానిని ఆవరించి యుండిన అనాత్మ పదార్థపు అణువులు తొలగిపోయి అవి నిర్మలములై ప్రకాశించును. జీవుని స్థూలోపాధులు, వినిర్మలములైనపుడు ఆత్మ ప్రకాశమునకు అవి తగిన పుష్కరణములై భాసించును. బుద్ధి వికసించును. తత్త్వభావముచే వివేకోదయమగును. వివేకము కల్గుటచే ఆత్మానాత్మ, సత్యాసత్య, నిత్యానిత్య, విషయ విజ్ఞానము కలుగును. విజ్ఞానవంతు డగు సాధకుడు విషయ వాసనలనుండి విముక్తుడగును. మనసు ఏకాగ్రత నొందును. ఉద్రేకములు ఉపశమించును. ఇచ్చాశక్తి అధికమగును. ఇంద్రియములు సాధకుని స్వాధీనములో నుండును. జితేంద్రియుడగు సాధకుని శీలసంపద అభివృద్ధి నొందును. ఉపాధులన్నియు పరిశుద్ధ ములై, తేజోవంతములై వీర్యవంతములైనపుడు సాధకుని సాధన సులభ తరమగును. శీలసంపదలేక యోగసాధనచేసిన మానవుడు ఆసురీశక్తులకు లోనై పతనమునొందును. కనుక సాధకునకు శీలసంపద అత్యవసరము. తపస్సుచేత శీలము అభివృద్ధి నొందును.

మనోవాక్యాయములు జీవునికి ఉపకరణములు. ఇవి త్రికరణములని ప్రసిద్ధిగాంచినవి. ఈ మూడు ఉపకరణములు తపస్సుచేత పరిశుద్ధమగును. త్రికరణశుద్ధి శీలసంపదను అత్యంతము రాణింపజేయును. భగవద్గీత కాయిక వాచిక మానసిక తపస్సులను చక్కగ వివరించినది. పెద్దల, గురువుల, ప్రాజ్ఞుల గౌరవించుట, శుచిగ నుండుట, ఋజుత్వము, బ్రహ్మచర్యము, అహింస అనునవి శారీరక తపస్సుగను; ఉద్రేకము లేకుండ మాటలాడుట, పలుకులు, సత్యప్రియహితములై వెలయుట, స్వాధ్యాయము అనునవి వాచిక తపస్సుగను; ప్రశాంతమైన మనస్సు సామ్యత్వము, మౌనము, ఇంద్రియ నిగ్రహము అనునవి మానసిక తపస్సు అని గీత వర్ణించినది. పై నియమముల ననుష్ఠించి సాధకుడు సద్గుణ సచ్చీల సంపదగల్గి రాణించుననుటలో సందియములేదు. తపస్సు చేయుటకు అడవులకు పోవనిలేదు. నిత్యజీవితములో పై పేర్కొనిన తపోనియమములు అడుగడుగున అనుష్ఠించ వలసియున్నది. అడవులలో ఏకాంతమున ముక్కుమూసికొని కూర్చున్నంతమాత్రమున తపః ఫలితము పొందజాలము. తపస్సు ఫలించినదా లేదా యనుటకు జీవితములో ప్రతి సంఘటన ఒక గీటురాయి. నిత్యజీవితంలో ప్రతినిమిషము ఆత్మపరీక్ష గావించుకొనుటకు కోకొల్లలు అవకాశములు కలవు. జీవితమును ధైర్యసాహసములతో నెదుర్కొనుచు పై నుడివిన నియమముల ననుష్ఠించు సాధకుడు, తన అభ్యాస ఫలితముగ నిస్సంగుడై నిశ్చల మనస్కుడై శీలసంపదనొంది కష్టసాధ్యములగు ఉత్తమ యోగసాధనా విధములను అభ్యసించుటకు తగిన యోగ్యత నొందగలడు. పై తపశ్చర్యవలన అతని ఇచ్ఛాశక్తి (Will Power) అభివృద్ధి యగును.

స్వాధ్యాయము:- క్రియాయోగములోని రెండవ సాధన స్వాధ్యాయము. అధ్యయనమన కేవలము వేదశాస్త్ర పఠనమేనని కొందరివాదము. కాని ఆధునిక పరిస్థితులలో మరికొంత విశాలమగు దృక్పథము అవసరము. మనస్సును సునిశితము గావించు యే సద్గ్రంథ, శాస్త్రపఠనమైనను అధ్యయన మనవచ్చును. మనోవికాసమునకు తోడ్పడెడి సద్గ్రంథ,

ములను, ముఖ్యముగ యోగవిద్యకు సంబంధించిన గ్రంథములను సద్గురువులచెంత అధ్యయనము గావించుట అత్యవసరము. ఈ రీతిగ అధ్యయనము గావించిన మనోవికాసము సూక్ష్మత గలుగును. వివేకోదయ మగును. యోగశాస్త్ర గ్రంథములు అధ్యయనము చేయుటచే సాధకుని ప్రకృతికి ఏ యోగపద్ధతి తగినదో తెలిసివచ్చును. ప్రతి శాస్త్రములోను సిద్ధాంతభాగము (Theory) అనుష్ఠానభాగము (Practical) లుండును. సిద్ధాంతమద్వారా పొందిన జ్ఞానమును అనుష్ఠించినపుడే ఆ అధ్యయనము పరిపూర్ణత నొందును. నేటి దినములలో యోగశాస్త్రమును గురించి ప్రాథమిక విషయజ్ఞానము లేకనే పలువురు యోగాభ్యాసమునకు గడంగి పలు కష్టములకు గురియగుచున్నారు. కనుక యోగశాస్త్ర అధ్యయనము సాధకుని కత్యవసరము. అధ్యయనములో 'విచారము' విమర్శ ముఖ్యమైనవి. వీనివలన మనస్సు కుశాగ్రమగును. ఏకాగ్రత లభించును. నిర్మలము నిశ్చలమైన మనసుద్వారా బుద్ధి వికాసము లభ్యమగును. సద్విషయ విచారమువలన మనసులోనుండెడి స్థూలతను అణువులు నిష్క్రమించుచున్న సద సద్వివేకము కలుగును.

అధ్యయనము, ప్రవచనము అవినాభావ సంబంధముగలవి. "స్వాధ్యాయ ప్రవచనములయెడ అప్రమత్తుడవై యుండుము" అని ఉపనిషద్వాణి శాసించుచున్నది. అధ్యయనముద్వారా పొందిన జ్ఞానమును ఇతరులకు ప్రవచన పూర్వకముగ అందజేసినపుడు ఆ జ్ఞానము స్థిరమగును. విమర్శ, విచారము, మననముగల్గి, ప్రవచనముల గావించుటచే శాస్త్రజ్ఞానము మరింత పటిష్ఠమగును. అపుడు జ్ఞానముసాధకుని సొత్తగును. అందుకే అధ్యయనము, స్వాధ్యాయము అను పదమునకు పూర్వము 'స్వ' అను ఉపసర్గ చేర్చబడినది. 'అట్టి అధ్యయనము స్వాధ్యాయము' అని సూత్రకారుడు పేరిడెను. 'మంత్రజపము' స్వాధ్యాయము కోవకు చెందినది. జపము యోగమని పెద్దలు చెప్పుదురు. గాయత్రి, పంచాక్షరి, అష్టాక్షరి మున్నగు మంత్రములు జపార్థములు. మంత్ర జపము గావించుటచే, మంత్రముయొక్క అధిష్ఠానదేవతపై మనస్సు

సంలగ్నమగును. చిత్రకాగ్రత లభించును. ఉద్రేకములు స్వాంతనము చెందును. ఈ రీతిగ తపస్సుచేత యిచ్ఛాశక్తి, స్వాధ్యాయముచేత జ్ఞాన శక్తి అభివృద్ధి నొందును.

ఈశ్వర ప్రణిధానము:- యోగసాధనయొక్క లక్ష్యము “ఆస్మిత క్షయము” అని పతంజలి మహర్షి అభిప్రాయం. ప్రతి మానవునిలోను బ్రహ్మత్వము భాసించుచున్నది. కాని ఈ బ్రహ్మత్వం అజ్ఞానముచే నావరింపబడియున్నది. అహంకార మమకారములు అజ్ఞానజనితములు అహంకారమనెడి అవరోధము తొలగిన మానవునిలోని ఆత్మతత్వము, విశ్వమందంతను వ్యాపించిన పరబ్రహ్మతత్వముతో ఒక్కటగును. ఈవిశ్వమంతయు పరబ్రహ్మయొక్క యిచ్ఛతో మనుచున్నది. ఈశ్వరేచ్ఛయే పరిణామము ఈశ్వరేచ్ఛతో మానవుని యిచ్ఛ ఒకటిగా వలెను. అప్పుడు జీవేశ్వరులకు భేదము తొలగును. పరమేశ్వరుని యిచ్ఛను ప్రపంచమున అనువర్తింప జేయుటకు జీవుని ఉపాదులన్నియు చక్కటి ఉపకరణములగును. ఇట్టి పరమైక్య భావముతో జ్ఞాని కర్మచేయును. ఈరీతిగా అహంకారము క్షీణమగును. అసంగుడై కర్మ యొనరించును. భక్తుడు తాను దాసుడను భావముతో తన ధ్యేయమూర్తికి సర్వసమర్పణ గావించి కర్మ మొనరించును. తానుచేయు ప్రతిపని తన స్వామిపనిగా భావించును. తనదేమియులేదు. అంతయు ఆ పరమేశ్వరునిదే. కర్మచేయునది స్వామికొరకే. ఫలము స్వామిదేయను భావముతో పరిపుష్టినొంది జీవించును. “పానీయంబులు ద్రావుచున్ గుడుచుచున్, భాషించుచున్ హసలీలా నిద్రాదులు చేయుచున్, సంతత శ్రీ నారాయణ పాదపద్మయుగళీ సంధానచేతస్కుడై” ఈ విశ్వమునే మరచెనట, భక్తాగ్రగణ్యుడు ప్రహ్లాదుడు! ఈరీతిగా తన్ను తాను పరమేశ్వరున కర్పించుకొని ‘నీవేతప్ప నితఃపరంబెరుగ’ ననెడి పరిపూర్ణ సమర్పణభావముతో సర్వకర్మఫలమును ఈశ్వరున కర్పించి నిస్సంగుడై కర్మ యొనరించు భక్తుడు అహంకార, మమకార రహితుడై పరమేశ్వరుని యిచ్ఛతో తనయిచ్ఛను మేళవింపజేసి సమైక్యతాభావము నొందును. ఈ మార్గమున భక్తుడు అస్మిత (I'ness) నుండి విముక్తు

డగును. అంతయు నేనే అనేభావంతో జ్ఞాని భగవదేచ్ఛను నిర్వర్తించును. అంతయు నీవే అనుభావంతో భక్తుడు భగవదేచ్ఛను నిర్వర్తించును. తుదకు అన్ని మార్గములు భగవంతునిలో లీనమగును. అస్మితక్షయమును పొంది జ్ఞాని, భక్తుడు, కైవల్యమును పొందుదురు.

పతంజలి యోగసూత్రములు భక్తికి ప్రాధాన్యత నివ్వలేదని కొందరినాదము. నవవిధభక్తులలో ఈశ్వర ప్రణిధానము ఒక్కటి. ఈశ్వర ప్రణిధానమును క్రియా యోగములో చేర్చి పతంజలి మహర్షి భక్తికి అధిక ప్రాధాన్యత నొసంగెను. కనుక యోగసూత్రములు భక్తికి ప్రాధాన్యత నివ్వలేదనుట సరికాదు. ఈశ్వర ప్రణిధానమువలన, దివ్యప్రేమయగు భక్తి, అసంగత, సమతయను సద్గుణములు సాధకునికి లభించును.

తపస్సుచే, ఉపాధులు పునీతములగును. ఇచ్ఛాశక్తి అధిక మగును. స్వాధ్యాయముచేత, మనసు సూక్ష్మతను పొందును. జ్ఞానశక్తి అభివృద్ధి పొందును. ఈశ్వర ప్రణిధానముచేత సాధకుడు నిరహంకారి యగును. అతనిలో ప్రేమశక్తి అధికమగును. అతని హృదయము సువిశాలమగును. ఇచ్ఛ, జ్ఞాన, క్రియా ప్రేమ శక్తులు పరమేశ్వరుని పర రూపములు. ఈ శక్తులు పొందుటచే సాధకుడు ఉత్తమోత్తముడగును. కష్టతరములగు ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార ధ్యాన, ధారణ సమాధులను, యోగసాధనల నభ్యసించుటకు తగిన యోగ్యతను పొంది సత్త్వరముగ తన లక్ష్యమగు కైవల్యమును పొందగలడు.

సాధకుడు - పరీక్షలు

మానవుని జీవితంలో ప్రతి చిన్న విషయంకూడ ఒక పరీక్షయే సామాన్య మానవుడి విషయమును గమనించడు. కాని జిజ్ఞాసువు ప్రతి విషయమును ఎంతో శ్రద్ధతో గమనించును. దానినుండి అతను గుణ పాఠము నేర్చుకొని ముందునకు సాగిపోవును. జిజ్ఞాసు వెక చిత్రకారుని వంటివాడు. తన జీవితమును ఆదర్శముగ చిత్రించి ప్రభువునకు సమర్పించుకొనుట అతని లక్ష్యము. చిత్రకారుడు తన చిత్రరూపులో ఎట్టిలోపం లేకుండ చిత్రించుటకు ప్రయత్నించునట్లు సాధకుడు తన జీవిత చిత్రములో నెట్టికళంకము లేకుండునట్లు తీర్చిదిద్దుటకు ప్రయత్నించును. లోపము చిన్నదని ఉపేక్షచేసిన అదియే కాలగతిలో ప్రమాదకారిగ పరిణమించును. నిష్పరవ్వ చిన్నదని మిన్నకున్న అది ఎంతో ఉపద్రవము తెచ్చిపెట్టును. కనుక లోపమెంత చిన్నదైనను, దానిని ప్రప్రథమముననే నిర్మూలించుకొనవలెను. మనలో చాలమందిలో లోభము (Appropriative instinct) గుప్తముగ నున్నది. దీనిని గమనించక ఉపేక్షచేతుము. అవకాశము లభించినంతనే ఈ దుర్గుణము తలఎత్తును, ఇతరులు కనిపెట్టు చున్నంతకాలము మనమందరము ఎంతో ఉత్తములవలె ప్రవర్తింతుము. వందరూపాయలు మనల నాకర్షించకపోవచ్చును. కొన్నివేల రూపాయలు మనకంటబడినవి. ఎవ్వరు చూచుటలేదు. మనకెన్నో యిబ్బందులున్నవి. అట్టి తరి మనమా ధన మాశింపకుందుమా? త్యాగ రాజువలె “నిధి చాల సుఖమా, రామునిసన్నిధిసేవ సుఖమా” అని మనసును ప్రశ్నించి నిధిని త్యజించగల ధీరులు మనలో నెందరుకలరు? కనుక ఎంతటి చిన్న విషయమునైనను, చక్కగ విమర్శించి మనలో లోపముండిన వెంటనే దానిని సవరించుకొనవలెను. చిన్నచిన్న పరీక్షలలో నెగ్గినపుడే కఠోరమగు పరీక్షలలో నెగ్గగలము. “కామః క్రోధశ్చ లోభశ్చ

దేహేతిష్ఠంతి తస్కరాః, జ్ఞానరత్నాపహరార్థం తస్మాత్ జాగ్రతజాగ్రత” అని పెద్దలు హెచ్చరించినారు. కనుక సాధకులగు వారెంతో అప్రమత్తతతో మెలగవలెను.

ఇందుకు మహనీయులగువారు వారి జీవితములు మనకెక్కువగ తోడ్పడును. ఒక మహాశిల్పిదగ్గర పనినేర్చుకొను శిష్యుడు, తనగురువెట్లు పనిచేయుచున్నాడో గమనించి, తాను అతనివలెనే శిల్పమును మలచుటకు ప్రయత్నించును. మహాత్ములు ప్రతి చిన్న విషయములందుకూడ అత్యంతశ్రద్ధ చూపుచుందురు. ఎన్ని జన్మలనుండియో వారుచేసిన కృషిఫలితముగా వారు ప్రతి చిన్నపనిని మిక్కిలి కుశలముగ చేయగల్గుచుందురు. కర్మలలో కుశలతయే యోగము. (యోగః కర్మసు కౌశలం) అనెడి సూక్తిలోని సత్యము వారి పనులందు చూడవచ్చును. వారి చిరునవ్వు కరచాలనము, మాట ఇవి యవి అననేల అడుగడుగున వారు చేయు ప్రతి పనిలోను ఒక విశిష్టత, పరిపూర్ణత గోచరించును. విలసన వారి హృదయము ప్రేమపూర్ణమై నిర్మలమైయున్నది. ప్రేమపూరితమగు పనులెంతో శక్తివంతములై రాణించును. కారుణ్యమూర్తియగు బుద్ధభగవానుడు కేవలము ఒక్కచిరునగవుతో తన్ను చంపనుద్యుక్తుడైన అంగుళీమాలుడను గజదొంగను నిరస్త్రుని గావించి అతని జీవితమునే పరమ పావన మొనరించెను. మహాత్ములు వ్యర్థముగ ప్రసంగించరు. అసలు నోరైన మెదల్పరు. మౌనముతోనే వారెంతో బోధగావించుదురు. వారి సాన్నిధ్యంలో నున్నంతమాత్రముననే సంశయములు నివారణమగును. రమణ మహర్షి ఏమియు మాటలాడకనే ఎందరికో వెలుగును ప్రసాదించి వారి జీవితముల ధన్యము గావించెను. శిష్యపథము చేరగోరువారికి పరమగురువిచ్చిన సందేశము ‘తు’ ‘చ’ తప్పక పాటించవలెను.

తెలిసికొనుటయు - సాహసించుట

నిశ్చయించుట - మౌనంబనునవి

శిష్యపథంబును కోరువారికి ఉండదగిన నాల్గుగుణంబులు

నాలుగింటిలో చివరిదేయగు - మౌనంబేబహు దుస్సాధ్యంబు
ఉత్తమంబును దుస్సాధ్యంబగు - మౌనంబును నీవభ్యసంపుము.”
(పరమగురువుల చరణసన్నిధి)

కాన మరియు

‘మితభాషిత్యము-మిక్కిలిమేలు; మౌనాభ్యాసం-అంతకుమేలు
మాటలాడగ వలసినపుడు-సత్యదయా సహకారపూర్వముగ
మాటలాడుటను-అభ్యసంపుము” (పరమగురువుల చరణసన్నిధి)

“స్వార్థరహితములైన పనులన్నియు మాపనులే” అని మహాత్ములు
నుడివిరి. వీలనన మహాత్ములు నిస్వార్థులు, త్యాగమూర్తులు; నిండు
హృదయ మున్నపుడే నిస్వార్థమగు సేవ చేయగలము. సర్వభూతముల
యందుండునది తానే. సర్వభూతములు తనలోనే యున్నవనెడి సర్వా
త్మనాభావము మనలో నధికమగుకొలది ఇతరులను చక్కగ అర్థము
చేసుకోగల విజ్ఞత అధికమగును. తత్ఫలితముగ మనముచేయు పను
లన్నియు చక్కగనుండును. మంచి, అప్రయత్నముగ జరిగిపోవును.
హృదయపూర్వకముగ చేయుపనులెవ్వయైనను అందచందములతో రాణిం
చును. సత్యం, ప్రయం, హితం, (సత్యం, శివం, సుందరం) అనెడి
లక్షణములతో ప్రతిపని పుష్టిని చెందియుండవలెను. అప్పుడే మనకర్మలు
అకర్మలుగ వెలయును.

కనుక, నీవిషయములలో సాధకుడు మహాత్ములను ఆదర్శముగ
గొని వారివలె ప్రతిపనిలో నేర్పుచూపించ ప్రయత్నించవలెను. ఈరీతిగ
వ్యవహరించవలసినవచ్చినపుడు ప్రతి చిన్నపనికూడ ఒక పరీక్షయేయగును.
ప్రప్రథమములో ఈ సాధన ఎంతో కష్టతరముగాజేచును. కాని రాను
రాను పనులు జాగ్రత్తగ, చక్కగచేయుట సహజమగును. ఈవరకు
ప్రయత్నముగ చేయుచుండెడి కర్మ సహజకర్మగ మారును. మన లక్ష్య
మేదో తెలియక అజ్ఞానముతో దారితెలియక పరిస్థితులకు లొంగిపోయి
సంసారసాగరములో కొట్టుకొని పోవుచుంటిమా జీవితమునుండి మనమే

మియు నేర్చుకొనజాలము. మనమెదుర్కొను ప్రతి పరిస్థితి ఒకసవాలు (Challenge) గా భావించవలెనని కృష్ణజీ ఉద్ఘాటించుచున్నారు. సవాలుకు ప్రతిసవాలు వుండియే తీరవలెను. జీవితము మనపైచేసెడి సవాళ్లకు మనమొసగెడి సమాధానమేమి? ఉదహరణకు, హినమగు పరిస్థితులలోనుండి మనపై ఆధారపడియుండెడి వారితో మనము వ్యవహరించు తీరునకును, మనకన్న గొప్పవారితో మెలగుపద్ధతికిని తారతమ్యము చూపుచుంటిమా లేక ఇద్దరితో సమపద్ధతిలో వ్యవహరించుచుంటిమా? అని ఎవరికివారు ప్రశ్నించుకొని తగురీతిని వ్యవహరించగల్గినపుడే “విశ్వమానవ సోదరత్వము” అనెడి ఆదర్శమునకు మరికొంత దగ్గరకు చేరగలము. మనలను విమర్శించుచుందురు. ఈ విమర్శలు మనకు ప్రియములైన పొంగిపోదుము. కాని అప్రియములగు విమర్శలపట్ల మనవైఖరి ఎట్లుండును? ఆత్మవిమర్శనచేయక విమర్శకుని తిట్టిపోతుమా లేక ఆవిమర్శనలోనున్న సత్యాన్నిగుర్తించి మనతప్పులను సరిదిద్దుకొందుమా? ఈ విషయములేమో చూచుటకు చిన్నవే! చిన్నవియని ఉపేక్షచేయరాదు. జీవితములో ప్రతి చిన్న సంఘటన మనకొక పాఠమును నేర్పును. హెచ్. పి. బి. గారు చెప్పినట్లు (All alike are your teachers) (అందరు మనకు గురువులే) ఈ వరకు ఉపేక్షచేయుచున్న పెక్కు విషయములయెడ సాధకుని వైఖరి ఎంతోమార్పు నొందవలసియుండును. ద్రవ్యమును ఖర్చుచేయు విషయములో మిక్కిలి జాగ్రత్త వహించవలెను. ఇది నాడబ్బు, నాయిష్టంపచ్చినట్లు ఖర్చుచేయుదును అని చెప్పటకు వీలులేదు. సాధకునకు తనది అని ప్రత్యేకించి ఏదియునులేదు. ఏలనన అంతయు సర్వేశ్వరునిదైనపుడు ఆతని అధీనమందున్న ధనమునకు అతనొక ధర్మకర్త మాత్రమేనని గుర్తించనగును. ద్రవ్యము తనది అనగా తాను సంపాదించినది కావచ్చును. తానొక [ట్రస్టీ] ధర్మకర్తవలె వినియోగము చేయవలెను. బ్యాంకిలోని కోశాధికారి అధీనములో లక్షల ద్రవ్యముండును. అందులోని చిల్లిగవ్వ అతనిదికాదు. మహాత్మాగాంధీ యీ విషయంలో ఎంతో ఆదర్శముగ వ్యవహరించుచుండిరి. ద్రవ్యము బహుళార్థసాధనముగ నుపయోగించుటకు మన కొసంగబడినది. అట్టి ద్రవ్యమును

లోభియై దాచియుంచినను లేదా దుర్వినియోగము జేసినను మనము విశ్వాసఘాతకులుగనే పరిగణింపబడుదుము. అనీబిసెంటుగారు తమ దగ్గరవుండిన ద్రవ్యమును ఎప్పుడును పరోపకారమునకే సెలవుచేసెడిదట. తుదకు జన్మదినమునకై తనకుగాను ప్రత్యేకముగ సమర్పించబడిన ద్రవ్యమునుగూడ ఆమె యితరుల కష్టముల తీర్చుటకొరకే వినియోగించెడిది. ఇతరులు సంతోషముగ నుండుటయే ఆమె పుట్టిన పండుగ.

సామాన్యమగు విషయము మరొక్కటిగలదు. తాము చేసిన పనులను సమర్థించుకొనుట మానవనైజము. కోపము సాధకునకుండవలసిన లక్షణముకాదు. కాని ఒక్కొక్కప్పుడు మనకు విపరీతముగ కోపము వచ్చును. కోపపడినందుకు చింతించక సమర్థించుకొనజూతుము. “ఉదయము నేను పనితొందరలో నుంటిని. అట్టిసమయములో అతను నన్నెంతో తొందరపెట్టెను. మరొక్కరైన అతనిని బయటికి గెంటించి యుండును” అని పొందిన కోపమును సమర్థించుకొన జూతుము. పని చేసిన వానికివ్యవలసిన కూలికన్న తక్కువగ చెల్లించి, “ఇంతకన్న ఎక్కువకూలి ఎవ్వరు యివ్వరు” అని మన యుదారతను సమర్థించుకొన యత్నింతుము!

శిల్పి తన శిల్పమును మలచి జీవంపోసినట్లు జిజ్ఞాసువగు సాధకుడు తనలోని అనవసరమైన భాగములను తొలగించి తన ఆదర్శము మేరకు తన్నుతాను తీర్చిదిద్దుకోవలెను. ప్రగతిని చెందుకొద్ది అతనిలో ఎంత చిన్న లోపమైనను గొప్పగ కన్పించును. కనుక ప్రతి చిన్న విషయములోను ప్రత్యేకశ్రద్ధతో మెలగవలెను. సాధకుని జీవితములో ఇవి ముఖ్యములని చెప్పటకు వీలులేదు. అతని కన్నివిషయములు ప్రముఖ్యములే. దేహపారిశుధ్యత, వేషభాషలు కాలనియమ పరిపాలన, భోజన మజ్జనాదులు, ఇవి యవి యననేల అతని కన్నివిషయములు ముఖ్యములే. పరిపూర్ణత అతని లక్ష్యము. ఈ లక్ష్యం నందుకొనుటకే ఆతననేక జన్మలెత్తును. కర్మలచేయును. ఈ అనిధారా మార్గములో

పయనించవలసిన జిజ్ఞాసువు, ఏకాకియై మార్గము నధిగమించవలసి యుండును. ఏ గురువో, ఏ మహాత్ముడో, ఏ యిష్టదైవమో, చిన్నబడిలో పాఠము చెప్పినట్లు అడుగడుగున తోడ్పడడు. ప్రతివ్యక్తి తన్ను తానుద్ధరించుకొనవలెను. “గురువును నమ్మితిని; ఇక నా కర్తవ్యము తీరినది. నీటముంచిన పాలముంచిన అతనే గతి” అని ప్రయత్నముచేయక మిన్నకుండిన సాధకుడు పురోగమించ జాలడు. గురువు కేవలము మార్గదర్శకుడు; నడక సాగించవలసినది మనమే. కనుక ఎవరికివారు తమ వివేకము నుపయోగించి యుక్తాయుక్త పరిజ్ఞానము కల్గి ముందుకు సాగి పోవలెను. పై నుదహరించిన విషయములు దుస్సాధ్యములని నిస్పృహ చెందరాదు. శిష్యపథము ననుసరించిన వారెవ్వరు మొదటనే పరిపూర్ణులుగ జన్మించలేదు. అపరిపూర్ణతనుంచి పరిపూర్ణతను, అసత్యమునుండి సత్యమును పొందుటే పరిణామముయొక్క పరమలక్ష్యము. ఈ పై నుదహరించబడిన సలహాలన్నియు అపరిపూర్ణులై తమ లక్ష్యమును చేర నిశ్చయించిన వారి నుద్దేశింపబడియే చెప్పబడినవి. శక్తివంచనలేకుండ కృషి యొనర్చుటయే సాధకుని విధి. ఫలాపేక్షపై దృష్టినుంచక కృషియందే లక్ష్యముంచి జీవయాత్రను సాగించుటే సాధకుని కర్తవ్యము సో॥ జినరాజ దాసుగారు “తత్వబ్రహ్మతదస్మి” అను మంత్రమును “తత్కర్మతదస్మి” అనిమార్చి సాధకుల కొసంగెను. ఈ మహామంత్రమును చేయూతగాగొని దుర్గమమగు శిష్యపథము నధిగమింతుముగాక!

పరిణామ నిశ్రేణిలో నరజన్మ అత్యుత్తమమైనది. భగవదంశయగు జీవుడు కొన్ని కోట్ల సంవత్సరములు మృత్వాపాణాది ఖనిజవర్గము లోను తదుపరి వృక్షజంతు సంతానములోను పరిణతినిచెంది తుదకు మానవత్వము నొందుచున్నాడు. మానవత్వము నొందిన తరువాత అసంఖ్యాకములగు జన్మలలో విషయాసక్తుడై దారి తెన్ను తెలియక ప్రవర్తించి ఎంతో అనుభవమును సంపాదించి తుదకు తానెవరు, ఎచ్చటి నుండి వచ్చుచున్నాను, తన గమ్యమేది అని యోచించుటకు మొదలిడును. తానెవరో తనగమ్యమేదో తెలిసికొనినతర్వాత తనగమ్యము

నత్యంత శీఘ్రముగ చేరుటకు కృషిసలుప ప్రారంభించును. ఇట్టి ప్రయత్నము సలిపెడి సాధకుడే జిజ్ఞాసువు. జిజ్ఞాసువు పయనించు మార్గమే దుర్గమమగు నివృత్తిమార్గము. ఎన్నియోజన్యులలో తను చేరవలసిన లక్ష్యమును కొద్దిజన్మలలో చేరవలయునని నిశ్చయించినపుడు భవిష్యత్ జన్మలలోని ఒక్కొక్కజన్మలో అనుభవించవలసిన కర్మభార మధికమగును. ఒక్కొక్కజన్మలో ఎన్నో కఠినములగు పరీక్షలకులొనై తుదకు పరిపూర్ణుడై తన లక్ష్యమును చేరగల్గుచున్నాడు. అయాజన్మలలో నివ్వబడిన అవకాశములబద్దరా అతను పరీక్షితుడగును. అవకాశములను విజ్ఞతతో నుపయోగించుకొనగలిగిన అతను మరింత త్వరితముగ ప్రగతి నొందును.

ఒక జన్మలో జీవుడు ఆగర్భశ్రీమంతుడై జన్మించును. పరిస్థితులన్నియు అతని కనుకూలముగ నుండును. తన ధనమును, కాలమును భోగలాలసుడై జీవితమును వ్యర్థముచేసికొనిన, అతని ప్రగతి ఒక జన్మ కాలము వెనుకబడును. మరొకజన్మలో సాధకుడు దరిద్రుడై జన్మించును. దరిద్రబాధకు లొనైనవారు, పలువురు, విధిని దూరుచు ఖిన్నతచెంది తమకన్న ఉత్తమస్థితిలోనున్న వారియెడ అసూయాగ్రస్తులై జీవించుచుందురు. సాధకుడగు జీవికి ధనమెంత పరీక్షయో, దారిద్ర్యము అంత కన్న మిన్నయైన పరీక్ష. భరించరాని యిడుముల పడుచు తాజేసిన దుష్కర్మఫలితమే దరిద్రమని, దానిని ఓరిమితో భరించుచు తృప్తిగ జీవించగల్గుట సాధకుని విధి. ప్రతివానిలో కామక్రోధాది అరిషడ్వర్గము గుప్తములై యుండును. అవకాశము లభించినంతనే అవి చెలరేగును. దారిద్ర్యమను అవకాశము లభించినపుడు మానవునిలో దాగియుండెడి అసూయాద్వేషములు, పెల్లుబికివచ్చును. ఈ శత్రువులకు లొంగక సాధకుడు జీవించగల్గుటే అతనిజన్మలో నెదుర్కొనవలసిన పరీక్ష.

పరీక్షలో విజయము సాధించుకొలది సాధకుని సహనశక్తి అధికమగును. సహనశక్తి అధికమగుకొలది అతనికి మరింత కఠోరములగు

పరీక్ష లొసంగబడును. ఈ పరీక్షలద్వారా పురాకృతకర్మ సత్వరముగ నిర్మూలనమగును. ఈ సత్యమును తెలిసికొనిన సాధకుడు ఎంతటి కఠోరమగు కష్టములనైన సులభముగ అనుభవించగలడు. తానెక్కువగ ప్రేమించువ్యక్తి తన్ను ప్రేమించక ద్వేషించును. సాధకునకిది యొక గొప్పపరీక్ష. భర్త తన్నెంత హీనాతిహీనముగ జూచుచున్నను, ఇంచుకేని చలించక వ్యధపడక అతని దైవముగ ప్రేమించెడి పతివ్రతలీ సాధక శ్రేణికి చెందినవారై వుండనేవును. “నీ శత్రువును ప్రేమించుము” అని విసుక్రిస్తు బోధించెను. ద్వేషించువారిని ప్రేమించుట, చెల్లియుండియు సైరణచేయుట సిద్ధపురుషుల లక్షణములు. అదర్శమైన ప్రేమకు వారి జీవితములు నిదర్శనములు. వీరిప్రేమ ప్రతిఫలము నపేక్షించనిది. వీరే శత్రుమిత్రులయెడ మానావమానములయెడ సమభావముతో ప్రవర్తించెడి స్థితప్రజ్ఞులు, సర్వసములని పేరొందిన పండితులు; యోగిపుంగవులు. కర్మబంధములనుండి విముక్తులై అత్యధిక శక్తిసంపన్నులై నిరాఘాటముగ లోకసేవ యొనర్చి ప్రపంచముయొక్క కర్మభారమును వహించెడి మహాత్ముల దివ్యపథము నందుకొనుటే జిజ్ఞాసువగు సాధకుని పరమ లక్ష్యము. ఈ స్థితి నొందజేయుటకే ఈ కఠోరపరీక్ష లుద్దేశింపబడినవి.

మూలసూత్రముల నిర్భయముగ ప్రకటించి సత్యముకొరకు తమ సర్వము నర్పించుటకు సిద్ధంగానుండుట, అతి కర్కశమగు పరీక్ష. సత్య వ్రతుడగు బ్రూనో పండితుడు తాను విశ్వసించిన సత్యమును బాహటముగ ప్రచారమొనర్చి ఘోరములగు చిత్రహింసలకుపాల్పై తుదకు సజీవముగ ఆహుతియయ్యెను. “సర్థామస్మోర్” అను మరియొక మహా నీయుడు చిరునగవుతో పురికంబమెక్కి కొన్నిక్షణములలో తన్ను వధింపబోవు తలవరితో సల్లాపము లాడెనట.

గమ్యము సమీపించుకొలది సాధకుల పరీక్షలు కఠినాతికఠినములగుచుండును. సాధకునిలో కల్మషము మచ్చుకైన లేకుండ పరిశుద్ధిని చేయుకొరకే ఈ అగ్నిపరీక్ష లుద్దేశింపబడినవి. పరిశుద్ధుడగుకొలది అతను

ధీరాతిధీరుడు, ప్రశాంతచిత్తుడగుచు వచ్చును. ఎంతటి కల్లోల పరిస్థితులలోనైనను అతని మనస్సు సముద్రములోని పర్వతమువలె స్థిరముగా నుండునా లేదాయని అతను పరీక్షించబడును. ఈ పరీక్షలో పరిస్థితులన్నియు తారుమారగును. తనవారందరు తన్ను విడనాడుదురు. తన సన్నిహితులే అవినీతికి హింసకు పాల్పడుదురు. ఒకానొకనాడు తన అడుగులకు మడుగులొత్తిన ప్రజానీకము తన్ను హేళనచేయును. అవమానించును. ఇట్టిపరిస్థితులకు గురియై అన్యాయముగా వాడిములుకులతో శిలువపై బిగగొట్టబడి అవమానితుడైనపుడు ఏనుక్రీస్తువంటి మహాత్మునకు కూడ మనసు క్షభించెను. గజేంద్రునకువలె కలడు కలండనెడివాడు కలండేలేడోయని సంశయముకలిగి “ప్రభూ నీవుకూడ నన్నువిడనాడితివా!” యని వెతజెందెను. “అవీచి” యనబడెడి ఈస్తితి కొన్నిక్షణములేయైనను భరించ నశక్యమై క్రీస్తువంటి ధీరచిత్తుని చిత్తముకూడ కలచివైచెను. అనుభవమువలన సాధకునిలోని ఆఖరు అవిద్యయను తెరతెగిపోయి జ్ఞానోదయము అయినవెంటనే “ప్రభూ! నన్నుహింసించెడి యీబిడ్డలు కేవలం అమాయకులు. వీరిని క్షమించు” మని ప్రార్థించెను.

సాధకుడు ఈ విధమగు పరీక్షలలోనెల్ల ఉత్తీర్ణుడై శుద్ధబుద్ధముక్తుడై ప్రపంచ కర్మభారమును వహించి లోకసేవచేయు మహాత్ముల సంఘములో నొక్కడై లోకసేవా పరాయణుడగును. కష్టతరమగు పరీక్షల ననుభవించుటలో దుష్కర్మఫలితము తొలగిపోవును. తత్ఫలితముగ అతని ప్రగతి నిదివరకు నిరోధించిన అడ్డంకులు తొలగిపోవును. క్షేత్రము పరిశుద్ధమై వుండును. అందు సద్బీజముల నంకురింపజేయుటే సాధకుని కర్తవ్యము. “అన్నిసద్గుణములకు పునాది నిస్సార్వభౌత” కనుక ఈ గుణమును సాధకుడు పెంపొందించుకొనవలెను. తాము నిస్సార్వభౌతమగు సేవ చేయుచున్నామని చెప్పుకొనువారు మనలోనెందరోకలరు. నిజముగ నిస్సార్వభౌత గలవ్యక్తి ఎప్పుడు ఆత్మస్థుతి గావించుకొనడు. స్వార్థము ఎన్నియో రూపములలో తలఎత్తుచుండును. ఒకవైపు దానిని అంతరింపజేసిన మరియొక రూపముతో నది అవతరించును. ఈ విషయములో సాధకుడు

అప్రమత్తుడై మెలగవలెను. స్వార్థమును దీర్ఘరోగమును నిర్మూలించుటకు కఠినమగు ఆత్మవిమర్శ నిస్సాన్నిధ్యమగు సేవయనునవి దివ్యోషధములు. నిస్సాన్నిధ్యముగా వ్యవహరించెడి వ్యక్తి ఎంతటి గురుతర సమస్యలైన అత్యంతసులభముగ పరిష్కరించగలడు. అసిధాగామార్గముని వర్జింప బడెడి శిష్యపథమును. పూలబాటగ నొనరించగల అపూర్వసాధనము, నిస్సాన్నిధ్యత. “నిస్సాన్నిధ్యతతో మానవసేవలో తన్మయతనొందుట, ఈశ్వర సంకల్పముయొడ అచంచలములగు భక్తివిశ్వాసము అను రెండును శిష్యపథమున పయనించెడి సాధకునకు రక్షరేకువంటివని” స్వామి సుబ్బరావుగారు ఉద్ఘాటించిరి. కరుడుగట్టిన పూర్వపు వాసనలే స్వార్థము. స్వార్థమే కామక్రోధాదులకెల్ల పుట్టినిల్లు. జీవుని బద్ధుని చేసినది స్వార్థత. ముక్తుని చేయునది త్యాగము. అందుకే “త్యాగేనైకే అమృతత్వ మానశుః” అని శ్రుతిమాత త్యాగమును స్తుతించుచున్నది. త్యాగజీవులే ఆత్మైకత్వము నెరిగిన ధీరోత్తములు. వీరికే మోక్ష సామ్రాజ్యము కరతలామలకము. శిష్యపథమున పయనించెడి సాధకునకు ఉపనిషద్వాణి యీ విధముగ నుద్బోధించుచున్నది.

“ఉత్తిష్ఠత, జాగ్రత ప్రాప్యవరాన్ని బోధిత
కురస్యధారానిశితా దురత్యయా
దుర్గం పథంసత్కవయో వదన్తి”

లెండు మేల్కొండు సద్గురువులను పండితులను చేరి చక్కగా సద్బోధ చేసుకొనుడు. “కత్తి పదునుపై నడకెంత కష్టమగునో యట్లే తత్పథంబును బొందుటండు బుధులు.” ఇహలోక జయాపజయములు తాత్కాలికములు. ప్రతిజీవికి అంతిమ విజయము తథ్యము. కాన త్వరితముగ అంతిమ విజయమునుపొంది నిరాఘాటముగ మానవాళికి సేవచేయుచు ఈశ్వర సంకల్పమును నెరవేర్చు సిద్ధసంకల్పులైన జిజ్ఞాసువుల నుద్దేశించిన ఒక సుప్రసిద్ధ ఆంగ్లకవి వాక్యములు మనకెంతో చేయూత నివ్వగలదు.

*"No retreat, no retreat, they must conquer
or die who have no retreat."*

“విజయకాంక్షులకు రెండేగతులు. విజయమో వీరస్వర్గమో”.
ఈ దివ్యమగు సందేశమును చేయూతగాగొని విజయగొంతులేక ముందుకు
సాగిపోవుటే శిష్యపథమున పయనించు సాధకుని కర్తవ్యము.

(మూలం - శ్రీరాంగారి ఒక ప్రసంగము)

సాధకుడు - విశేషధర్మాలు

నీతి నియమాలు అందరికీ ఒకేవిధంగా వుండవు. ఆయాస్థాయిని బట్టి నీతి నియమాలు నిర్ణయింపబడుతూ వుంటాయి. పూర్వము ప్రతి వర్ణానికి, ప్రతిఆశ్రమానికి, నియమాలు నీతులు వేరువేరుగా వుండేవి. ఆనాడు సంఘానికి వుండిన గొప్పదనం, కేవలం ఈ వర్ణాశ్రమ వ్యవస్థపై ఆధారపడి వుండేది. ఒక కులానికి, మరొక కులానికి, ఒక వయసుకు మరొక వయసుకు వుండే ధర్మాలు వేరువేరుగా నిర్ణయింపబడివుండేవి. ఆ వయసుకు, ఆ వర్ణానికి, ఆ ఆశ్రమానికి, ఆదేశానికి, ఆకాలానికి, అవ సరమని అనుభవజ్ఞులగు పెద్దలచే నిర్ణయింపబడిన ధర్మాలను స్వధర్మం అని చెప్పవచ్చు. ఆయా తరగతులలో నున్నవారు, ఆ ప్రత్యేకధర్మాలను అనుసరిస్తే తప్పక పురోగతి నొందుతారు. బ్రహ్మచారులు గృహస్థధర్మాలు గృహస్థులు సన్యాసాశ్రమ ధర్మాలు, సన్యాసులు గృహస్థధర్మాలు, అను సరిస్తే అది అధర్మమవుతుంది. అందుకే “స్వధర్మ నిదనం శ్రీయః, పర ధర్మో భయావహః” అని గీత వుద్ఘాటించింది. ఈనాడు వర్ణాశ్రమధర్మాలు అడుగంటినా, మరొక పేరుతో సంఘంలో తరగతులెర్పడి, ఆయా తర గతులు, వాటివాటి పురోగతిని దృష్టిలోవుంచుకుని కొన్ని నియమాలు విర్వాటు చేసుకుంటున్నాయి.

రాజ్యాంగానికి అనువర్తించే నీతికి, సామాన్యనీతికి భేదంవుంది. అలాగే ఒక రాజ్యాంగం శాంతి సమయములో అనుసరించే నియమాలకు, యుద్ధసమయంలో అనుసరించే నియమాలకు తేడాలువుంటాయి. అలాగే ఒక కాలంలో వుండేనీతికి, మరొకకాలంలో వుండేనీతికి భేదంవుంది. కృతయుగంలో వుండేధర్మాలకు, యితర యుగ ధర్మాలకు చాలా తేడా వుంది. ఒక దేశంలో వుండేనీతి మరొకదేశంలో పాటించడంలేదు. కనుక ధర్మాలు (నీతినయమాలు) దేశ, కాల వ్యవస్థలనుబట్టి మారుతూ

వుంటాయి. కనుక దేశకాల వ్యవస్థా భేదములనుబట్టి తదనుగుణ్యమైన నీతినియమాలను అనుసరించే మానవునిజీవితం సాఫీగా జరిగిపోగలదు. అందుకే కాబోలు “Be a Roman while in Rome” అనే ఆంగ్ల ఆర్యోక్తి సుప్రసిద్ధమైంది. దానిఅర్థం ఎప్పటికప్పుడు మన అనుకూలాన్నిబట్టి స్లేటు మారుస్తూండమని కాదు. ఆయా దేశకాలాలనుబట్టి మానవుడు తన జీవితమును సరిదిద్దుకోవాలి అని దానిభావం. సామాన్య వ్యావహారిక నీతి నియమాల అనుష్ఠానంలోనే ఎంతో తేడావున్నప్పుడు, ఆధ్యాత్మిక పురోభివృద్ధి నొందుతూ మోక్షమే తమ లక్ష్యమని భావించి, జ్ఞానదీక్షను పొందటానికి, అర్హతను సాధించాలనే ప్రయత్నంలోవున్న సాధకుడు అనుసరించే నీతి నియమాలకు, సామాన్య లౌకిక నియమాలకు ఎంతో వ్యత్యాసముండటంలో ఏమీ ఆశ్చర్యములేదు. సాధకుడు అనుసరించేమార్గం కత్తి పదు నుపై నడకవంటిది. ఏమాత్రం పొరపాటు అజాగ్రత్తకు లోనైన అతను పతితుడగు అవకాశమున్నది. ఎన్నో జన్మములనుండి సాధించిన ఉత్తమ స్థాయినుండి దిగజారిపోగలడు. అదేపొరపాటు సామాన్యమానవుడు చేస్తే అంత ప్రమాదానికి గురికాడు. విమానంనుండి పడితే కలిగే ప్రమాదానికి, ఎద్దులబండినుండి పడితే కలిగేదెబ్బకు ఎంత వ్యత్యాసముంటుందో సాధకుని నైతిక పతనానికి అంత తేడా వుంటుంది. “ఎవరైన నీ పల్లు విరగ్గడితే వాని పల్లు రాలగొట్టు” అనే సామాన్య ధర్మానికి “నిన్ను ద్వేషించిన వానిని నీవు ప్రేమించు, చెరుపును చెరుపుతో ఎదుర్కోవద్దు” (Resist not evil with evil) అనే విశేష ధర్మాలకు ఎంతో తేడావుంది. విశేష ధర్మాలు సామాన్యులు అనుష్ఠించుట చాల కష్టం. ‘జీవహింస చేయరాదు అనే ఒక ధర్మంవుంది. ఇంట్లో పాములు, తేళ్లు ప్రవేశించినప్పుడు, సామాన్యుడు సాధకుడు ఏ విధముగ ప్రవర్తించవలయునో బిసెంటమ్మగారు చక్కగా తెలియజేశారు. ఒకతూరి బిసెంటమ్మగారి గదిలో పాము ప్రవేశిస్తే దాన్ని చంపవద్దని ఆమె అక్కడున్నవారిని ఆదేశించింది. మరొకప్పుడు హానిచేయు జంతువులను చంపుట తప్పకాదని చెప్పుచుండగా ఆవిడను “అదినం మీ గదిలోనికి పాము ప్రవేశిస్తే చంపవద్దనిచెప్పితరే, యాదినం ఈ విధమైన బోధ చేయుచున్నారు.

మీ మాటలను ఏ విధముగా సమన్వయ పరుస్తారని" ప్రశ్నిస్తే వారు 'అదినం పాము నేను నివసించే గదిలో ప్రవేశించింది. నేను సన్యాసిని, అహింస సన్యాసులకు పరమధర్మము. కనుక నేను పామును చంపవద్దని చెప్పితిని. అహింస సామాన్య గృహస్థులకు సామాన్యధర్మం. వారు దానిని విశేషధర్మముగా అనుసరింపజూనిన గృహస్థు తనవిధులను నిర్వహించ జాలడు. కనుక సామాన్యులు హనిచేయు జంతువును చంపుటలో తప్పు లేదని" నుడివిరి. కనుక సామాన్యులకూడ తప్పనిసరిగా హింస చేయ వలసి వచ్చినపుడు కృతార్థములేకుండ ప్రవర్తించవలెను. సామాన్యులకు సాధకుని నియమాలు ఎంతో కఠినంగా అగుపిస్తాయి. 'ఏటుకు ఏటు' సామాన్య ధర్మమైతే "చెల్లియుండియు నైరణ చేయుట" "కీడుచేసిన వానికి మేలుచేయుట," అనేవి విశేష ధర్మాలు. సాధకుడు విశేష ధర్మాలనే అనుసరిస్తాడు.

విశేష ధర్మాలను అనుసరించు సాధకుడు కడుజాగ్రత్తతో మెల గాలి. చేసిన సాధనాఫలితంగా వీరిమనస్సు, సంకల్పాలు సామాన్యుల సంకల్పాలకన్నా ఎంతో శక్తివంతంగా వుంటాయి అందుచేతనే వీరు చేసే పనులుకూడ ఎంతోపవిత్రంగా పటిష్టంగా వుంటాయి. తపోధనుల వరాలు, కాపాలుకూడ ఎంతో శక్తివంతంగా వుంటాయి. మంచిచేస్తే తనలో మంచి తనం పెరుగుతుంది. చెడుచేస్తే తనలోని చెడు అధికమౌతుంది అనేది ప్రకృతి సిద్ధాంతం. సాధకుని తలంపులు, చర్యలు సామాన్యులకన్నా ఎన్నో రెట్లు శక్తివంతంగా వుంటాయి. కాబట్టి అతడు చాల అప్రమత్తతతో మెలగవలసి వుంటుంది. తనకు హని కల్గించినవారికి, ప్రతిహాని కలుగ జేస్తే ప్రత్యర్థికన్నా అతనే ఎక్కువ హని పొందగలడు. సాధకుని ప్రతి క్రియవలన అతనిలోని ఈర్ష్యాద్వేషాలు మరింత బలిష్ఠము లౌతాయి. తనలో యిదివరకులేని లేక దాగియుండే దుర్గుణాలకు మరింత ప్రోత్సాహ మిచ్చిన వాడవుతాడు. అట్లుగాక, కీడుచేసినవానికి కీడు చేయుటకు బదులుగా అతనిపై సద్భావ పరంపరలు పంపగల్గితే తనలోని శాంతము మరింత అభివృద్ధి నొందుటయేగాక, అతని శక్తివంతములగు

సంకల్పముల ప్రభావముచేత, తనకు కీడెంచిన వానిలోని మంచికి, మరింత దోహదము చేసిన వాడగును. బహుశ ఏసుక్రీస్తు బోధనలోని 'చెడును ఎదుర్కొనవద్దు' అనేసూత్రం యొక్క భావం ఇదే అయివుండాలి. దొంగ ఎన్ని దొంగతనాలు చేసి శిక్ష పొందినా అతనికేమీ బాధ అని పించదు. ఎందుకంటే నేరం చెయ్యటం, శిక్ష పొందటం, అతనికి అలవాటుగా మారాయి. కాని ఏనాడు దొంగతనం చేయనివానిపై అన్యాయంగా దొంగతనం ఆరోపించబడినపుడు అతనెంతో భాదపడతాడు. నిజాయితీగా జీవించే ఉద్యోగి పొరపాటుగా అవినీతి పాలైనపుడు అతను పొందే బాధ యింతా అంతా అని చెప్పేదానికే వీలుండదు. ఒక్కొక్కపుడు అతనుపొందే పశ్చాత్తాపము ఆత్మహత్యకుకూడ దారి తీస్తుంది. దుర్యోధనుడు ఎన్ని అకృత్యాలుచేసినా తుదకు వంశనాశనమైనా అతను ఎంతమాత్రం భాదపడలేదు. కాని ధర్మరాజు విజయాన్ని పొందినప్పటికి అత్యధికమైన మానసికవ్యధ పొందినాడు. కనుక సాధకుడు కామ క్రోధాదులకు లోనుకాకుండా జాగ్రత్తగా మెలగాలి. అతి శాంతుడై మెలగాలి.

“సోదరత్వము” అనేది ముముక్షువగు సాధకుని నైతిక జీవనానికి ప్రాతిపదిక. అతను చేసే పనులన్నిటో సోదరత్వం ప్రతిబింబిస్తూ వుండాలి. ఇతరులు అన్యాయంగా తన్ను హింసించినపుడు అతని ధర్మమేమి? అతనుకూడ సామాన్యునివలె ప్రతీకారానికి పాల్పడితే కలిగే లాభమేమి? సమస్త సృష్టిలో తాను ప్రతిప్రాణి దేహంలోని వివిధ భాగాలు అని సర్వాత్మనా భావాన్ని పొందటం ఆశయంగా గల సాధకుడు ఇతరులను హింసిస్తే తన దేహంలోని మరొక్క భాగాన్ని హింసించినవాడు కావడంలేదా? పొరపాటున నాలుక కొరుక్కుంటాము. అట్లాఅని నాలుక కొరికినందుకు ప్రతిచర్యగా పండ్లను రాలగొట్టుకుంటామా? కనుక సర్వాత్మనా భావం కల్గి విశ్వసోదరత్వమే తన జీవితధ్యేయం అనేభావంతో మెలిగే సాధకుడు తనకు అపకారం చేసినవానికి ప్రత్యపకారం ఎన్నడూ చేయజాలదు. తన చిన్నతమ్ముడు చేసిన పొరపాట్లను సానుభూతితో క్షమిస్తాడు. అతనిపై సద్భావములను పంపిస్తాడు. తాను ప్రతీకారం చేయగలిగియు అపకారం చేయక, ప్రతిగా మహాపకారాన్నే చేస్తాడు. కనుక

సర్వభూతహితులు, సాధుచిత్తులు, ముముక్షువులు, పరమేశ్వర సంకల్పము నెరవేర్చుటకు, బద్ధ కంకణులైన మహాత్ములు, అపకారము చేసినవారియెడ ప్రతీకార బుద్ధితోగాక, క్షమాబుద్ధితో ప్రవర్తిస్తారు. వారిపై రవంతేని ద్వేషభావము చూపక వారి నాశీర్వాదిస్తారు. అపకారులు చేసిన దుష్కర్మకు వారు ప్రతిఫలం అనుభవింపక తప్పదు. ప్రతిఫల మనుభవింపజేయుట, కర్మదేవతల పని. అది వారి బాధ్యత కాబట్టి వారికా కర్మఫలమంటదు. కాని మనము ప్రతిక్రియకు బూనిన మరల దాని కర్మానుభవమును పొందక తప్పదు. ఒకడు బుద్ధభగవానుని విపరీతముగ దూషించ ప్రారంభించెనట. బుద్ధుడు మారు మాటాడక ప్రశాంతముగ నాతనిని ప్రేరించి తుదకాతని నొక ప్రశ్న వేసెను. “నీవు ఒకవస్తువును నీ స్నేహితునికి బహూకరింపబోగా అతనావస్తువును స్వీకరించనపుడు ఆ వస్తువు ఎవరికిచెందును?” “ఆ వస్తువు నాదగ్గరనేయుండును” అని అతడు సమాధానమిచ్చెను. అందులకు బుద్ధభగవానుడు “మిత్రమా! నీవు యింతవరకు నన్ను నిందించితివి. నీ దూషణను నేను స్వీకరించను. కనుక నీ దూషణ నీకే చెందును.” అని నుడిచెను. అదే విధముగ ఇతరులు చేసిన అపకారమును సరకు చేయకుండుటవలన సాధకుని కెట్టి దుష్కర్మ వాటిల్లదు. అంతమాత్రముతో ఆగక సాధకుడు తన్ను ద్వేషించిన వారిపై ద్వేషభావములుగాక ప్రేమ భావములను ప్రసరింపజేసిన తనలోని ప్రేమను అతిశయింప జేసుకొనుటయేగాక, తన్ను ద్వేషించువారికికూడ, అంతరంగికముగ, సహాయపడిన వాడగును. కనుక ఈ పద్ధతి నవలంబించుటవలన సాధకుడు ద్విగుణీకృతముగ సత్ఫలముల నొందును. తన ప్రగతితోబాటు తన్ను ద్వేషించువారి ప్రగతికి కూడ తాను దోహద మొనర్చినవాడగును.

ఈవిధముగ ప్రవర్తించుటచే సాధకుని జీవితమెంతో ప్రశాంతతతో సంతోషంతో కూడియుండును. కనుక మహాత్ముల పథము చేరగోరిన మనమెప్పుడు సోదరభావము గల్గి ఇతరులకు చేతనైన సహాయము చేయుచు మన ప్రగతికేగాక సోదర మానవ ప్రగతికూడ తోడ్పడిన వారల మగుదుము.

ఆదర్శములయొడ నిరంతరదృష్టి

ఈశ్వర సంకల్పముచేతనే ఈ విశ్వమంతయు ఆవిర్భవించినది. భగవంతుని నుండి బయలువెడలిన భగవదంశ అనంతకాలము సూక్ష్మ లోకములలో పరిణతినిచెంది మృత్యాపాణాదులలో, చెట్లుచేమలలో, జంతు వర్గములలో, అసంఖ్యాకములగు ఉపాధులనుపొంది తుదకు మానవుడుగా పరిణామము నొందుచున్నది. మానవులు స్వార్థజీవులై ఇంద్రియ సుఖ ములకు దాసులై తమ సుఖముకొరకు యితర ప్రాణులకెంతటి కష్టము సంభవించినను లెక్కచేయక అజ్ఞానముతో అలమటించుచూ ఎన్నియో జన్మల నెత్తిరి. అనేకములగు దుఃఖానుభవములను పొంది విసిగి వేసారి, విషయభోగములు దుఃఖకారణములేగాని శాశ్వతానందమును పొంద జేయవని మానవుడు తెలిసికొనును. “నీ వెవ్వడవు? నే నెవ్వడను? ఎక్కడి నుండి వచ్చితిని? ఏది గమ్యము?” (కస్త్యం? కోహం? కుతఆయాతః) అని ప్రశ్నించుటకు మొదలిడును. ఇదియే జిజ్ఞాసకు ప్రారంభము. ప్రవృత్తి నుండి నివృత్తి మార్గమునకు తరలెడి మానవ జీవితములోని ముఖ్య పుట్టము. ఎప్పుడు ఆత్మజిజ్ఞాస ప్రారంభమైనదో, అప్పుడు తన సమస్య లకు తగిన సమాధానము పొందుటకొరకు తీవ్రముగా కృషియొనర్చును. ఈ సత్యాన్వేషణలో జిజ్ఞాసువుయొక్క విలువలు మారినవి. ఇంతవరకు అత్యధికముగా నాతని ఆకర్షించు ధనము, భోగము, అధికారము, కీర్తి మున్నగు లౌకిక విషయములపై నాతనికి జుగుప్స కలిగినది. ఐహిక విషయము లందాసక్తుడై యుండవచ్చును. కాని ఇప్పుడవి అతనికి అముఖ్యములు.

జిజ్ఞాసులగు సాధకుల సహాయార్థము, దివ్యజ్ఞాన సమాజస్థాపకు గాలును, పరమగురువులకు అనుంగు శిష్యురాలునగు హెచ్. పి. బ్లావట్స్కిగారు ఒక చక్కని సాధనాక్రమమును రూపొందించినది.

“పరిశుద్ధ జీవనము, నిష్పక్షపాతమైన మనస్సు, నిర్మల హృదయము” అను సోపానములతో కూడిన సువర్ణ సోపాన పంక్తి సాధకుని దివ్య జ్ఞానాలయమును చేరవేయును. ఈ దివ్య జ్ఞానాలయమును చేరుటే మానవ పురోభివృద్ధి పరిపక్వతయొక్క ఆదర్శము. ఈ దివ్యజ్ఞాన ఆలయ శిఖరము నధిరోహించిన సాధక శ్రేష్టులకు గుప్తశాస్త్రముచే నిర్దేశించబడిన ఈశ్వర సంకల్పముయొక్క స్వరూప స్వభావములు సుస్పష్టముగ గోచరించును. అనేకదశలలో పరిణతిచెందుచున్న భగవదంశల స్థితిగతులన్నియు దృగ్గోచరమగును. అజ్ఞానముతో దారి తెన్ను గానక అలమటించుచున్న సోదర మానవులను సత్వరముగనుద్ధరించి తమంతవారినిగా జేసి, ఈశ్వర సంకల్పమును శీఘ్రముగ నెరవేర్చుటకు తీవ్రమగు కృషినిసలుప సమకట్టుదురు.

నివృత్తి మార్గమున పయనించు సాధకులు ఈ సువర్ణసోపాన పంక్తి ననుసరించిన శీఘ్ర పురోగతి నొందగలరు. సాధకులు నిరంతరము తమ ఆదర్శములను స్మరించుచుండవలెను. స్మరించుకున్న తమ ఆదర్శమేదో తమ లక్ష్యమేదో, మరపునకు వచ్చి అపామార్గము పట్టెడి అవకాశమెంతేని కలదు. కామమోహితులును, అజ్ఞానాంధులునగు మానవులకు ప్రతినిధియగు ధృతరాష్ట్రుడు యోగీశ్వరుడైన కృష్ణునిచే అర్జునునకు బోధింపబడెడి సద్బోధలన్నియు, సంజయునిద్వారా విని ఆనందించుచుండ, సంజయుడు రాజునుద్దేశించి, “రాజా! బోధనలెంతో చక్కటివని విని ఆనందించినంత మాత్రమున ప్రయోజనము లేదు. వానిని మరి, మరి స్మరణ గావించుచుండవలెను.” (రాజన్ సంస్మృత్య, సంస్మృత్య, సంవాద మిమమద్భుతమ్) అని హెచ్చరించెను. ప్రకృతి ప్రభావంచే విస్మృతి కలుగును. అందుచే నెంతటివారైనను, ఒక్కొక్కతూరి, పెడదారి పట్టుదురు. కాని నిరంతరము ఆదర్శముల సంస్మరణ ప్రభావముచే ఒకవేళ పెడదారి త్రొక్కినను సత్వరము తప్పిదము గ్రహించి సన్మార్గ మనకు త్వరితముగా చేరవచ్చును. జన్మ సాఫల్యములగు మంత్రములే యీ మానవాదర్శములు. వీనిని స్మరించిన ఆదర్శములతో నొక్కటి కాగల అవకాశ మెంతేని కలదు.

మానవాదర్శముల నందుకొని, దివ్యజ్ఞానాలయమును చేరిన మహాత్ములు, త్రొక్కిన త్రోవన నడచుటే శిష్యపథమున పయనించుచున్న సాధకుల ముఖ్య కర్తవ్యము. మార్గదర్శకులగు పరమగురువులే శిష్యుల కాదర్శము. వారిచే శిష్యులుగ అంగీకరింపబడుటయన వారు పొందిన గుణములను పొంది వారియాదర్శముల మన్నించి వారుచేయుచున్న పనులకు సంపూర్తిగా సహకరించవలెను. ఇట్టి శిష్యాత్వములకొరకు గురువులు అనవరతము నిరీక్షించుచున్నారు. పరమగురువులు సంగరహితులు, త్యాగ నిరతులు, యోగిపుంగవులు. శిష్యులుకూడ వారిపలెనె సంగరహితులు, త్యాగనిరతులు, యోగిపుంగవులు, లోక సేవాపరాయణులు గావలెను. బురదలో నుండియు బురద నంటక నిర్మలమైయుండు పద్మమువలె సంసారములో నుండియు దాని వాసనలకు చిక్కక, నిర్మలుడై సంగరహితుడై శిష్యుడు జీవించవలెను. కర్మల నొనర్చుచు, కర్మభారముగాని కర్మ బంధముగాని పొందని యోగివర్మడుగా రూపొందవలెను. ప్రపంచ విషయములను మానవు డనుభవించవచ్చును. కాని త్యాగముతో అసంగుడై అనుభవించవలెను. “స్వార్థముతో విషయముల ననుభవించువాడు దొంగ” అని ఉపనిషత్తు లుద్బోధించుచున్నవి. త్యాగము గావించ వలసినది విషయములు కాదు. విషయాసక్తి, అహంకార, మమకారములు, పేరు ప్రతిష్ఠలు వీనియందుండెడి ఆసక్తియే బంధము, విరక్తియే మోక్షము. విషయాసక్తులగుటచే మానవులు ఎంతో భారమగు కర్మకు బద్ధులై యున్నారు. వ్యక్తిగత కర్మయే ఇంత భారమైనపుడు, మొత్తం ప్రపంచమునగల మానవుల కర్మ ఎంత గురుతరమైనదో ఊహింపవచ్చును. ఇదియే లోకపాలకులగు మహిషీరమునకు చెందిన మహాత్ములు వహించుచున్న ‘భారమగు ప్రపంచకర్మ.’ విసుక్రిస్తు శిలువను మోసెను. అదే శిలువకాతడు వాడి ములుకులతో బిగగొట్టబడెనట. అత్యంత భారమగు మానవాళియొక్క దుష్కర్మనంతను వహింతునని అతను చేసిన ప్రతిజ్ఞకు చిహ్నమే శిలువను మోయుట. ఆ శిలువ అతని బలిపీఠమైనది. ఈ మహాత్తర ఆదర్శమున కా మహనీయుడు తన ప్రాణమును బలిదానము గావించెను. అందులకే త్యాగమునకు చిహ్నమగు శిలువ ప్రపంచ

మెల్లెడల ఆరాధించబడుచున్నది. ప్రపంచ కర్మభారము తగ్గవలెనని ఒక పక్షము, తగ్గకూడదని ఒక పక్షము నిరంతరము పోరు సల్పుచున్నవి. ఇదియే దైవీశక్తులకు, అసురశక్తులకు కొనసాగుచున్న ఎడతెగని యుద్ధము. ఈ సమరములో దైవీపక్ష మవలంబించిన పరమగురువులు, ప్రపంచమును అంధకారమున త్రొసివేయవలెననియెడి అసురశక్తులకు విజయము కలుగకుండ తమ శక్తికొలది ప్రయత్నము సలుపుచున్నారు. కనుక యిట్టి మహత్తరమగు కర్మ నొనర్చుచున్న లోకోపకారులగు పరమగురువులకు శిష్యులై వారికి తగిన సహాయకు లగుటకు యోగ్యతను సంపాదించుటే శిష్యపథమున పయనించు సాధకుల పరమలక్ష్యము. పరమగురువులు యోగిపుంగవులు చేయుపనులు అత్యంత ప్రశస్తములుగ నుండును. కర్మలలో కుశలమేయోగము. కనుక పరమయోగిపుంగలగు మహాత్ములకు శిష్యులు కాగోరువారి కర్మలు ఆదర్శవంతములుగను అంద చందములతో రాణించవలెను. ఫలాపేక్షారహితంగా, కర్మ కర్మకొరకే చేయబడినపుడు ఆ కర్మ ఎంతో విశిష్టముగ నుండును. దీనికి తోడు అహంకార మమకారములు లేక సర్వసమర్పణ బుద్ధితో లోకహితము కొరకు ప్రేమతో కర్మ లొనర్చబడుచున్నపుడు ఆ కర్మలు విశిష్టకర్మలై ఒప్పారును, భగవత్ప్రీతికొరకు రచింపబడిన కావ్యములు, చెక్కిన శిల్పములు, పాడిన పాటలు విశిష్టములై సర్వజనానందకరములై వెలయుచున్నవి. పూజలు, వ్రతములు, క్రతువులు, “పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం” అని సంకల్పింపబడి పరమేశ్వరార్పణమస్తు అని సంపూర్తిచేయబడుటలో నెంతటి పవిత్రత కలదో మన మూహింపవచ్చును. “పలికెడిది భగవతమట, పలికించెడివాడు రామభద్రుండట” అను పరమ భక్తిభావముతో రచింపబడిన భాగవతము ఎంతో రసవత్తరమై వెలయుచున్నది. కనుక చేయుపని అతనిదే. చేయుట అతని ప్రీతికొరకే. చేయువాడు అతని ప్రతినిధియే అను భావముతో చేయబడెడి పని ఎంతటి చిన్నదైనను విశిష్టమై, లోకకళ్యాణప్రదమై, అకర్మయై, అఖండకర్మయై రాణించును. ఉడుత ఎంతటిది? దాని సేవ ఏమాత్రము? కాని శ్రీరామ కార్యములో తోడ్పడవలెనను భావముతో నది శక్తివంచనలేక

ప్రయత్నించుటచే శ్రీరామచంద్రుని ప్రేమకు పాత్రమై చరితార్థత నొందినది.

శిష్యపథమున పయనించువారు కర్తృత్వ బుద్ధి, అహంకార మమకారములు లేక కర్మ యొనరించుటకొక చక్కటి ఉపాయము సూచించబడినది. చేయు అన్ని కర్మలు “అతని పేరిట” చేయుచుండిన కర్తృత్వ బుద్ధి నశించును. గురుకార్యమని, భక్తిశ్రద్ధలతో నొనర్చుటచే స్వార్థము నశించును. దైవప్రీతిగనే, గురుప్రీతి కొరకనియో, లోకహితార్థమో కర్మలు చేయుటచే సాధకుని హృదయము ప్రేమపూరితమై సువిశాలమగును. ఆదర్శశిష్యుడుగా పేరెన్నికగన్న శివాజీచక్రవర్తి తన సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకమైన విదప గురువగు సమర్థ రామదాసులవారికి తన సామ్రాజ్యమంత నర్పించెను. గురూత్తముడగు సమర్థుడు “శివా! ఈ రాజ్యమును మరల నీకు వెప్పజెప్పచున్నాను. నా ప్రతినిధివై దీనిని చక్కగ పాలింపుము” అని ఆదేశించెనట. నాటినుండి శివాజీ రాజ్యమును గురుదేవుని ప్రతినిధిగా ఆదర్శవంతముగా పరిపాలించెనట. కనుక పరమగురువుల శిష్యులు కాగోరువారు తాముచేయు ప్రతిపనిని, పరమగురువుల ప్రతినిధియను భావముతో నాచరించవలెను. ఈ పద్ధతినే మహాత్మాగాంధీ “ధర్మ కర్తృత్వ పద్ధతి” (Trusteeship) యని పేర్కొనిరి. కనుక శిష్యపథమున పయనించెడి సాధకులు తాము కేవలము పరమ గురువుల ప్రతినిధులమను భావంతో సర్వకర్మల నొనర్చవలెను.

ఎంతటి వారికైనను ఒక్కొక్కపుడు సూక్ష్మమగు అహంకారము కలుగవచ్చును. “నేనెంత ఆదర్శ శిష్యుడను, భక్తుడను, త్యాగిని, లోకహితములగు కార్యముల చేయుచున్నాను” అను భావము కలుగవచ్చును. ఇతరులకు సహాయ మొనర్చుచున్నపుడు, సహాయం పొందుచున్నవారు దీనులనియు, తాము దీనజన బాంధవులమనియు, పతితపావనులమనెడి భావము కలుగవచ్చును. అట్టి అహంకారము కలుగకుండుటకే భక్తశిఖామణులందరు తాము దాసులమను భావముతో వ్యవహరించిరి. సేవా

భావము స్వభావము కావలెను. అనవరతము సేవాదృష్టితో సోదర భావంతో సేవనందువారు దరిద్రనారాయణులు, దీననారాయణులను భావంతో సేవ యొనర్చుచున్న మానవసేవ మాధవసేవగ మారును.

శిష్యపథమున పయనించెడి సాధకుని మార్గము దుస్తరమైనది. కత్తి పదునుకన్న పదునైనది. “క్షురస్యధారానిసితా దురత్యయాదుర్గం పథం” అని ఉపనిషత్తులు యీ మార్గమును వర్ణించినవి. శిఖరాగ్రమును సమీపించుకొలది ఆరోహకుల కష్టము లత్యధికములు, దుర్భరములుగ తోచును. “ఇంత శ్రమ పడుచున్నాము. నిజముగ లక్ష్యమును చేరుకో గలమా” అను సందేహముకూడ కలుగును. ఈ స్థితిలోనే గజేంద్రునంతటి వానికి “కలడు కలండనెడివాడు కలడో లేడో” అను సందేహము కలిగెను. తనకు జరిగిన అన్యాయమును ధైర్యముతో సహించుట, మూల తత్వములను నిర్భయముగ ప్రకటించుట, అన్యాయముగ పరాభవింప బడుచున్నవారిని శౌర్యముతో కాపాడుట” అను సోపానములెంత దుస్తరములో వాని నధిరోహించుటకు ఎంతటి ధైర్య స్తైర్య, శౌర్యములు అవసరమో ఏనుక్రిస్తు, బ్రూనో పండితుడు మున్నగు సాధకాగ్రేసరుల జీవితములే నిదర్శనములు. శిష్యపథమున పయనించెడి సాధకుడు, నిర్భయముగ ధైర్య సాహసములతో, ఓర్పుతో నడక సాగించవలెను. అడుగు తీసి అడుగు వేయుటకుకూడ ఆత్మంత భారముగ తోచును. విపరీతములగు సందేహములు ఉత్పన్నమగును. “ఎందులకీ శ్రమ? అసలు గురువను వాడెకడున్నాడా?” అను విచికిత్సకు ఆస్పదము కలుగును. ఏనుక్రిస్తు అంతటి మహనీయుడు తన్ను వాడి ములుకులతో శిలువకు బిగగొట్టుచున్నపుడు “ప్రభూ! నీవుకూడ నన్ను చేవిడనాడు చుంటివా” (Lord Thou too hast forsaken me) అను సందేహమును వెల్లిబుచ్చెనట. ఇవన్నియు చరమదశలో సాధకుడు పొందవలసిన అగ్ని పరీక్షలు. ఎన్ని కష్టములురానీ, ఎన్ని సప్తములురానీ, గురుదేవుని యందో లేదా తన ఆరాధ్యదైవమునందో విశ్వాసమును వీడక నెమ్మదిగ నడక సాగించుకొలది సాధకుని అంతరంగము క్షాళితమై, నిర్మలమై

నిగ్గుతేలిన బంగారమువలె ప్రకాశించును. హృదయము ఆకాశమువలె సువిశాల మగును. “లోకమంతయు తన కుటుంబమే” అనెడి సర్వాత్మనాభావము అతనిలో సుస్థిరమగును. సాధకాగ్రేసరుడగు జడ భరతుడు తన్ను చంప నుద్యుక్తుడైన కిరాతకునియందు, అతని చేతిలో మెరిసెడి కరవాలమందు, బలిగొననున్న కాళియందు సర్వేశ్వరునే దర్శించగల్గినట్లు సాధకునిలో, సర్వాత్మనా భావము ఉట్టిపడుచుండ వలెను.

ఇట్టి సర్వాత్మనాభావమును పొందగలిగి మానవ సేవకే తన సర్వ స్వమును అంకితముచేయగల హృదయ పరిపక్వతను చెందుటయే శిష్య పథముయొక్క పరమలక్ష్యము. ఈ లక్ష్యనిధి నొందుటకు కృషి సలుపు సాధకుడు అడుగడుగున గుప్తశాస్త్రముచే నిర్దేశించబడిన మానవ పురోభి వృద్ధి పరిపక్వముయొక్క ఆదర్శములయొడ నిరంతరదృష్టి కలిగి యుండుట ఎంతేని అవసరము. ఇట్టి నిరంతర దృష్టిగల సాధకుడు అనతికాలములోనే దివ్యజ్ఞానాలయము చేరగలడనుట నిస్సందేహము. ముమ్మాటికి నిస్సందేహము.

సద్గురువులు - బోధనాపద్ధతి

‘గురువు’ అను శబ్దమును మనము చాలతేలికగా వాడుచున్నాము. దాని అంతర్థమును గమనించి ఆ పదమును వాడుటలేదు.

‘గు’ కారశ్చ గుణాతీతో, రూపాతీతో ‘రు’ కారకః॥
గుణరూప విహీనత్వాత్, గురురిత్యభి ధీయతే॥

అని ఒక వ్యాఖ్యాత ఈ పదమునకు అర్థము చెప్పిరి. ‘గు’ అనగా గుణముల కతీతము ‘రు’ అనగా రూపముల కతీతము. కావున గురు శబ్దమునకు గుణరూపములు లేనిదని అర్థము. కాన గురు అనగా గుణరూపములు లేనివాడు అని అర్థము.
మరియొక వ్యాఖ్యాత -

గుకారశ్చాంధకారశ్చ రుకారస్తన్నిరోధకృత్॥
అంధకార వివాశత్వాత్ గురురిత్యభి ధీయతే॥

అని అర్థము చెప్పుచున్నారు. ‘గు’ అనగా చీకటి ‘రు’ అనగా పోగొట్టునది. కావున గురువనగా అజ్ఞానమను చీకటిని పోగొట్టువాడు. పైనుదహరించిన సలక్షణములు కల గురువునే -

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుదేవో మహేశ్వరః॥
గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవేనమః॥

అని ప్రాచీన ఋషుల కాలమునుండి స్తుతించుచున్నాము. ఇట్టి సద్గురువులు గాక, (1) బోధక గురువు (2) వేదక గురువు (3) నిషిద్ధ గురువు

(4) కామ్యక గురువు (5) సూచక గురువు (6) వాచక గురువు
 (7) కారణ గురువు (8) విహిత గురువు అని ఎనిమిది రకముల గురువులు కలరు. కాని, పై నుదహరించిన ఏ కోవకు చెందని గురువులెందరో ఈనాడు బయలుదేరినారు. కొన్ని గ్రంథములు చదివి, కొన్ని శ్లోకములు కంఠస్థముచేసి, కొంత ఉపన్యాసధోరణి అలవడిన ప్రతి ఆసామి, తాను స్వామినని గురువునని వ్యవహరించుచున్నాడు. అందుచే ఈనాడు గురుత్వము పొట్టకూటి విద్యగా మారిపోయింది. ఏదో కారణముచేత, సంసార బాధ్యతలను వదలి, దేశద్రిమ్మరియై, కాషాయ వస్త్రముల ధరించి, కొన్ని ఋద్రవిద్యల నేర్చి, మహిమలను ప్రదర్శించుచు, అమాయక ప్రజలను మోసపుచ్చువారు పలువురు గలరు. ఇట్టివారు నేర్చిన విద్యలు, ప్రదర్శించు మహిమలు, ఆధ్యాత్మ ప్రగతికేమాత్రము చిహ్నము కానేరవు. ఇట్టి గురువులచుట్టు చేరిన ఆపాడభూతి శిష్యబృందము ఈ గురువుల ప్రభావమును గురించి, మితిమీరిన ప్రచారము గావించి, వారికి మంగళ హారతులు, పాదపూజలు చేయించుచు, అమాయకులగుపారిని, వీరిపలలో పడునట్లు చేయుచున్నారు. ఈ ఋద్ర విద్యా ప్రదర్శనల ప్రభావముచేత కేవలము అమాయకులేగాక, పెద్దపెద్ద ఉద్యోగులు, విద్యావంతులుగూడ వీరి మాయలోపడి పెద్ద మొత్తములను పోగొట్టుకొనుచున్నారు. ఈ మహిమలచే సమ్మోహితులై ధన మానముల కోల్పోయిన పురుషులు స్త్రీలు ఎందరో కలరు. ఇట్టి మాయ గురువులు మనదేశము చాలక, విదేశములకు కూడ ఎగబ్రాకి ప్రాచ్యదేశ సాంప్రదాయము లెరుగని పాశ్చాత్యులను, వారి మహిమా ప్రదర్శనములచే మభ్యపరచి విశేషధనమును అపహరించుచున్నారు. వీరి చిట్కాలు, సులభరీతి మోక్షసాధనాపద్ధతులు, వీరు ఆశగొల్పించెడి అరచేతి వైకుంఠములు, పాశ్చాత్యులను సమ్మోహితుల గావించుచున్నవి. కఠిన నియమములుపెట్టిన, తమకు శిష్యులు దొరకరని వారెట్టి నియమముల ననుసరించగలరో, అట్టినియమములనే విధించుచూ, యోగాభ్యాసము చేయించుచున్నారు. మరికొందరు "ఈ మంత్రమును ఎట్టివారైనను జపించవచ్చును. ఎట్టి నియమములేదు. మీ కిష్టమైన ఆహార పానీయముల స్వీకరించవచ్చును." అని తమ

మహిమలకు సమైహితులైన వారిని మోసపుచ్చుచున్నారు. ఇట్టి గురువుల బారిని పడక, జాగ్రత్తగ నుండుమని మన గ్రంథములెన్నో హెచ్చరించుచునే వున్నవి.

గురువో బహవస్సంతి శిష్య విత్తాపహరకః ।

తమేకం దుర్లభం మన్యే, శిష్యహృత్తాపహరకః

శిష్యుల ధనముల నవహరించు గురువు లనేకులు కలరు. కాని శిష్యుల హృదయతాపమును హరించెడి గురువులు అరుదు. కనుక గురువుల నెన్నుకొనుటలో ఎంతో జాగరూకతతో వ్యవహరించవలెను. రూకను నేలపై గట్టిగా మ్రోయించి, అది మంచి నాణెము అవునా కాదా యని గుర్తించు నట్లు, చక్కగ పరీక్షించిన పిదపనే గురువు నంగీకరించవలెనని శ్రీ రామ కృష్ణ పరమహంస హెచ్చరించిరి. ఈదినమొక గురువు, రేపాక గురువును మార్పు శిష్యులును లేకపోలేదు. విశ్వాసహీనులును, స్వార్థపరులు నగు నిట్టి శిష్యులు ఎన్నిజన్మములకైన పురోగతి నొందజాలరు. పతివ్రతయగు భార్యకు ఒక్కడే భర్త. అతనే దైవమనురీతిగ, జ్ఞాసువగు సచ్చిష్యునకు ఒకడే గురువు. అతడే దైవము, సర్వస్వమును. జన్మజన్మలకు నతడే గురువుగ భావించవలెను. అట్టి మార్గదర్శకుడైన దేశికుడగు గురువును ఎన్నుకొనవలెను.

దివ్యజ్ఞాన గ్రంథములలో పేర్కొనిన గురువులు, అత్యున్నత స్థితికి చేందిన సద్గురువులు. వీరు అసంఖ్యాకములగు జన్మములలో అఖండమగు త్యాగముచేసి, అపారమగు మానవసేవ గావించి, జ్ఞానము నార్జించి, జీవన్ముక్తులయ్యు, మానవాభ్యున్నతికై ఈనాటికిని తీరని కృషి చేయుచున్న మహత్ములు. తాము తరించి, సోదర మానవుల తరింప జేయుటకు బద్ధకంకణులైన త్యాగశీలురు. వీరు శిష్యులను ఏ విధముగ స్వీకరించి, వారికి శిక్షణనొసంగి, తమంతటి వారినిగా ఎల్లనర్తురో “పరమగురువులు - వారినిచేరు మార్గము” అను గ్రంథములో చక్కగా

విశదీకరించ బడినది. వీరి బోధనాపద్ధతి అత్యంత విశిష్టమైనది. పరమ గురువుల బోధనాపద్ధతిని గురించి Key to theosophy అను గ్రంథములో H.P. బ్లావట్స్కిగారు ఈ విధముగ వివరించిరి. — “దేహములకన్న మనసులు ఎంతో సన్నిహితముగ నుండగలవు. స్థూల దేహములు ఒక్కొక్కటి ఎంతో దూరముగ నుండినను మనసులు చాల దగ్గరగా నుండవచ్చును. మనసుల నిర్మాణములలో అంతస్తులలో భేదముండవచ్చును. కాని ప్రయత్నముచేత మనసుల రెండింటిని ఒకే స్థాయికి తీసుకవచ్చి, రెండును ఒకే శృతి గలిగియుండునట్లుగ నియమించగలిగిన, ఒక మనసులోని భావములు మరియొక మనసులోనికి యథాతథముగ పొందవచ్చును”. ఈ పద్ధతి శాస్త్ర సమ్మతమైనది. మౌనవ్యాఖ్యచే గురుడు శిష్యునకు బోధించుట, ఈ పద్ధతి ననుసరించియే. హెచ్. పి. బ్లావట్స్కిగార్కిగూడ బోధ యీ పద్ధతినే జరిగినది. కనుక గురు శిష్యులకు, సంబంధములు గలిగియున్నప్పుడు, గురువు తన భావమును శిష్యుల మనః ఫలకమున యథాతథముగ ముద్రించగలడు.

శిష్యుడు తన మనసును పరిశుద్ధము గావించుకొని, ఏకాగ్రత గల్గి, దానినొక అంతస్తునకు తేగల్గినపుడు, సద్గురుని చైతన్యమెంత ఉన్నతస్థితిలో నుండినను, శిష్యుని అంతస్తునకు దిగి సద్గురుడు శిష్యునికి బోధన లొసంగును. కొందరు తమ ప్రభావముచే శిష్యుని సమ్మోహితుని చేసి, అతని మనసును లోబరుచుకొని, తమభావములను శిష్యునికి పొందజేతురు. సమ్మోహితుల గావించి (Hypnotise) శిష్యులకు బోధ చేయుపద్ధతి విధి నిషిద్ధమైనది. సద్గురువు లెప్పుడును, ఇట్టి నిషిద్ధ బోధనాపద్ధతుల ననుసరింపరు.

సద్గురువులు శిష్యులతో అత్యంత సన్నిహితమైన ఆధ్యాత్మిక సంబంధము కల్గియుందురు. ఇట్టి సంబంధము ఏర్పడవలెనన్న శిష్యులెంతో కృషి యొనర్చవలెను. తమ సూక్ష్మదేహములను పరిశుద్ధము గావించుకొనవలెను. అందులకే సాధన చతుష్టయ సంపత్తి పొందినవారికే

బ్రహ్మ విద్యాభ్యాస అర్హత కలదని పెద్దలు చెప్పిరి. సాధన చతుష్టయ సంపత్తి పొందుకొలది శిష్యుని దేహములు వినిర్మలమగుచు వచ్చును. గురువువలె వినిర్మలుడును, విశుద్ధుడు నగుకొలది గురుశిష్యుల సంబంధము మరింత సన్నిహితమగును. గురుడేది తలచునో శిష్యుడే తలంచు స్థితికి, శిష్యుని మనస్సువచ్చును. ఈ గురుశిష్య సంబంధములో శిష్యుని కెంతో స్వేచ్ఛగలదు. తను పొందిన జ్ఞానముతో స్వేచ్ఛగ, మానవ పురోభివృద్ధి కొరకాతడు వ్యవహరించవచ్చును. గురువు ఆజ్ఞలనెన్నడు నొసంగడు. కొన్ని సూచనల మాత్రము చేయును. ఈ సూచనలను అనుసరించని శిష్యునిపై ఆగ్రహము నొందడు. గురువు సూచనల నెప్పడైన నొసంగునా యని శిష్యుడు వేయికండ్లతో వేచియుండును. శిష్యునిలో ఆత్మవిశ్వాసమును పొందజేసి తనంతవానిగ జేయుటే పరమగురుని లక్ష్యము. ఈ లక్ష్యము నుద్దేశించి, గురువు శిష్యునికి కేవలము మార్గ దర్శకుడుగ వ్యవహరించును. అంతర్వాణిలో ఒకచో (Voice of the Silence) గురుడు శిష్యు నీవిధముగ హెచ్చరించుచున్నాడు. “సాధన సామాగ్రిని సమకూర్చుకొనుము. సుశిక్షితుడవు కమ్ము. శిష్యపథములో ఏకాకివై పయనించవలసి వచ్చును. గురువు కేవలము మార్గదర్శిమాత్రమే” (Prepare thyself, for thou wilt have to travel alone. The teacher can but point the way.) ఆదర్శములగు ప్రాచీన విద్యాలయములలో యిట్టి పద్ధతి ప్రకారమే శిక్షణ నొసంగబడినది.

సద్గురువులు మహిమలను ప్రదర్శించరు. ఇతరుల మన్ననలను మెప్పులను వారెప్పుడు కోరరు. హెచ్. పి. బ్లావట్స్కి గారు ఒకసారి సిమ్లాలో ఒక బ్రూచ్‌ను (brooch) తమ మహిమవలన సృష్టించిరి. దీని వలన అద్భుతములను ప్రదర్శించుట ఎంత సులభమో ప్రపంచమునకు చాటిరి. మహిమలు ప్రదర్శించుటవలన ఎంతటివారినైనను అనుమానించుటకు ఎంతేని అవకాశము కలదని వారు తెలియజేసిరి. “మహిమ జూపువాడు మధ్యముండు” అని యోగివేమన నుడివిరి. యోగవిద్యలో సిద్ధులు అధమాధములు. తాత్కాలిక ఉద్రేకమును, సంభ్రమ ఆశ్చర్య

ములు మాత్రమే కల్గించి, సిద్ధులు ప్రదర్శించు వారికిగాని, ప్రేక్షకులకు గాని ఇవి యిసుమంతయు ఉపయోగపడుట లేదు. అహంకారమును అధికము చేయును. యోగ్యత లేనివారీ సిద్ధులు పొందిన క్షుద్రదేవతలు మోసగింతురు. ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి ఈ సిద్ధులు తీరని ప్రతిబంధకములు. మహిమలు చూపినంత మాత్రముననే ఈ ప్రదర్శకుడు యోగి పుంగవుడు కాజాలడు. వేష భాషలలో తప్ప, ఇట్టి సిద్ధులను ప్రదర్శించు వారికిని, బజారులో గారడీ చేసి బిచ్చమెత్తువారికిని, ఎక్కువ తేడా లేదు. ఒక సాధకుడు రామకృష్ణ పరమహంస మెప్పు పొందవలయునని గంగా నదిలో ఒక గుడ్డను పరచి దానిపై కూర్చుని గంగా నదిని దాటెనట. అతని ప్రక్కనే ఒక పడవలో ఒక్క అణా ఇచ్చి రామకృష్ణులు నదిని దాటిరి. రామకృష్ణులు ఆ సాధకు నుద్దేశించి ఇట్లనిరి. గంగ దాటుటకు ఒక అణా మాత్రమే యిచ్చితిని. ఈ విద్యను సంపాదించుటకు నీవెంత కష్టపడితివి? ఎంత విలువయగు కాలమును వృథా కావించితివి. నీ విద్యయొక్క విలువ ఒక అణా మాత్రమే" అని సాధకుని మందలించిరి. కనుక ఈ సిద్ధులు కేవలము నిరుపయోగములు. మానవుని సమస్యల నేమాత్రము పరిష్కరింప జాలవు.

జీవన్ముక్తులగు సద్గురువులకు ఈ సిద్ధులు కరతలామలకములు. అత్యవసర పరిస్థితులలోను, లోక కళ్యాణముకొరకు మాత్రమే ఈ సిద్ధులను అపుడప్పుడుపయోగింతురు. విసుక్రిస్తు, మహమ్మదు ప్రవక్త, శంకరాచార్యులు మున్నగువారు సిద్ధులను ప్రదర్శించిరి. దివ్యజ్ఞాన సమాజ ప్రారంభ దినములలో నిట్టి మహిమలు చూపబడెను. నేడు అట్టి అవసరము లేకపోవుటచే పరమగురువుల నుండి ఉత్తరములు వచ్చుట గాని, మహిమలు చూపబడుటగాని, జరుగుట లేదు. "శిష్యుని ప్రగతికి సిద్ధులు అవసరము లనియు, వానిని శిష్యుడు దుర్వినియోగము చేయడని విశ్వాసము కల్గిననాడు సద్గురువులే ఆ సిద్ధులను శిష్యులకు పొందజేతురని" పరమగురుచరణ సన్నిధిలో బోధింపబడినది. కనుక సాధకులు సిద్ధులకొరకై ప్రయత్నించరాదు. సిద్ధులు ప్రదర్శించువారిచే మోసపోక జాగరూకతతో ప్రవర్తించవలెను.

సద్గురువులు ఆధ్యాత్మ శక్తికి కేంద్రములు. శిష్యులద్వారా ఈ శక్తిని ప్రపంచ కల్యాణముకొర కుపయోగింతురు. ఇట్టి మహత్తరమగు శక్తి ప్రసరణమునకు మన దేహములు ఉపయోగింపబడవలెనన్న మన స్థూల సూక్ష్మ శరీరములు నిర్మలములై యుండవలెను. నీరెంత పరిశుద్ధ మైనదైనను, వాహిక అపరిశుద్ధమైన ఆ పవిత్ర జలము నిరుపయోగ మగును. శక్తివంతమును, పవిత్రమునగు ఆధ్యాత్మిక శక్తి ప్రసరణకు శిష్యుల దేహములు తగినట్టివిగా నుండవలెను. అందుకే శిష్యపథము ననుసరించు సాధకులు పరిశుద్ధ జీవనము, నిర్మలమైన మనస్సు, ఉదార హృదయము మున్నగు సద్గుణములు కల్గియుండవలెను. హృదయములు ఉదారములును ప్రేమపూరితములు నగుకొద్ది గురువునకు శిష్యుడు మరింత సన్నిహితుడగును. సర్వభూతహితైరతి, జీవకారుణ్యము పరమగురువుల కత్యంత ప్రీతిదాయకములైనవి.

ఈ లక్షణములు శిష్యుడు అధికముగ పొందుకొలది శిష్యునిలోని ప్రేమయొక్క పరిధి అధికమై, అవధులు అంతరువులు దాటుకొలది గురుశిష్యుల సంబంధము అత్యంత గాఢమై, గంగా యమునల సంగ మమువలె శిష్యుని చైతన్యము గురుని చైతన్యములో లయమగును. గురువునకును, గురుపుత్రునకు భేదమే గోచరించదు. ఇట్టి పరమైక్యతచే శిష్యుని వ్యక్తిత్వమునకు, స్వేచ్ఛకుగాని, ఎట్టి అంతరాయము కలుగ నేరదు. రెండు జ్యోతులు ఒకదానితో నొకటి కలసిసంత మాత్రాన వాని వ్యక్తిత్వమును కోల్పోవుట లేదు. ఇద్దరు ఒకే శృతిలో గాన మాలపించుట వలన వారి వ్యక్తిత్వమునకు లోటు వాటిల్లుట లేదు. అదే రీతిగ పర మైక్య భావము పొందిన గురుశిష్యులు తమ ప్రత్యేకతలనుగాని, వ్యక్తిత్వ మునుగాని కోల్పోరు. మీదుమిక్కిలి వీరి పరమైక్యతవలన ప్రభావ మయ్యెడి శక్తి, రెండు జ్యోతుల అఖండ కాంతివలె, ఆరితేరిన సంగీత విద్వాంసుల యుగళగీతివలె, అత్యంత సుందరమై, మనోహరమై, ప్రతిభా వంతమై లోక కల్యాణమును చేకూర్చుననుట నిస్సందేహము.

ఓం.

గురుస్మరణ

జీవన్ముక్తులగు సిద్ధపురుష సంఘమును గురించి దివ్యజ్ఞాన వాఙ్మయము ప్రస్తావించినది. ఈ సంఘము మహాపీఠ మనియు శ్వేతర్షి సంఘమనియు, అంతరంగిక పరిపాలక వర్గమనియు పేరెన్నిక గాంచినది. ఈ సంఘములోని మహర్షులు ప్రపంచముయొక్క పరిణామమును పర్యవేక్షించుచు లోకపాలకులై వెలయుచున్నారు. వీరిలో కొందరు శిష్యులను గూడ స్వీకరించి వారికి తగిన శిక్షణ నొసంగుచుందురు. ప్రేమస్వరూపులు, కరుణాసాగరులు బ్రహ్మవేత్తలునగు నిట్టి పరమ గురువుల శిష్యులు కావలెనని పాఠకులు కృపి సలుపనగును. ధ్యానాధ్యయనములు గావించునపుడు గురుస్మరణ చేయవలెను.

గురువుపై అచంచలమగు విశ్వాస ముంచవలెను. విశ్వాస పూర్వకమైన గురుసేవాపరత్వము కల్గినపుడే శిష్యుడు గురుకృపకు పాత్రుడు కాగలడు. ఇట్టి అచంచల విశ్వాసముతో శ్రద్ధాభక్తులతో గురుస్మరణ చేయనగును.

గురువులు దయామయులు, జ్ఞానరూపులు, పావనులు, పరమ ఋషులు; సంసారతిమిరమును ధ్వంసము చేయగల జ్యోతిస్వరూపులు. శిష్యుని లక్ష్యము సంసార తిమిరము నుండి తరించుటకు అవసరమైన జ్ఞానప్రకాశమును పొందుట. ఇది పరమగురువుల కరుణా జ్ఞానముల ప్రబల సహాయముచే పొందనగును. పరమగురువులు జ్యోతిస్వరూపులు. సూర్యుడెంత ప్రకాశించుచున్నను గదిలో కూర్చొని తలుపులన్ని గట్టిగా బిగించిన సూర్య కాంతిని పొందజాలనట్లు, గురువెంత సన్నిహితుడైనను కరుణాభివైచనను వారికి విముఖులమై యుండిన, వారి కరుణాప్రసారము గాని, జ్ఞానప్రకాశముగాని లభింపవు. మనము వారివైపు మరలవలెను.

హృదయమునకు మనసునకు వేసుకొనిన తెరల తొలగించవలెను. గురువుల కృప పొందవలెనన్న వారి యాదర్శములే మన యాదర్శములు కావలెను. వారి లక్ష్యములే మన లక్ష్యములు కావలెను. వారి సద్గుణములే మనము పొందవలెను. వారు ఎట్టి కర్మలను వివిధముగ చేయుచుందురో అట్టి కర్మలను ఆ విధముగ ఆచరించవలెను. “నాకై కర్మలు చేయుచు, నన్ను గొప్పగ తలపోసి నా భక్తుడై, అనాసక్తుడై, సకల ప్రాణులయెడ వైరభావములేక ఎవరు ప్రవర్తింతురో వారే నన్ను పొందగలరు.” అని శ్రీకృష్ణుడు పదేశించెను. కనుక త్రికరణశుద్ధితో పై చెప్పిన విధముగ తీవ్రముగ, శ్రద్ధాసక్తులతో సాధన చేయువారికి అనతికాలములో గురు కటాక్షము లభించును. నిస్వార్థమగు సేవానిరతి, ప్రేమ, సోదరభావము, కరుణ, సర్వభూతహితైరతి, మనలో సధికమగుకొలది సర్వగుణ సంపూర్ణుడైన గురుసత్త్వముల కత్యంత సన్నిహితుల మగుదుము. భేదభావము తొలగినపుడే బ్రహ్మభావము నొందగలము. వారు సర్వభూతముల ఏకత్వమును గుర్తించి, సమబుద్ధితో చూచు మహాత్ములు, బ్రహ్మనిష్ఠులు. కనుక సాధకుల భేదభావము సన్నగిలి సర్వాత్మనాభావము అధికమగుకొలది మహాత్ములకు సన్నిహితులగుదురు. వారి హృదయమెట్లు స్పందించునో వీరి హృదయముకూడ అట్లు స్పందించును. శృతిగల వీణాతంత్రులవలె గురుశిష్యులు వ్యవహరింపగలరు. గురువెట్లు స్పందించిన శిష్యుడట్లు స్పందించగలడు. అట్టియెడ పరమగురువుల కరుణాజ్ఞానముల ప్రబల సహాయము శిష్యులు పొందగలరు.

సాధకుల సూక్ష్మ శరీరములన్నియు పరమగురువుల సూక్ష్మ శరీరములతో శృతిగలవగునట్లుగా రూపొందవలెను. గురువులు తమ శిష్యులకెప్పుడు సాయపడగలమా యని నిరీక్షించుచునే యున్నారు. కనుక సాధకులు తమ కృషిచే గురుకృప నొందవలెను. తీవ్రసాధన గావించవలెను. మోక్షద్వార కవాటములు రిత్తమాటలతో తెరవబడవు. సాధకుడు తన యావచ్చక్తిని వినియోగించి లోన ప్రవేశించవలెను. కనుక గురు కటాక్షము, కరుణ పొందగోరిన సాధకులు అచంచల గురుభక్తి సేవా తత్పరతగల్గి కృషి సల్పుట అత్యవసరము.

సామాన్యజ్ఞానము పొందినంత మాత్రముననే శాంతి లభించు చున్నప్పుడు, బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారి శాంతిని వర్ణించుటకు మాటలు చాలవు. “జలముచేత పూర్ణమైన సముద్రమువలె బ్రహ్మనిష్ఠుడు పొందిన శాంతి అచలము, సుప్రతిష్ఠము నైనది.” నదులెన్ని దానిలో ప్రవేశించు చున్నను అది యెట్టి మార్పును పొందని విధముగ, కామములెన్ని బ్రహ్మ నిష్ఠుని ప్రవేశించినను అతని శాంతిలో ఎట్టి మార్పు కానరాదు.” అని బ్రహ్మనిష్ఠుడు పొందిన శాంతి భగవద్గీతలో వర్ణింపబడినది. బ్రహ్మవేత్త లగు పరమగురువుల హృదయములో సుప్రతిష్ఠమైన శాంతి అమోఘమై అత్యంత శక్తివంతమైనది. అది సాధకులకు రక్ష. ఈ శాంతి అచంచల మైనది. అది Static energy వంటిది. ఇందులో అనంతమగు శక్తి యిమిడి యున్నది. ఈ శక్తి బహిర్గతమైనపుడు Kinetic energy వలె సృజనాత్మకమై వెలయును. శాంతి కవచమువంటిది. బహిర్ముఖమైన శక్తి బ్రహ్మ విదులందుండుటయేగాక చరించుచు సకల వస్తువులను అభినవ మొనరించును.

సర్వాత్మనాభావమును పొందిన బ్రహ్మ విదులలో ఆత్మశక్తి వెల్లి విరియుచుండును. సర్వభూతములయెడ ప్రేమ వారి హృదయములో పొంగిపొరలుచుండును. ఈ ప్రేమశక్తి ప్రభావముచే వాడిన పూలు విక సింపును. ఎండిన మోడులు చిగురించును. సృజనాత్మకమగు ప్రేమ శక్తి వర్ణనాతీతము. ఈ శక్తిచే కృరకిరాతులు కరుణాసముద్రులైరి. పరమలోభులు త్యాగమూర్తులుగ రూపొందిరి. కామమోహితులు పరమ భాగవతోత్తములుగ మారిరి.

వారి సృజనాత్మకమగు ప్రేమశక్తి, సాధకునిలో నిద్రాణమైయున్న ప్రేమశక్తిని ప్రేరేపింపజేసి, లోకహితముకొరకు సాధకుని ప్రోత్సహించును. ఈ శాంతిఆవరణ, శక్తిసముద్ధరణ ఎంత దనుక? రెక్కలు వచ్చుదనుక పక్షి తన పిల్లలను రక్షించును. స్వయంశక్తి పొందువరకు శిశువులకు మాతాపితరుల సహాయము అవసరము. అదేరీతిగ అధ్యాత్మసాధనలో

సాధకుడు స్వయంశక్తి పొందువరకు గురువుయొక్క రక్షణ అవసరము. గురుస్మరణ, ప్రార్థనలు కావు, ఆత్మప్రేరకములగు దృఢ సంకల్పములు (Self invocation). భావపూర్వకముగ వీనిని పఠించిన ఫలితము అద్భుతముగ నుండును. కావున గురువులను స్మరించుట యనిన తదేక లక్ష్యముతో జీవితము గడుపుట. అపుడు అత్యంత శీఘ్రముగ గురు కృపకు పాత్రులు కాగలమనుట తథ్యము.

ఆచారములు - అంతర్ధర్మములు

ప్రతి దేశములోను, ప్రతి మతములోను, కొన్ని సదాచారములు కలవు. ఆ యాచారములు భావగర్భితములై యున్నవి. కాని క్రమేణ ఆ యాచారముల అంతర్ధర్మములు తెలియక అవి మూఢాచారములుగ తలంపబడి రానురాను వాటి ఆచరణకూడ అడుగంటుచున్నది. దీనికి కారణము ఆచరించువారుగాని, ఆచార్యులుగాని, పాఠోహితులుగాని, వాటి అంతర్ధర్మమును గురించి ఒకింతయేని ఆలోచించక పోవుటయే. ఒక గృహస్థు కొన్నివేల రూప్యములు ఖర్చుచేసి, కుమారునకు ఉపనయనము చేసెను. ఇంత ఖర్చుచేసి ఉపనయనము చేసుకొంటివికదా దీనిని గురించి ఏమి తెలుసుకొంటివని వటువును ప్రశ్నించగా నాకు తెలియదు నాతండ్రి నడుగుమనెను. తండ్రి నడుగగా పాఠోహితునివైపు చూపెను. పాఠోహితుని ఆడుగగా తన గురువులు చెప్పినట్లు చేయించితినిని సమాధానమొసగెను. కనుక ఆచారములలోని అంతర్ధర్మ మెరుగక, వానినాచరించుట వలన ఆ యాచరణ యాంత్రికమై సంపూర్ణ ప్రయోజనము చేకూర్చుటలేదు.

అన్ని మతములలోగల ఆచారములను గురించి దివ్యజ్ఞాన సమాజము పరిశోధించిన విధముగ మరి యే సంస్థగాని పరిశోధించి యుండలేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి పరిశోధనలు జరిపినవారిలో యోగి లెడ్జీటరు, బిసెంటమ్మగారలు అగ్రగణ్యులు. దివ్యజ్ఞాన సమాజములో అన్ని మతములకు సంబంధించిన వారలు కలరు. వివిధ మతములకు సంబంధించిన మనము ముందుగా మన మతములను గురించి క్షుణ్ణి ముగా తెలిసికొనవలెను. మతములకు సంబంధించిన ఆచార వ్యవహారముల గురించి పరిశోధించి వాటిలోగల అంతర్ధర్మములను గ్రహించి యితరులకు తెలియజేసి, ఆచారములను గ్రుడ్డిగాకాక వివేకముతో ఆచరింప జేయుటయే సమాజ సభ్యుల ముఖ్య కర్తవ్యములలో నొకటియై యున్నది. శాస్త్ర ప్రామాణ్యము ప్రాధాన్యత వహించిన ఈ రోజులలో

ఆచారములను గురించి చక్కగ అర్థము చెప్పగలిగినయెడల క్షిణించు చున్న మత విశ్వాసము తప్పక పునరుద్ధరించబడగలదు.

మచ్చునకు ఒక విషయము తీసుకొందము. వివాహ కార్యములలో ఆశీర్వచనమునకు, అక్షతారోపణకు బియ్యము వాడు ఆచారము కలదు. ఎన్నియో ధాన్యములుండగ బియ్యమునే ఏల వాడవలెను? గోధుమలో, శనగలో మరి యే యితర ధాన్యములో ఏల వాడరాదు? అటులనే కొత్త కోడలు మొదటగా అత్తవారింట ప్రవేశము చేయునపుడు ఒక కలశములో బియ్యముపోసి గుమ్మముపైనుంచి బియ్యము యింటిలో పడుకీరిగ ఆ కలశమును కాలితో మెట్టించి గృహప్రవేశముచేయు ఆచారము కొన్ని చోట్ల కలదు. ఎందుచేత?

గ్రహములలో చంద్రుడు శాంతిప్రదాత. చంద్రుడు విరాట్ పురుషుని మనసు నుండి ఉద్భవించెను (“చంద్రమా మనసో జాతః”). కాన చంద్రుడు మనసునకు అధిష్టాన దేవత. పిచ్చివానిని Lunatic అని ఇంగ్లీషులో వ్యవహరించు చున్నారు. Luna అనగా చంద్రుడు. Oxford Dictionary లో Lunacy అను పదమునకు insanity formerly of the intermittent kind attributed to the changes in moon అను అర్థము నిర్వచించబడినది. పిచ్చివారికి మతి స్థిరముగ నుండదు. పార్థమినాడు చంద్రుడు షోడశ కళాపూర్ణుడగుటచే అతని ప్రభావాధిక్యత చేత దుర్బల మనస్కులైన పిచ్చివారి పిచ్చి మరింత అధికమగును. అమావాస్యనాడు చంద్రుడు కళాహీనుడగుటచే దుర్బలమగు మనస్సు గలవారి మనస్సు మరింత దుర్బల మగును. అందుకే స్థిరమతులు కాదలచు వారికి చంద్రుని సహాయ మత్యవసరము. వివాహ ముహూర్త నిర్ణయములో తారాబలము, చంద్రబలము అత్యవసరముగ భావింపబడు చున్నవి. మనస్సు చంచలము కాకుండ ప్రశాంతముగ నుండునట్లొన రించుటయే ఆధ్యాత్మిక సాధన. ఇంటిలో అందరును ప్రశాంతమగు మనస్సు కల్గియున్నయెడల ఆ గృహము శోభాయమానముగ నుండును.

మనము చేయు కృషికి, దేవతల సహకారముగూడ నుండిన, ఆ కృషి సత్వరముగ ఫలించును. నవధాన్యములలో చంద్రునికి బియ్యము ప్రీతి కరమగు ధాన్యము. కనుక చంద్ర ప్రీతికరమును, శాంతిదాయకమును అగు బియ్యమును అక్షతలుగ ఉపయోగించుచున్నారు. గృహ ప్రవేశ కాలమున యింటిలోనికి మనశ్శాంతిని వెదజల్లు సూచనగ క్రొత్త కోడలితో కలశములోని బియ్యము ఇంటిలో పడునట్లుగ కుడికాలితో మెట్టించు చున్నారు.

శుభ కార్యములలో నుపయోగించు అక్షతలు పసుపుతోగాని, రోజారంగుతోగాని, కలిసియుండును. రంగులలో పసుపుపచ్చ రంగు (Highest intellect) అత్యుత్తమమైన ధీశక్తిని చాటుచున్నది. రోజారంగు (unselfish affection) నిస్వార్థమగు ప్రేమను చాటుచున్నది. ఇట్టి రంగులుగల అక్షతలతో నాశీర్వదించుట వలన ఆ వ్యక్తులు “శాంతి గలిగి, సమాధాన మనసు గలవారై యుందురుగాక; వారి మనస్సు బుద్ధికి తగిన ఉపకరణముగ నుండునుగాక; వారు నిస్వార్థమైన ప్రేమ గలిగి యుందురుగాక!” యని మన సద్భావ పరంపరలతో వారి మనస్సు నకు మరింత శక్తిని, బలమును ప్రసాదించు చున్నాము.

మన ఆచారములలో నెన్నియో నిట్టివి భావగర్భితములైయున్నవి. వీటియొక్క అంతరార్థమును గ్రహించి, వర్తించిన మనమొనర్చెడి కర్మలు అత్యధికమగు సత్ఫలితముల నొసంగ గలవనుటలో ఆశ్చర్యమేమియు లేదు. కనుక అర్థము తెలియక ఏల ఆచరించవలెనని కొన్ని సదాచారములను, సత్సాంప్రదాయములను విడనాడక జిజ్ఞాసులమైన మనము వాటిని గురించి పరిశోధనచేసి మతముపై క్షీణించుచున్న విశ్వాసమును పునరుద్ధరించుట ఎంతేని అవశ్యకము.

ఓం.

వన్య రక్షణ

సృష్టిలో జీవం ఎన్నో దశల్లో పరిణామం చెందుతూంది. మొదట ఖనిజ వర్షులోను తదుపరి వృక్షవర్షులోను పిదప జంతు వర్షులోను పరిణామం చెంది తుదకు మానవత్వాన్ని సంతరించుకుంది. ఈ వర్గాలన్నీ తమ ప్రగతికి ఒకదానిపై నొకటి ఆధారపడి వున్నాయి. పరస్పర సహకారాన్ని పొందుతూ పరిణామాన్ని పొందుటే ఈశ్వర సంకల్ప విధానం. ఈ పరస్పర జీవన సరళిలో ఏ మాత్రం వ్యత్యాసం కల్గినా పరిణామ విధానానికి వ్యాఘాతం కలుగుతుంది. పరిణామ నిశ్రేణిలో అత్యున్నత స్థాయిని చెంది బుద్ధి వికాసాన్ని చెందిన మానవుడు తనకన్న వికాసంలో వెనుకబడిన ఇతర వర్గాలపై అధికారం కలిగి వున్నాడు. చరాచర ప్రకృతి మానవున కెంతో ఉపకరిస్తుంది. ఈ నోరులేని మూగ జీవాలను క్రమ పద్ధతిలో ఉపయోగించుకుంటే మానవ జాతికి మేలు చేకూరడమేగాక, జంతు వృక్షజాలముల ప్రగతికూడ ఎంతో దోహదంచేసిన వాడవుతాడు. త్యాగంతోనే మానవుడు అమరు డవుతాడని ఉపనిషత్తులు ఘోషిస్తున్నాయి. ఈ త్యాగాన్ని ఇతర వర్గాలకుకూడా అలవడేటట్లుచేస్తే, అవి కూడా శీఘ్రంగా వికాసాన్ని పొందగల్గుతాయి. ఈ వర్గాలు మనకుచేసే మేలును అధికంగా వాటివలన పొందేటట్లు చేయడమే వాటిలో త్యాగ గుణాన్ని అధికం చేయడం. అంటే వాటివల్ల ఉపయోగాన్ని పొందుతూ వాటిని పరిరక్షించాలి. ఇది మానవుని కనిన నైతిక ధర్మం.

కాని ఈనాడు మానవుడు తన ధర్మాన్ని విస్మరించి తన స్వార్థం కొరకు వన్యజంతువులను, వృక్షాలను విపరీతంగా నిర్దయుడై నాశనం చేస్తున్నాడు. కొన్ని శతాబ్దాలుగా ఏపుగా పెరిగిన మహారణ్యాలను కొట్టి వేస్తున్నాడు. వనశోభకు ఆలవాలమైన నీలగిరి కొండలలోని మహా వృక్షాలను నరికివేయడంతో వర్షపాతం తగ్గి ఎప్పుడూ ఇంకిపోని కొడైకెనాల్ లోని మహా సరస్సు ఎండిపోవడం ప్రారంభించింది. మేఘాలను ఆకర్షించే

అరణ్యాలు వాశనం కావడంవల్ల వర్షపాతం తగ్గిపోయింది. ఇదే ప్రకారం అడవులను కొట్టివేస్తే ఒక శతాబ్దంలోగా సస్యశ్యామలంగా వుండే భూములు ఎడారు లగుట తధ్యం. అడవులను నిర్దాక్షిణ్యంగా, విచక్షణా రహితంగా అంతరింపచేయడంవల్ల మానవుడు భావి మానవ జాతికి తీరని అపకారం చేసినవాడవుతున్నాడు.

మానవుని ఆరోగ్యానికి అహారానికి వృక్ష సంతతి అత్యవసరం. సృష్టిలో అద్భుతమైన శక్తిగల ఓషధులు, మూలికలు అసంఖ్యాకంగా వున్నాయి. ఆయుర్వేద శాస్త్రజ్ఞులు పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞులు పెంపొందించు వస్తుగుణ దీపిక పాశ్చాత్య Meteria Medica మున్నగు గ్రంథాలలో ఉటంకించిన మూలికల సంఖ్య చాల స్వల్పం. ఇప్పటికీ పరిశోధకులు కొత్తకొత్త ఓషధులను పరీక్షించి వాటి గుణాలను తెలిసికుంటూ వున్నారు. ఈ మధ్య “సోమలత” అనే హిమాలయ పర్వతాల్లోని ఒక లత గుండె జబ్బుకు దివ్యోషధమని కనుగొన్నారు. అట్లాగే పాము కాటుకు అత్యుత్తమమైన మరొక ఓషధిని కనుగొన్నారు. ఇట్లాంటి ఓషధులకు అలవాల మైన మహారణ్యాలను విచక్షణా రహితంగా మానవుడు కొల్లగొట్టుతూ తనకు తానే అపకారం చేసుకుంటున్నాడు.

“ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షులు, నీటిలో సంచరించే జలచరాలు, భూమిపై వుండే జంతువులు, సరీసృపాలపై భగవంతుడు మానవునికి పెత్తనం ఇచ్చివున్నాడు.” అని ఒక ప్రాచీన హీబ్రూ గ్రంథంలో వుంది. (Let man have dominian on the fish of the sea, and over birds of the sky and every creeping thing that creeps on the earth.) పెత్తనం యివ్వబడిందంటే, పెత్తనంతోపాటు బాధ్యతకూడ యివ్వబడిందనే విషయాన్ని విస్మరించరాదు. ఇంతే కాదు, భగవంతుని రాజ్యంలో జీవించడానికి మానవుని కెంత హక్కువుందో, ఇతర మూగజీవ సంతతికి కూడ అంత హక్కు వుంది. ఇతర వర్గాలపై అధికారం కల్గివున్నపుడు వాటిని సంరక్షించే బాధ్యతకూడ తప్పక వుంటుంది. కాని నేటి మానవుడు తన బాధ్యతను విస్మరించి తన అధికారాన్ని మాత్రం చలాయిస్తున్నాడు.

ప్రకృతి ఉపయోగం ఇంతా అంతా అని చెప్పడానికి ఏలు లేదు. వృక్షాలు కలుషితమైన వాయువును స్వీకరించి ప్రాణవాయువును ప్రసాదిస్తున్నాయి. పనికిరాని చెత్తచెదారాన్ని అహరంగా స్వీకరించి ఫలాలను, పంటలను మానవుని కిస్తున్నాయి. పర్వతశ్రేణులలో ప్రవహించే నదులు గట్టు తెగిపోకుండా వాటి వేగాన్ని తగ్గించి, భూసారాన్ని పరిరక్షిస్తున్నాయి. మానవుల ఆరోగ్యానికి కావలసిన ప్రాణ రక్షకములగు ఓషధులను మానవులకు సంప్రాప్తింప చేస్తున్నాయి, ఇందుకే కాబోలు వన ప్రతిష్ఠ సప్తసంతానాల్లో ఒకటిగా పేర్కొనబడింది. ఒక చెట్టును కొట్టితే పది చెట్లను పెంచాలని మన ధర్మశాస్త్రాలు చెప్పుతున్నాయి. చక్కటి ఉద్యానవనాలకు అలవాలమైన అడయారు పుణ్యభూమిలో కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టును కొట్టవలసివచ్చింది. బిసెంట్ గారు శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించి వైఖాన సాగమ ప్రకారం ఆ చెట్టును పూజించి ఆ వనదేవత ఆజ్ఞను తీసుకొని, దాని కొమ్మల్లో రెండింటికీ ఆ చెట్టుయొక్క ప్రాణాన్ని మంత్రపూర్వకంగా అవాహనచేసి వాటిని పెంచుటకుగాను మరొకచోట నాటిన పిదపనే ఆ వృక్షం కొట్టబడింది. చెట్టుకుకూడ ఇష్టానిష్టాలున్నాయి. అడయారులో ఒక చెట్టు పూలు పూజకు వాడబడుతూండేవి. కాని ఆ పూలు కోయడం ఆ చెట్టుకు బాధాకరంగా వుందని సూక్ష్మదృష్టితో యోగి లెడ్ బీటరు తెలిసికొన్నపుడు, వారు తమ యోగ శక్తిచేత ఆ వృక్షము ఇచ్చేపూలు భగవత్కైంకర్యానికి, రోగులకు ఆహ్లాదం కలిగించు పుష్పగుచ్ఛాలకు ఉపయోగించ బడుతున్నాయని ఆ చెట్టుకు తెలియజేశారు. ఆ చెట్టు తన పూలు సత్కార్యాలకు ఉపయోగపడుతూందని తెలిసి, పిదప అప్పటికంటే అధికంగా పూలు పూయడం మొదలెట్టిందట. (1975 జనరాజదాస శత జయంతి స్మారకసంచిక P. 149) ఈ ప్రకారంగా మానవుడు చెట్లలోని పరోపకారశక్తిని ప్రోత్సహించిన తనకు అవి అధికంగా ఉపయోగపడటమేగాక వాటి ప్రగతికి కూడ దోహదం చేసిన వాడవుతాడు. ఈ మూగ జీవాలను ఎంత ప్రేమతో చూస్తే అవి అంత ప్రేమతో మానవునికి మేలు చేకూరుస్తాయి.

వన్య రక్షణ అవశ్యకత ఇప్పుడిప్పుడే గుర్తించబడుతుంది. వన్య రక్షణకు వన్య జంతు రక్షణకై కొన్ని అడవులు రక్షిత ప్రదేశాలుగా నిర్ణయించబడినాయి. కేరళలో వన్య రక్షణకుగాను అంతర్జాతీయ అభివృద్ధి సంస్థ కొన్నికొట్ల డాలర్లు విరాళంగా యిచ్చిందని ఈ మధ్యనే తెలియ వచ్చింది. కేరళలో అతిప్రాచీనమైన Silent Valley అనే ప్రదేశం ఒక ఆనకట్ట వేయబడే నదీ జలాలకు సరస్సుగా ఉపయోగించ బడేందుకు ఆ అరణ్యాన్ని కొట్టివేయాలని కేరళ ప్రభుత్వం నిర్ణయించినపుడు దేశము లోని ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులంతా తమ ఆందోళనను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు. ఈ అరణ్యం నిర్మూలించబడితే ప్రకృతి వైపరీత్యం సంభవిస్తుందన్న అంశాన్ని గుర్తించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ఆనకట్ట నిర్మాణాన్ని ఆపుచేసింది.

ప్రకృతి శోభాయమానంగా వున్నపుడే మానవుడు క్షేమంగా వుండ గలడు. అరణ్యాలు, ఆశ్రమాలే ప్రాచీన సంస్కృతికి ఆలవాలంగా వుండేవి. అనాటి ఋషులు కేవలం కందమూలాలను, ఫలాలను స్వీకరిస్తూ వుండేవారు. వారి మేధాశక్తి మూలంగా వేదాలు, శాస్త్రాలు, పురాణాలు, కావ్యాలు మనకు లభ్యమైనాయి. భారతీయ ఆర్ష సంపత్తిని విజ్ఞానాన్ని కొనియాడుతూ, ప్రపంచ వన్య రక్షణ సంఘ అధ్యక్షులు అయిన పిల్ ఓ రాజకుమారుడు ఋషులు ప్రకృతిని ఆరాధిస్తూ వుండే “మధువాతారతాయితే” అనే ఒక సుప్రసిద్ధ మంత్ర సారాన్ని బొంబాయిలో నవంబరు 26 న జరిగిన సభలో ఉటంకించారు.

“ మధువులగు గాక వాయు సంఘంబులెల్ల
మధువులగు గాక నద నదీజలములెల్ల
మధువులగు గాక ఓషధి నిచయమెల్ల
మధువులగు గాక వనస్పతి నిచయమెల్ల
మధువె యగుగాక ప్రార్థన రజమదెప్పుడు
సత్యఋతముల మధురిమ వెరుగుకొఱకు”

“భగవంతుని దయవల్ల ఈ ప్రపంచములోని చరాచర సృష్టి అంతా సృష్టింపబడి పోషింపబడుతుంది. కనుక మానవుడు సృష్టికర్తయైన భగవంతునికి, ప్రకృతిమాతకు ఋణపడి యున్నాడు. ఈ పితృ ఋణాన్ని, మాతృ ఋణాన్ని తీర్చాలంటే భగవంతుని బిడ్డలు మూగ జీవులైన వృక్ష సంతానాన్ని, జంతుసంతానాన్ని పరిరక్షించడం, మానవుని కనీస నైతిక ధర్మం” అని పిలిప్ రాజకుమారుడు అర్హసంతతికి చెందిన భారతీయులకు తమ కర్తవ్యాన్ని గుర్తు చేశారు. వాతావరణ కాలుష్యాన్ని అరికట్టడం, భూసార పరిరక్షణం చేయడంకాక, ఆహారము, ప్రాణరక్షణ గావించే ఓషధులను సంప్రాప్తింప జేయడంలో వృక్షజాతి మనకెంతో తోడ్పడుతుంది. నదులలోని కాలుష్యాన్ని, కప్పలు, చేపలు, తాబేళ్లు మొదలైన జలచరాలు హరింపచేస్తున్నాయి. అట్లాంటి జల జంతువులను చంపి ఎగుమతి చేస్తున్నాము. దీంతో పరిశుద్ధ జలాలతో కూడిన గంగా నదివంటి మహానదుల జలాలు కలుషితము లౌతున్నాయి. ఇది చాల దన్నట్లు పారిశ్రామికవాడల కాలుష్యాన్ని మహానదుల్లోకి వదలడంతో మిగిలిన జల జంతువులుకూడా నాశనాన్ని పొందుతున్నాయి. యూరప్ దేశంలో ప్రశిద్ధిచెందిన ‘సీన్’ నది, ఈ పారిశ్రామిక కాలుష్యాన్ని పొందడంచేత నదీజలాలు విషపూరితములై త్రాగేదానికికూడ ఉపయోగపడటం లేదు. నదీ జలాలేకాదు, దూరంగావుండే ఊటలుకూడా త్రాగేదానికి నిరుపయోగం అవుతున్నాయని పత్రికల్లో ప్రకటించబడింది.

కనుక మానవుడు ఇప్పటికైనా మేలుకొని తనకు ప్రాణరక్షణ యిచ్చే అడవులను, నీటివనరులను రక్షించుకోలేకపోతే ఒక శతాబ్దంలోగా సస్యశ్యామలాలైన పంటపొలాలు ఎడారులుగా మారగలవు. నదీజలాలు విషపానీయాలు కాగలవు. తిన తిండిలేక, త్రాగే నీరులేక అలమటించే పరిస్థితి యేర్పడ బోతుందంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

ఈ విషయాలను గుర్తించి బుద్ధి జీవుడైన మనుష్యుడు ప్రకృతి వనరులను విజ్ఞతతో ఉపయోగించుకోవాలి. మన ధర్మాన్ని, కర్తవ్యాన్ని

నిర్వహించినపుడే ఆ ధర్మము మనలను కాపాడుతుంది. (ధర్మో రక్షతి రక్షితః) అట్లా కాకుంటే ప్రకృతి వరాలు పొందటం అటుంచి ప్రకృతి శాపాలకు గురి అవుతాము. ప్రకృతిని జయించాలనే మానవుడు ప్రకృతి చేతుల్లో అపజయాన్ని పొందడం తథ్యం.

పాణ్యం రామనాథశాస్త్రి.

మార్గత్రయము

(శ్రీరామగారి రచన ఆధారముగ గొని వ్రాయబడినది.)

భారతీయ ఆధ్యాత్మిక సాంప్రదాయములలో మూడు ముఖ్యమగు మార్గములు సూచించబడినవి. అవి కర్మ, భక్తి, జ్ఞానమార్గములని ప్రఖ్యాతిగాంచినవి. ఈ మూడింటిని యోగమార్గములని భగవద్గీత ప్రస్తావించినది. ఈ మూడేగాక భగవద్గీత కర్మసన్యాసము, క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ విభాగము మున్నగు యితర మార్గములనుగూడ పేర్కొనినది. ప్రతి మార్గమును గురించి సాధకుడు తెలిసికొనవలసినదే. క్షేత్రమననేమి, క్షేత్రజ్ఞుడెవ్వడు అని సాధకుడు తెలిసికొని విజ్ఞతతో వ్యవహరించుట యెంతేని అవసరం. తన సాధనకు ఉపయోగించు జ్ఞానమునంతటిని సంపాదించి ఆయా మార్గములలో గల విశిష్టతను గుర్తించి, ఆయా గుణములను పొందుటకు సాధకుడు కృషి నలువవలెను. ఈ మార్గములు వ్యవహార దృష్ట్యా వేరువేరుగా గోచరించినను, వీటిని యిదమిక్ష్తమని వేరు చేయుటకు వీలులేదు. తమతమ ప్రకృతుల ననుసరించి తమకే మార్గము అనుకూలమని తోచునే ఆ మార్గము అనుసరించనగును. కడకు యివన్నియు ఒకదానితో నొకటి మిళితమై సాధకుని గమ్యస్థానము చేరవేయును. ప్రఖ్యాతములగు కర్మ, భక్తి, జ్ఞానయోగముల నొకింత విచారించిన ఈ మూడు మార్గములను ప్రతిఒక్క సాధకుడు అనుసరించుచునే యున్నాడు. ఉదాహరణకు వంట చేయవలసిన ఆ వంటకు కావలసిన సరంజామాను సంపాదించుట, వంటచేయుట కర్మయోగ మనుకొందము. ఏయే పాళ్లలో వస్తువులను ఉపయోగించుకొనవలెనే తెలిసికొనుట జ్ఞానయోగ మగును. ఈ పచనం చేసిన వంటకములను విభావంతో గృహిణి భర్తకు, బిడ్డలకు, అతిథులకు వినియోగించునే అది భక్తి యగును. భక్తునికి జ్ఞాన మవసరము. జ్ఞానికి భక్తి అవసరము. భక్తుడుగాని, జ్ఞానికాని, కర్మ చేయక తప్పదు.

ముందుగా కర్మయోగమును గురించి ఒకింత విచారితము. “నహికశ్చిత్ క్షణమపిజాతు తిష్ఠత్య కర్మకృత్” అని గీతాచార్యుడు వచించియున్నాడు. ప్రతి క్షణము ప్రాణి కర్మ చేయుచునే యున్నది. “ఏమి చేయుచున్నావు.” అను ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పవలసిన, నిద్ర పావుట, కూర్చుండుట, చదువుట, వినుట మొదలగు సామాన్యముగ కర్మలని భావింపబడని వన్నియు కర్మలే యగును. కాని యీ చేయు ప్రతి కర్మ సాధకుని లక్ష్య నిధికి తోడ్పడవలెను. పాంథుని మార్గములో నడిపించి గమ్యమును చేరవేయు ఉపాయమే యోగము. కనుక ‘కర్మ’ యోగముగ మారవలెను.

సామాన్యముగ పనిచేయువారు ఏదోయొక ఫలము నాశించియే పనిచేయుచుందురు. ఈ కర్మఫలము సామాన్యముగ స్వార్థముతో కూడి యుండును. ఫలాపేక్షతో కర్మచేయువాడు ప్రాథమిక దశలో ఎంతో ఉత్సాహముతో పనిచేయును. ఫలము కనిపించుకొలది అతని శ్రద్ధ అధిక మగును. కృషి మరింత తీవ్రమగును. ఫలము లభించిన అతను సంత సించును. కాని ఫలము లభింపకుండిన దుఃఖితుడగును—క్రంగిపోవును. కర్మచేయుటే మానును. ఇట్టిది మోక్షమార్గకారి కాజాలదు. కనుక ఫలాపేక్షలేక నిస్వార్థుడై కర్మ కర్మకొరకే చేయునపుడే ఆ కర్మ, యోగమగును. అనగా సాధకుని గమ్యమునకు చేరవేయు సాధనమగును. ఇంతేగాక సాధకుడు యంత్రమువలె నిర్జీవముగ కర్మచేసినను అది యోగము కానేరదు. యంత్రమువలె నిర్విరామముగ అలసతనొందక పనిచేయవలెను. పనిచేయకతప్పదే అని ఏడ్చుచు పనిచేయరాదు. చేయవలసిన పనిని చక్కగ అందముగ చేయవలెను. “యోగః కర్మసు కౌశలం” అని గీత నిర్వచించుచున్నది.

కొందరు పనులను కుశలముగను ఉత్సాహముగను చేయు చుందురు. చూచుటకు వారు కర్మయోగులుగ తోచుదురు. కాని వారిలో సూక్ష్మమగు స్వార్థముండును. తాము చేయుపనిని లోకముచూచి మెచ్చు

కొనవలెను. ఏవరైన తన పనిని విమర్శించిన వారికి కోపము వచ్చును. ఖిన్నులగుదురు. మరికొందరు ఒక పదవిలో నున్నంతకాలము ఎంతో శ్రమించి ఉత్సాహముతో లోకసేవ చేయుచుందురు. కాని కర్మవశాత్తు ఆపదవి తొలగిపోయినవారు పనిచేయజాలరు. ఉత్సాహము నశించును. కనుక యిట్టివారిలో కీర్తిప్రతిష్ఠ పడవీ వ్యామోహమును సూక్ష్మములైన స్వార్థములుండుటచే వీరుచేయు కర్మలు యోగము కానేరదు.

కనుక కర్మయోగమునకు కీలకము అనాసక్తి, ఫలాపేక్షరాహిత్యత.

సక్తాః కర్మణ్య విద్వాంసో, యథాకుర్వంతి భారత! ।

కుర్యాత్ విద్వాన్ తథా సక్తః చికిర్షుః లోక సంగ్రహం॥ 3-25

అని భగవద్గీత కర్మయోగియొక్క ఆదర్శ కర్మను వర్ణించు చున్నది. ఫలాసక్తితో చేయువారు ఆ కర్మలను ఎంత ఉత్సాహముతో నేర్పుతో చేయుదురో విద్వాంసుడగు యోగి ఎట్టి ఫలాపేక్షలేక అదేపనిని ఆసక్తునికన్న ఎన్నోరెట్లు అధికముగ ఉత్సాహముతో నేర్పుతో చేయును. సామాన్యుని లక్ష్యము కర్మఫలము. కర్మయోగి లక్ష్యము లోకసంగ్రహము. తానుచేయు కర్మలో జయము లభించినను, అపజయము లభించినను అతను పొంగడు క్రుంగడు. సుఖదుఃఖములు, మానావమానములు మున్నగు ద్వంద్వములు అతని కర్మ విధానములో ఈషన్మాత్రమైన మార్పును పొందజాలవు. ఇట్టి కర్మనుచేయుట సాధ్యమా అను సంశయము కలుగును. ఎట్టి ఫలమును అపక్షింపకయే అనంతమగు లోకోపకారములగు కర్మలను చేసిన మహాత్ములను మన జీవితములోనే చూచుచున్నాము. కర్మ కర్మకొరకే చేయువారిలో నిజమగు ఆనందానుభూతి యననెట్టిదో మనము చూడగలము. ఒక చిత్రకారుడు ఒక చిత్రమును చిత్రించును. దానినిచూచి ఎంతో సంతోషించును. కోట్లు ద్రవ్యము మూల్యముగ నిచ్చెదమనినను ఆ చిత్రరువును విక్రయించడు. అట్లే గాయకులు త్యాగరాజు 'నిధి చాల సుఖమా' యని యోచించి అమిత ఐశ్వర్యమును, రాజ సన్మానమును తిరస్కరించెను. భక్తాగ్రేసరుడగు

పోతన తన భాగవతమును రాజాంకితము చేయజాలడయ్యెను. ఇట్టి మహనీయులు తాము కర్మనుచేయుట, తమ ఆనందముకొరకే చేసిరిగాని అది తమకు అధికార, ధన, భోగ, భాగ్యముల కలిగించునని కర్మ యాచరించలేదు. కనుక నేటికిని వారు గావించిన కర్మలు యోగములై శాశ్వతముగ నిలిచిపోయినవి. వారు తమ లక్ష్యమును సాధించిరి. కనుక నిట్టి కర్మలు విశిష్ట కర్మలుగ పేరొందినవి.

కర్మలు విశిష్టముగను, కుశలముగను చేయవలసిన యుక్త యుక్త జ్ఞానము అవసరము. అందులకే 'కుర్వాద్విద్వాన్ తథాసక్తః' అని చెప్పబడినది. విద్వాంసుడగు వాడు కర్మలను అనాసక్తితో చేయును. జ్ఞానాగ్నిలో పునీతములైన కర్మలు తప్తమై, సమ్మేటపోట్లుతిని మెరుగు పెట్టబడిన బంగారుమాదిరి ప్రకాశించును. కనుక కర్మకు జ్ఞానము తోడైన, బంగారు కమలమునకు సారభ మబ్బినట్లగును. జ్ఞానాగ్ని దగ్ధకర్మలకు అంతర్వాహియై యుండు లోక కళ్యాణాపేక్షయే పరమమగుభక్తి.

కర్మయోగములో ప్రాధాన్యత కర్మ కివ్వబడినట్లు జ్ఞాన యోగ ములో జ్ఞానమునకు ప్రాధాన్యత కాననగును. జ్ఞానమనిన కేవలము మస్తక జ్ఞానముగాని, పుస్తక జ్ఞానముకాని కానేరదు. ప్రపంచములోని గ్రంథము లన్నిటిని అధ్యయనము గావించినను, అవి సాధకుని లక్ష్య మగు మోక్షమును పొందజేయజాలవు. జ్ఞానమును ఉపయోగించురీతిలో అది మోక్షసాధనమగును. ఒక అమూల్యమగు రత్నమును గురించి రత్న వర్తకుడు, భూగర్భతత్వ శాస్త్రజ్ఞుడు కళోపాసి తెలిసికొందురు. వర్తకుడు, తన జ్ఞానమును ఆ రత్న విక్రయమువలన అత్యంత ధనమును సంపాదించుట కుపయోగించును. శాస్త్రవేత్త ఆ రత్నము ఎట్లు, ఎక్కడ ఉద్భవమైనదని యోచించును. కళోపాసి దానిలోని అందచందములజూచి ఆనందించును. కనుక జ్ఞానమును తమతమ ప్రకృతి ననుసరించి ఉపయోగింతురు. కాని ఏ జ్ఞానము పొందిన అన్ని జ్ఞానములు కరతలా మలకములై సాధకుని ముక్తిని గావించునో అదియే నిజమగు జ్ఞానము.

అదియే తానెవరో తెలియజేసెడి ఆత్మజ్ఞానము. ఈ జ్ఞానమును పొందిన వారే నిజమగు పండితులు, విద్వాంసులు. అంతట, అన్నింటను అఖండముగ వ్యాపించియున్నది ఆత్మయేయనియు, తమదేహముకాదు, ఆత్మయేయనియు, విషయభోగములు దుఃఖకారణములు, అశాశ్వతములనియు, తెలిసికొని జితేంద్రియుడై సమబుద్ధితో వ్యవహరించుటే జ్ఞానమార్గము. వీరు సమదర్శనులై వర్తింతురు. అంతట బ్రహ్మభావముతో వర్తింతురు. కుక్కయందును, కుక్కను తినువారియందును, సర్వ భూతములయందును ఆత్మభావము కలిగి వర్తింతురు. తనయందు నఖిల భూతములందు సమభావముతో వర్తించుటే జ్ఞానము. ఈ జ్ఞానముతో పునీతములైన కర్మలే విశిష్టములై వెలయును. జ్ఞానులు ఎంతటి కష్టములైనను నిర్లిప్తతతో సహింతురు. రాత్రింబవళ్ళు మేల్కొని ఒక రోగికి సేవ చేయవలెను. ఈ సేవ ఆత్మభావంతో చేయునపుడు అది బాధాకరంగా నుండదు. ఆత్మీయుడగు వానికి ఎంత శ్రద్ధతో సేవచేయనేర్చుమో తనకు ఎట్టి సంబంధములేని వారియెడలగూడ అంతటి శ్రద్ధాసక్తులు చూపింతుము.

ఇంతేగాక జ్ఞాని స్థూల సూక్ష్మములన్నిట చేయు కర్మలయొక్క విశిష్టతను గుర్తించును. కొందరు బాహ్యకర్మలు మాత్రమే విశిష్టములనియు, అవియే సేవలని భావించుచుందురు. నిజముగ స్థూలదేహముతో చేయు కర్మలకన్న సూక్ష్మ శరీరములతో జేసెడి కర్మలు మరింత శక్తివంతములు. కరుణ, దయ, జాలి అనునవి మన కన్నులకు కనిపించవు. ఒక హృదయ విధారకమగు సన్నివేశము చూచి 'అయ్యో' అని కనికరముగల భావము కలిగిన అది యెంతయో విశిష్టమగు కర్మయేయగును. బాహ్యముగ సహాయము చేయలేనపుడు ఇట్టి భావము కలిగియుండుట ఎంతో ఉత్తమమైనది. ఒకరు చనిపోవుచుందురు. ఆతని మిత్రుడు ఆతని కెంతయో సహాయము చేసియుండును. కృతజ్ఞతాపూర్వమగు దృష్టితో ఆతను మరణించును. కృతజ్ఞతాపూర్వమగు భావనే ఆతను మిత్రున కొసంగు ఆఖరు కానుక. అట్లే ధ్యానములో నిమగ్నులై జ్ఞానులు సద్భావ

పరంపరలను ప్రపంచమంతకు ప్రసరింపజేయుచు 'లోకాస్సమస్తాః సుఖి నోభవంతు' అని తమ ఆశీర్వాచన పరంపరను సమస్తలోకములకు వ్యాప్త మగునట్లు చేయుచుందురు. ఇదేమిత్తుకొన కర్మయా? ఇది అనంతమైన అకర్మ. కర్మలో అకర్మను చూచువాడే బుద్ధిమంతుడు అని గీత జ్ఞానిని వర్ణించెను.

కనుక అన్ని కర్మలను, అన్ని జీవరాసులను బ్రహ్మభావముతో పీక్షించి కర్మలొనర్చు వానిమార్గమే జ్ఞానమార్గము. ఇట్టి జ్ఞాని పొందిన సర్వసమత్వ భావనయే బ్రహ్మభావన. ఇదియే అఖండమగు ప్రేమతత్వము. ఇట్టి బ్రహ్మ భావముతో జీవితములో ఏ రంగములోగాని, ఏ అవస్థలోగాని చేయు కర్మలన్నియు పవిత్రములు. అవి అకర్మలు! ఎంతకర్మ చేసినను ఆ కర్మభారము పొందరు. ఇట్టివారే కర్మచేసియు చేయనివారు. కర్మలు చేయకయు చేసినవారు. (సయుక్తః కత్స్న కర్మకృత్ 4-18). శారీరక ముగ ఎంతకర్మ చేసినను అది ప్రేమ పునీతమైనది గనుక వారికి కర్మ చేసినట్లుగనే తోచదు. బాహ్యముగ కర్మచేయకున్నట్లు అగుపింతురు. కాని సూక్ష్మశరీరములతో అనంతమగు కర్మచేయుచుందురు. అంతటను ఆ పర మాత్మనేచూచి వ్యవహరింతురు. వీరు సర్వసమర్పణబుద్ధితో బ్రహ్మయందు మనసులను లీనముగావించి కర్మలచేయుచుందురు. పంచభూతము లెట్లు నిస్సంగతతో అనంతకర్మగావించుచున్నవో సూర్యచంద్రాదులేల ప్రకాశిం తురోవీరు నట్లే కర్మ చేయుచుందురు. ఇదియే ఆదర్శమగు జ్ఞానమార్గము.

జీవితము ప్రవహించు జీవనదివంటిది. ఎప్పుడు నవ్యత్వముతో శోభించుచుండు జీవితమే నిజమగు జీవితము. కొందరిలో యీ నవ్య త్వము గోచరించదు. వారు ప్రవహించు జీవితవాహినిలో సామరస్యతను చూపుటలేదు. కొన్ని భావములు వారిలో గడ్డ కట్టుకొని పోయివుండును. అదియే వారి స్తబ్ధతకు కారణము. తాము అనుభవించుచున్న సుఖమునకో లేక తమలో కరుడుగట్టిన అభిప్రాయములకో ముప్పువాటిల్లు నేమోనను భయముతో వారు జీవితవాహినిలో ముందడుగు వేయుటకు

వెనుకాడుచుందురు. ఒకపని చేయవలసియుందురు. “ఈ పనిని నేనే ఏల చేయవలెను? చేయగల వారెందరులేరు?” అని ఆ పనిని చేయక మిన్నకుందురు. క్రొత్తవిషయములు తెలుసుకొనవలసిన ‘శివ శివ’ అని చెవులు మూసుకొందురు. ఏదోనెపముతో తప్పుకుందురు. చేయవలసిన పనిని చేయకుండుటకు రెండే కారణములు. అది మన ప్రకృతిలోని దౌర్బల్యము లేదా సంకుచితదృష్టి, మనయింటిలో ఎవరికైన వ్యాధి, బాధ కలిగినవెంటనే మనము వారిసేవకు గడంగుటలేదా? అదేవిధముగా పని చేయవలసినపుడు మరియొకరి ప్రేరణలేక ఐచ్ఛికముగ వెంటనే పనికి పూనుకొనవలయును. జాని, యోగి యుక్తాయుక్తములు తెలిసికొని వివేకముతో ప్రపర్తించుచు ఎల్లప్పుడును జీవితవాహినివెంట నడక సాగించుచు జీవితములో నిత్యనూతనత్వమును గాంచుచుండును.

జ్ఞాన కర్మ మార్గములలో ప్రేమ అంతర్వాహినియై యుండును. సర్వకర్మలకు ప్రేమయే మూలమై యుండును, ఈ ప్రేమ అధికముగా వ్యక్తమగుచు ఒక ఆరాధ్యమూర్తి నారాధించుచు, జీవితయాత్ర గడుపు వారిది భక్తి మార్గము “సాపరా అనురక్తిః ఈశ్వరే” అని భక్తి నిర్వచించ బడినది. భగవంతునిపై ప్రేమ కలిగి యుండుట భక్తి. ‘ప్రేమ’ అనుట తోడనే నిస్వార్థత అను భావము స్ఫురించును. నిజమగు ప్రేమలో స్వార్థము లేదు. కర్మ జ్ఞాన యోగములలోవలె భక్తి యోగములో నిస్వార్థత ముఖ్యమైనది. నిస్వార్థతతో ఆవేశముతో (Emotion) తమ ఆరాధ్యమూర్తిని ఆరాధింతురు. పూజింతురు. సేవింతురు. వీరు కొరుఫలము తమఆరాధ్య మూర్తియొక్క అనుగ్రహమే, కృపయే. పరమభక్తాగ్రసరుడగు అంజనేయుడు శ్రీరామచంద్రునకు విధేయుడు, విశ్వాసపాత్రుడు. ఈ విధేయత, విశ్వాసము చూపుటలో ఇంచుకేని స్వార్థము లేదు. రాముల వారిని ప్రేమించెను. కాన అతనియెడ పరమ మగు విశ్వాసము కలిగి యుండెను. విశ్వాసము, భక్తి యీ రెండు ఒక్కటేయని కొందరు భావింతురు. ఇది సరికాదు. విశ్వాసము మనసునకు సంబంధించినది. కొందరు ఒక వ్యక్తిపైననే లేదా ఒక సంస్థపైననే విశ్వాసము కలిగియుందురు. లోతుగ విచారించిన ఈ

విశ్వాసమునకు కారణము ఏదో ఒక స్వార్థమై యుండును. ఒక దేవతా మూర్తిపై విశ్వాసము కలిగి పూజలు, ప్రతములు సలుపుచుందురు. ఆ దేవతామూర్తి ప్రభావము వలననో లేక వీరి పూర్వ పుణ్యము వలననో వీరికి అపదలు రాక కోర్కెలు ఈడెరునంతవరకు యీ విశ్వాసములో నెట్టి లోపముండదు. కాని కర్మవశాత్తు ఈతనికి అపద సంభవించి ఎన్ని మ్రొక్కులు మ్రొక్కినను ప్రయోజనము కనబడనపుడు ఆ దేవతామూర్తిపై విశ్వాసము సన్నగిల్లును. కనుక ఇట్టివారి విశ్వాసమునకు మూలము వారిలోగల స్వార్థమే.

నిజమగు భక్తునిలో స్వార్థము మచ్చుకేని కానరాదు. పరిపూర్ణ ప్రతిపత్తియే నిజభక్తికి పరాకాష్ఠయని ఉద్గ్రంథములు ఘోషించుచున్నవి. ఆరాధ్యమూర్తియందు పరమమైన విశ్వాసముతో అతని నారాధించు భక్తుడు నీట ముంచిన పాల ముంచిన నీవే గతియని యా దైవతమును శరణాగతి నొందును. సర్వసమర్పణము గావించుకొనిన భక్తుడు దుఃఖములు కలిగెనని భగవంతుని దూరడు. సుఖములు కలిగెనని భగవంతుని స్తోత్రము చేయడు. కష్టములు వచ్చిన అతని దయయే సుఖములు వచ్చిన అతని కృపయే అని భావించును. “మయ్యేవ మన ఆదత్స్వ, మయిబుద్ధినివేశయ నివసిష్యసి మయ్యేవ” 12-8 అని శ్రీకృష్ణుడు భక్తునికి బోధించుచున్నాడు. తను, మన, ధనములన్నియు అతనికే అర్పించి భక్తుడు కర్మ చేయును. ఈ సర్వ సమర్పణ భావమున్నప్పుడే అది ఆదర్శమగు భక్తిగ వెలయును.

ఈ సర్వసమర్పణ భావమెప్పుడు కలుగును? ఆరాధ్య దైవతము లేదా వ్యక్తి తన హృదయమును, మనసును సంపూర్ణముగ ఆకర్షించినపుడే ఈ భావము కలుగును. ఎంతో ఉన్నతమైన ఆధ్యాత్మిక శిఖరముల నందుకొనినపుడుగాని ఈ సమర్పణ భావము ఉత్పన్నము గాదు. గజేంద్రుడు, ప్రహ్లాదుడు, అంజనేయుడు మున్నగు భక్త శిఖామణుల స్థాయి నొందిన వారియందే ఈ సర్వ సమర్పణ భావము గోచరించును. కాని

ఆధ్యాత్మిక నిశ్శ్రేణిలో అట్టడుగుననున్న కొందరు తాము సర్వ సమర్పణ గావించుకొంటిమని చెప్పుచుండుట వట్టి డంబముగను హాస్యాస్పదముగను గోచరించును.

ప్రేమలోగాని భక్తిలోగాని పరిపూర్ణముగు ఆత్మార్పణ గోచరించి నపుడే అది ఆదర్శప్రేమయనిగాని, భక్తియనిగాని అనిపించుకొనును. అట్టి సర్వ సమర్పణ గావించినపుడు హృదయ వికాసము కలుగును. అంతయు ఆ దివ్య కళామయుడగు ధ్యేయమూర్తియొక్క స్వరూపముగనే గోచరించును. ఒక కుక్క భక్తుని చేతిలోని రొట్టె ముక్కను తీసుకొని పావుచుండగా “స్వామీ! మీరు అనుపానము లేకుండ రొట్టె ఎట్లు తిన గలరు? ఇదిగో వెన్న” అని కుక్కవెంట వెన్న తీసుకొని భక్తుడు పరు గిడెనట! భక్తుని భావములో కుక్క కేవలము ఉపాధి కాదు. ఉపాధిస్థితి పరమాత్మ. “సర్వ భూతస్థమాత్మానం సర్వ భూతాని చాత్మని” అను సర్వా త్మనా భావముతో అతని హృదయము పూర్ణత నొంది ప్రేమ పొంగి, పారలి, వెల్లువలై సర్వ భూతముల పైకి ప్రవహించును. అట్టి స్థితిలో నీవు, నేను అను ద్వైత భావము నశించినది. ప్రేమ, ప్రేమికుడు, ప్రేయసి-భక్తుడు, భక్తి భగవంతుడు అను త్రిపుటి నశించి కేవలము ఆద్వైతభావ మొకచే మిగిలినది. పూర్ణస్థితిలో జ్ఞానికాని, కర్మయోగికాని, భక్తుడుకాని యీ అనుభూతిని తప్పక పొందగలరు.

“భగవంతుని పూరక నెవ్వరు ప్రేమింతురు” Who will serve God for nought? అను మాటలు క్రైస్తవ మత వాఙ్మయములో కాన నగును. భగవంతుని భగవంతుని కొరకే ప్రేమించు భక్తులు నూటికి, కోటి కొక్కరు. సామాన్యుల దృష్టిలో భగవంతుడు కరుణామయుడు, కృపాసాగరుడు, కోరిన వరముల నొసగు దివ్యశక్తి గలవాడు. అతని స్తుతించి పూజించుటకన్న మనమేమి చేయగలము? మన స్తోత్రములకు పూజలకు భగవంతుడు సంతసించి మన కోర్కెల దీర్చును. మనలను కాపాడును. భగవంతుని గురించి యిది సామాన్యుల భావము. కాని

భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ” అని పరిపూర్ణ అర్పణను గావించుకొమ్మని భక్తుని ఉద్బోధించుచున్నాడు. ఇక్కడ “మాం” (నన్ను) అని చెప్పినపుడు కృష్ణుడు పరబ్రహ్మగా పలుకుచున్నాడు. St Paul యొక్క మాటలలో ఈ “నేను” సర్వ హృదయములలో సుప్రతిష్ఠుడైన ఆత్మస్వరూపమైన పరబ్రహ్మ ఉత్తమ ప్రకృతి నీచ ప్రకృతి నుద్దేశించి పలుకు పలుకులే యివి. మానవుని నీచ ప్రకృతి ఉత్తమ ప్రకృతికి ‘దాసోహం’ కావలెను. అప్పుడే సర్వాత్మనా భావము కల్గి భక్తుడు ప్రవర్తించును. కృష్ణుని పరమోత్తమమగు ఈ బోధనలలోని అంతరార్థమును అవగాహన చేసికొనక ఎందరెందరో అపార్థములు గావించి తాము పెడత్రోవ పట్టుటయేగాక అమాయకులగు ప్రజలనుగూడ పెడత్రోవ పట్టించుచు, గడ్డి పువ్వును, తామరకమలమను భ్రాంతి చెంది మోసపోవుచున్నారు.

సర్వభూతములందు ద్వేషభావము లేకుండుట, మైత్రి, కరుణ, నిర్మమత, నిరహంకారము, సుఖదుఃఖములయెడ సమత్వము, శత్రు మిత్రులయెడ జయాపజయములు, మానావమానములయెడ సమబుద్ధి, ఇవన్నియు భక్తుని లక్షణములని శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునకు బోధించెను. అనగా మానవునిలో గుప్తముగనున్న దివ్యత్వము పూర్తిగ వికసించినపుడే యీ గుణము లా భక్తునిలో గోచరించును. పరిపూర్ణప్రేమ, పరిపూర్ణమైన భక్తి యున్నపుడు ఆభక్తుని భక్తి నిర్మలమై పరిపూర్ణమై త్యాగమునకు అలవాటమై అపూర్వమైన అందచందములతో అలరారును. ప్రపంచము లోని అందమంతయు ఆ భక్తునిలో మూర్తీభవించి, ఆ భక్తుని భక్తిని ప్రకాశింపజేయును.

ఆదర్శమైనభక్తి పరిపూర్ణ ప్రేమామృతముతో తొణకిస లాడు చుండును. భక్తుని మనసులోని ద్వేయమూర్తి కరుణాసాగరుడు; బలవీర్య గుణ గంభీరుడు; దివ్యమంగళ విగ్రహుడునగుట అవతారమూర్తియైన కావచ్చును. ద్వేయమూర్తుల రూపములు, నామములు వేరువేరుగ నుండ

వచ్చును. పరమశివుడు ఆరాధ్యదైవత మైనపుడు భస్మాంగరాగుడును, జటాధారియు, బాలేందుమౌళియు, ధ్యానయోగ సన్ని విష్ణుడైనట్లు ఆ రూపము భక్తుని మనసులో చూపట్టును. కృష్ణుడు, రాముడు, బుద్ధుడు ఏసుక్రీస్తు అయినపుడు వారివారి సుప్రసిద్ధములైన రూపములతో వారు భక్తుల హృదయములలో ప్రత్యక్షమగుదురు. ఏదెట్లున్నను భక్తుని హృదయ పరిపక్వత, పరిశుద్ధత ననుసరించియుండును. భక్తుని హృదయములో ప్రేమభావము అధికమగుకొలది అతనిలోని స్వార్థభావాలు సన్నగిలును. అతని అంతఃకరణము పరిశుద్ధమగును. ఆత్మచైతన్యము యొక్క ప్రకాశమధికమగును. ఆత్మచైతన్య ప్రభావ మధికమగుకొలది దాని ప్రభావము భక్తుని సర్వకర్మలలో నిండుగ అందచందములతో ప్రకాశించును. అతని మాటలు, పాటలు, చేతలు ఇవి యవి యననేల అతని హావభావము లన్నియు దివ్యములై అనందకరములై ఒప్పారును. పరిపూర్ణతను చెందుకొలది ఈ మహనీయులు అమేయమగు విధమున తమ శక్తులను సోదరప్రాణి వర్గముయొక్క అభ్యున్నతికై వినియోగించుచుండురు. భక్తునిలో ఎంతెంతవికాసముండునో, ధ్యేయమూర్తుల ప్రభావము అంతంతగా వారిద్వారా బహిర్గతమగుచుండును. భక్తునికి భగవంతునికి మధ్యనుండెడి అంతరువు తగ్గుకొలది వారు మరింత సన్నిహితులగుదురు. ఈ సత్సంబంధము ఎంతెంత విశాలము, స్వచ్ఛమగుచుండునో అంతంత పరిణామములో భగవంతుని బలము, తేజము శక్తి భక్తుని ద్వారా ప్రపంచమున వెదజల్లబడుచుండును. భక్తుడు ఈ రీతిగ దైవిగుణ సంపత్తిని పొందుచు భగవంతునితో అవినాభావ సంబంధము నొందును. భక్తుడు భగవంతుడు భక్తియను భేదము నశించి భక్తుడే భగవంతుడు, భగవంతుడే భక్తుడుగ వెలుగొందుదురు.

సకల సద్గుణములకు మూలము త్యాగము, ప్రేమ. సాధకులు కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన మార్గములలో ఏ మార్గము ననుసరించినను వీరిలో ప్రేమ, త్యాగము తప్పక గోచరించును. త్యాగశీలత గల్గియుండుటే నిజమగు ఆధ్యాత్మికత. నిస్వార్థమగు త్యాగము ప్రేమ స్వభావ సిద్ధము

కావలెను. ఇట్టి స్థితి నందుకొనిన సాధకుల సంఖ్య అతి స్వల్పము. జీవన్ముక్తులగు మహాత్ములెల్లరు పరిపూర్ణ త్యాగశీలురు. నిస్వార్థముతో పరిపూర్ణ ప్రేమతో వారు అనంతమగు కర్మ చేయుచు, పరమేశ్వరుని సంకల్పమును నెరవేర్చుటకు బద్ధకంకణులై యున్నారు. “మీ లోకము నుండి మా లోకమునకు రండు” అని వారు శిష్యవర్గమును హెచ్చరించిరి “మీరు నివసించు గ్రామములు లేదా పట్టణముల నుండి వారు నివసించెడి హిమవత్పర్వత ప్రాంతములకు రమ్మని” వారి పుద్గేశము కాదు. సామాన్య మానవులెట్టి కోరికల కోరుదురో, ఏ లక్ష్యమును పొందుటకు నిరంతరము శ్రమింతురో, అట్టి ప్రాపంచిక వాసనాజాలము వదలి మహాత్ములెట్టి కోరికలు కోరుదురో, ఎట్టి లక్ష్యము కలిగియుందురో, ఎట్టి దీక్షతో అనాసక్తితో ప్రేమతో కర్మను చేయుదురో, అట్టి విధమగు మార్గమును ఆశ్రయించుడని వారి సందేశముయొక్క భావము. ప్రపంచములో నివసించుచున్నను ప్రాపంచిక వాసనాజాలమునకు దాసులుగాక మహాత్ములవలె నిర్మలమును, త్యాగపూరితమునగు ఆధ్యాత్మిక జీవితమును జీవించకలుట సాధ్యమా అను సందేహము కలుగవచ్చును. ఏల సాధ్యము కాదు? ఇట్టి జీవితమును జీవించినవారు చరిత్రలో కోకొల్లలుగ కలరు. కాని దృఢతరమగు కార్యదీక్ష, ప్రయత్నము అవసరము. “ప్రయత్నాత్ యతమానస్తుయోగీ సంశుద్ధ కిల్బిషః” అని గీత నిర్వచించు చున్నది. ఆధ్యాత్మిక జీవితమన ప్రపంచముతో నెట్టి సంబంధము లేక జీవించుట కాదు. ప్రపంచములో నుండి, సామాన్యులవలె జీవితమును గడుపుచుండియు వివేకముతో విజ్ఞానముతో ప్రేమతో నిస్వార్థముగ ధర్మ ప్రవర్తనులై జీవించుటయే నిజమగు ఆధ్యాత్మిక జీవితము.

భగవద్గీత “కర్మసన్యాసము” అను మరియొక మార్గమునుకూడ ప్రబోధించినది. భార్యాబిడ్డలను వదలి తలలు బోడించి కాషాయ వస్త్రములను ధరించి యేకాంత ప్రదేశములలో నుండుటయే సన్యాసమని కొందరు భావించుచున్నారు. కర్మ ఫలము నాశ్రయించక కర్మ నొసరించు వారే సన్యాసులు. యోగులు (అనాశ్రితః కర్మఫలం కార్యం కర్మకరోతియః

ససన్యాసీచయోగచ6-1.) అని గీత సన్యాసియను పదముయొక్క నిజ మగు అర్థమును వివరించినది. “తలలు బోడియైన తలపులు బోడి కాజాల” వని యోగివేమన హెచ్చరించెను. అంతస్కృద్ధిలేక బాహ్య వేష ముల ధరించి తాము సన్యాసులమని తిరిగెడివారు “మిథ్యాచారు” లని భగవంతుడు పరిహసించెను. కనుక కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, సన్యాస మార్గ ము లన్నిటిలోను నిస్వార్థత, ప్రేమ, త్యాగము ముఖ్యాది ముఖ్యములు.

ఈ మార్గములలో దేని ననుసరించినను అనతి కాలములోనే సాధకునిలో ఒక అపూర్వమైన పరివర్తన స్పష్టముగ గనుపించును. మార్గావలంబనకు పూర్వపుస్థితితో ఇప్పటి స్థితిని పోల్చి చూచిన ఎట్టి సంబంధ ముండదు. ఇట్టి విప్లవాత్మకమగు పరివర్తనను చెందుటే “మీ లోకము నుండి మా లోకమునకు రండు” అనెడి మహాత్ముల బోధన యొక్క సారాంశము. ఈ మార్పుపలన సాధకుడు పొందెడి శాంతి ఆనందము వూహితీతములు. ఒక అపూర్వమగు సుందర దృశ్యమును చూచినప్పుడో, ఒక మహత్తర త్యాగమును గావించినప్పుడో ఇట్టి ఆనందాను భవము కలుగును. ఇట్టి అనుభవము ప్రతి ఒక్కరు వారి జీవితములలో ఏ ఒక్కతూరియైనను అనుభవించియే యుందురు. ప్రతి మానవునిలోను ఇట్టి దివ్యానుభూతిని పొందగల అవకాశమెంతేని కలదు. ఆనందము అక్షలక్షణము. ప్రతిజీవి ఆత్మస్వరూపుడు. ఆత్మను ఆవరించియున్న తెరలు తొలగుకొలది అతనిలో త్యాగశక్తి అత్యధికమగుకొలది అతని హృదయము సువిశాలమై ప్రేమకు ఆలవాలమగుకొలది అతని ఆనందానుభూతియొక్క పరిమాణము అత్యధికమగుచు వచ్చును. ఇట్టి దివ్యానుభూతియే ఆధ్యాత్మిక సాధనయొక్క పరాకాష్ఠ. ఇట్టి ఆత్మానుభూతిని పొందినవారి కర్తలు విశిష్టములై వెలుగొందును. వారుచేయు ప్రతి కర్త ఆత్మతత్వమును ప్రతి ఫలింప జేయుచుండును.

ఆత్మయొక్క స్వభావము, సత్యము, జ్ఞానము అనంతము, ఆనందము. ఇట్టి ఆత్మానుభూతిని పొందుచురాగా ఈ వరకు ఆత్మకు

ఆచ్ఛాదనములుగ నుండెడి సూక్ష్మ స్థూల పుపాధుల ప్రభావము సన్న గిలును. ఆత్మచైతన్యము యదాతదముగ ప్రకాశించును. ఇట్టి శుద్ధబుద్ధ ముక్త స్థితిలో మానవుడు సర్వాత్మనాభావమును పొందును. భేద బుద్ధి నశించును. అన్ని పుపాధులలోను వెలయునది ఆత్మ ఒక్కటే యనెడి అభేద జ్ఞానము కలుగును. తాను శరీరముకాదు. శరీరియగు ఆత్మ యను భావముతో నాతడు వ్యవహరించును. ఇట్టి అత్యుత్తమ ఆధ్యాత్మ శిఖరమునుండియే శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునకు భగవద్గీత నుపదేశించెను.

“యే యథామాం ప్రపద్యంతే తాంస్తథైవ భజామ్యహం।

మమవర్తమాను వర్తంతే మనుష్యాః పార్థ! సర్వశః”॥ 4-11

అని అన్ని మార్గములయొక్క గమ్య మొక్కటేయని ఉద్ఘాటించెను. తుదకు నీకేమార్గము సులభమో ఆ మార్గము ననుసరించుము; (యదే చ్యూసి తథాకురు) అని సాధకునకు అపారమగు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించెను. నడులన్నియు ఎక్కడ వుద్భవించినను తుదకు సముద్రుని చేరునట్లు, మార్గములు వేరైనను లక్ష్యమొక్కటేయని భగవద్గీత నిరూపించుచున్నది.

స మా ప్తం.

Forwarded free of cost and with
the compliments of the Dept., of
Education, Govt. of India, New Delhi.

సువర్ణ సోపానములు

GURUKUL KANGRI LIBRARY

1. పరిశుద్ధ జీవనము
2. నిష్పక్షపాతమగు మనస్సు
3. నిర్మల హృదయము
4. తీవ్ర జిజ్ఞాస
5. అనాచ్ఛాదితమైన ఆధ్యాత్మికోపలబ్ధి
6. సలహాను, బోధనమును ఇచ్చుటకును, పుచ్చుకొనుటకును సిద్ధముగ నుండుట
7. తనకు సంభవించిన అన్యాయమును ధైర్యముతో సహించుట
8. మూలతత్వములను నిర్భయముగ పరీక్షించుట
9. అన్యాయముగ పరాభవింపబడుచున్న వానిని శౌర్యముతో కాపాడుట
10. గుప్తశాస్త్రముచే నిర్దేశింపబడిన మానవ పురోభివృద్ధియొక్కయు పరిపక్వముయొక్కయు ఆదర్శములయొడల నిరంతర దృష్టి

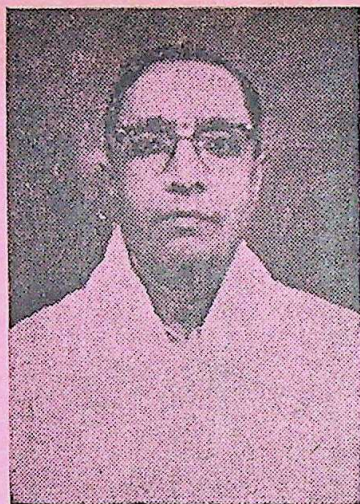
—ఇవన్నియు ఉపాసకుని

దివ్యజ్ఞానాలయమును చేర్చగల సువర్ణ సోపానములు.

మహా సత్యత్రయము

1. మానవుని జీవాత్మ నాశనము లేనిది. దాని భావివృద్ధి వైభవములు అనంతములు.
2. ప్రాణమును ప్రసాదించు ధర్మము మనలోపల వెలుపల నివసించుచున్నది. దానికి నాశనము లేదు. అది నిత్యమంగళ ప్రదమైనది, వినబడనిది, కనబడనిది, వాసన చూడబడనిది, అయినా చూడగోరువారికి ప్రాప్తించునది.
3. ప్రతిమానవుడు తనకు తానే సర్వశాసనాధిపతి, తన చీకటి వెలుగులకు తానే కర్త. తన వరప్రదాత. తన శిక్షాధిపతి, తన జీవిత విధాత.

స్వేతపద్మ సారభము

పాణ్యం రామనాథశాస్త్రి, బి.వి.బి.,ఎల్.,

జననము: 12-12-1918 కర్నూలు జిల్లా, కోవెలకుంట్ల.

జననీజనకులు: శ్రీమతి సావిత్రమ్మ, బ్రహ్మశ్రీ పాణ్యం రామయ్యగారు
సంపన్న వైదిక కుటుంబములో జన్మించి కొంత కాలము
న్యాయవాద వృత్తిని నిర్వహించిరి.

1954 వ సంవత్సరము నుండి దివ్యజ్ఞాన సమాజ సేవలో
నిమగ్నులై, దాదాపు మూడు శతాబ్దములు రాయలసీమ థియ
సాపికల్ ఫెడరేషన్ కార్యదర్శి, అధ్యక్ష పదవులు నిర్వహించిరి.
కోవెలకుంట్లలో శ్రీ మలయాళ స్వామి ఓరియంటల్ సంస్కృత
హైస్కూలును స్థాపించిరి. దాదాపు 25 సంవత్సరములు బీద
విద్యార్థి శరణాలయమును నిర్వహించిరి.

1981 మార్చినెల నుండి “దివ్యజ్ఞాన దీపిక” మాస పత్రికకు
సంపాదకులుగా పని చేయుచున్నారు. దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు
సంబంధించి ఎన్నో కరపత్రములు, వ్యాసములు ప్రచురించిరి.

రచనలు: పరమగురువుల చరణసన్నిధి (గేయ సంపుటి) 1958

దివ్యజ్ఞానము-దివ్యజ్ఞాన సమాజము 1984

శ్రీరామానుజులవారి దివ్య చరిత్ర 1985

అచ్చుకావలసినవి: తైత్తిరీయోపనిషత్

(శ్రీ చిన్మయానందులవారి రచన ఆధారముగ వ్రాయబడిన వ్యాఖ్యానము)